

Kulturdepartementet

17 DES 2010

2010/5000-001

NORGES
IDRETTSFORBUND

Kulturdepartementet
PB. 8030 Dep
0030 Oslo

Att: Statsråd Anniken Huitfeldt

Vår referanse: 429797v1
Deres referanse:
Dato: 15. desember 2010

Ungdoms OL 2016 (YOG 2016) Lillehammer – søknad om statsgaranti

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) viser til vårt brev til Kulturdepartementet (KUD) av 22.11.2010. Statsgarantisøknaden vedr. YOG 2016 oversendes herved til Regjeringen.

YOG 2016 er en unik mulighet for Norge igjen å stå som vertskap for et olympisk arrangement. Ungdom er ett av norsk idretts hovedsatsingsområder i årene som kommer. Arrangementet vil foregå i idrettsanleggene som ble bygget til OL på Lillehammer i 1994.

Idrettslig og utviklingsmessig vil et Ungdoms-OL i Norge være til stor inspirasjon for den prestasjonsorienterte delen av idrettens virksomhet. I tillegg vil dette også være et sterkt bidrag til å sikre en fremtidig frivillighetskultur, bygge en ung og fremtidsrettet trener- og lederutvikling, samt verdiskaping av fellesopplevelser og toleransebygging mellom ungdomskulturer fra ulike deler av verden.

Et ungdoms-OL i Norge vil være et viktig bidrag til vårt internasjonale ansvar for å forstå bedre den fremtidige voksegenerasjonen både idrettslig, utdanningsmessig og kulturelt.

De vedlagte bakgrunnsdokumentene til denne statsgarantisøknaden er oversendt IOC pr. 15.12.2010, og må ansees som utdypende grunnlagsdokumentasjon for søknaden om de nødvendige statlige garantier.

Formell behandling i NIF:

Idrettsstyret har gjennom hele 2010 hatt grundige politiske behandlinger av saken vedr. YOG 2016.

Idrettsstyret fattet følgende vedtak i IS-sak 405 (2007-2011); 13.12.2010:

Med referanse til vedtak i IS-sak 386 i IS-møte nr. 36 (2007-2011), oversendes statsgarantisøknad for YOG 2016 på Lillehammer til Regjeringen.

Dette vedtaket er basert på Idrettsstyrets behandling av Ungdoms-OL 2016 i IS-sak 386 (2007-2011); 28.10.2010, hvor vedtaket er:

Et enstemmig Idrettsstyre vedtok at NIF skal søke IOC om Ungdoms-OL 2016 (Youth Olympic Games 2016).

Idrettsstyret ber generalsekretæren utarbeide en søknad om en finansiell statsgaranti for YOG 2016 på Lillehammer, med basis i den plan som Idrettsstyret ble presentert for i IS-møte nr. 34 (2007-2011), herunder inkludert det bekreftede beløpet som IOC skal bidra med til realiseringen av YOG 2016. En endelig søknad om en slik garanti forelegges Idrettsstyret i IS-møte 37 (2007-2011), 07.12.2010.

Idrettsstyret ber Generalsekretæren videre om å ferdigstille søknadsdokumentene til IOC. Søknadene til både IOC og Regjeringen vil bli overlevert senest 15.12.2010.

NIF intensiverer arbeidet med de aktuelle kommunale, fylkeskommunale og statlige myndigheter, samt med de 7 – syv – aktuelle vinterolympiske særforbundene, slik at informasjons- og kunnskapsutvekslingen mellom NIF, myndighetene og idrettsorganisasjonen optimaliseres i søknads- og kvalitetssikringsfasen.

Formell behandling i Lillehammer kommunestyre

Kommunestyrets vedtak i møte 24.03.2010 sak 25/10, lyder:

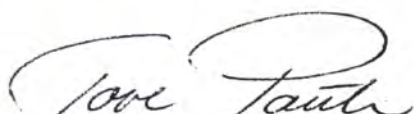
- 1. Under forutsetning av et positivt vedtak i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité om å tilkjenne Norge og Lillehammer som søker til Ungdoms-OL i 2016 gir kommunestyret Ordfører fullmakt til å undertegne IOCs standarddokument som søkerby til Ungdoms-OL i 2016.*

NIF ber med dette KUD behandle vedlagte søknad om de nødvendige statlige garantier for at den Internasjonale Olympiske Komité (IOC) skal kunne tildele Ungdoms-OL 2016 (YOG 2016) til Norge og Lillehammer.

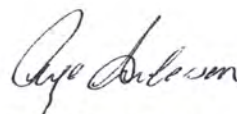
NIF viser for øvrig til brev fra IOC til NIF av 27.10.2010, hvor IOC ber om en ferdigbehandlet statsgaranti optimalt i juni 2011, men senest innen utgangen av oktober 2011. NIF, Lillehammer kommune og de øvrige samarbeidende kommunene og fylkeskommunene vil søke en åpen, god og konstruktiv dialog med Regjeringen i det

videre arbeidet, og NIF og Lillehammer kommune vil selvsagt stå til disposisjon for de spørsmål Regjeringen måtte ha i saken.

Med vennlig hilsen

Tove Paule
Idrettspresident

Inge Andersen
Generalsekretær

Vedlegg:

- Statsgarantisøknad m/ grunnlagsdokumentasjon
- Finansielt notat
- Brev fra IOC til NIF av 27.10.2010
- Draft – arrangørkontrakt
- Støttebrev fra de vinterolympiske særforbundene av 14.12.2010
- Finansiell usikkerhetsanalyse

Til: Kulturdepartementet

Oslo, 15.12.2010

Søknad om statsgarantier vedr. YOG 2016

1. Youth Olympic Games

Da IOC vedtok å innføre Ungdoms-OL, Youth Olympic Games (YOG), i 2007, var ønsket å skape et olympisk ungdomsarrangement med et utvidet siktemål. Idretten står i sentrum, men arrangementet omfatter også full integrering av utdannings- og kulturprogrammer i samspill med idretten. Det overordnede målet er at utøverne, i tillegg til gode treningsprosesser og konkurranser, får anledning til å oppleve og bidra til et felleskap som skaper dialog og mellommenneskelig forståelse mellom kulturer og nasjoner.

Arrangementet er for ungdom, med ungdom og av ungdom.

I IOC's begrunnelse heter det blant annet at YOG skal:

".. create a new sporting event to educate, engage and influence young athletes inspiring them to play an active role in their communities."

2. Bakgrunn

NIF og Lillehammer kommune søkte IOC om å få Ungdoms-OL, Youth Olympic Games (YOG), til Norge og Innlandsregionen i 2012. Arrangementet i 2012 er tildelt Innsbruck.

YOG 2016 er en unik mulighet for Norge igjen å stå som vertskap for et olympisk arrangement. Arrangementet har ungdom som målgruppe. Ungdomsidrett er ett av norsk idretts viktigste satsingsområder i årene som kommer. Gjennom YOG ønsker IOC å nå ungdommen på flere plan enn det rent idrettslige. Derfor er også kultur og utdanning viktige deler av arrangementet.

NIF har samarbeidet med en rekke nasjonale, regionale og lokale partnere om å få dette idrettsarrangementet til Norge og Innlandsregionen. Slik målet for YOG er, omfatter dette også miljøer innen idrett, utdanning, kultur, fred og forsoning, teknologi, folkehelse og innovasjon.

Alle har i denne sammenhengen et felles mål: Å få YOG til Norge og Innlandsregionen i 2016.

NIF har i flere år hatt en tett dialog med IOC vedr. muligheten for å få arrangementet til Norge i 2016. En premisse for NIF i dialogen knyttet til 2016-søknaden har vært at IOC må bidra med et betydelig økonomisk tilskudd – et tilskudd utover det den internasjonale idrettsorganisasjonen har forpliktet seg til i sitt regelverk.

IOCs investering i et YOG 2016 i Norge vil være på ca kr 138 000 000,- (ref. brev fra IOC til NIF av 28.11.2010) Valutakursene som er benyttet, er: 1 USD = 6,00 NOK og 1 EURO = 8,00 NOK. I tillegg kommer andre kostnader IOC bærer ved alle olympiske arrangementer, eksempelvis tv-produksjon.

Dette er økonomiske midler Norge, norsk idrett og Innlandsregionen ikke vil få tilført uten at arrangementet tildeles Norge. Tilskuddet muliggjør blant annet delfinansiering av 360 planlagte studenthybler, tilrettelegging og gjennomføring av YOG 2016, samt muliggjøre realiseringen av fremtidige programmer knyttet til den reelle "arven" etter arrangementet. I tillegg kan Olympic Solidarity-programmer i Norge realiseres ved disse ressursene.

Det er en samlet Innlandsregion som står bak søknaden. Søknaden er et resultat av en entydig politisk samarbeidsvilje fra Lillehammer, Hamar, Gjøvik og Øyer, og Hedmark og Oppland fylker. Ut fra et felles ønske om å bruke et YOG i 2016 i en lokal, regional og nasjonal utviklingssammenheng, har partene dokumentert vilje til politisk og praktisk samhandling. Dette innebærer også en felles vilje til økonomisk kryssfinansiering.

NIF vil også peke på at YOG 2016 representerer en fornuftig og god etterbruk av OL-anleggene/nasjonalanleggene som ble etablert i forbindelse med OL på Lillehammer i 1994. Dette er noe både IOC og NIF er opptatt av å sikre.

3. Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 – en idé hvis tid er kommet!

Når Norges idrettsforbund nå søker statsgaranti for YOG på Lillehammer i 2016, gjør organisasjonen det fordi et slikt arrangement vil bli en fantastisk idrettsmønstring for verdens fremste unge vinteridrettsutøvere i vinteridrettsnasjonen Norge.

Men i tillegg vil effektene av YOG 2016 være langt større og nå langt bredere enn kun til de snaut 1100 utøverne:

- YOG 2016 gir muligheten til å påvirke en hel norsk idrettsgenerasjon
- YOG 2016 gir muligheten til å utvikle norsk ungdomsidrett
- YOG 2016 gir muligheten til å utvikle en hel region innen idrett, kultur, utdanning og reiseliv
- YOG 2016 gir Norge muligheten til å sette et internasjonalt spor etter seg når det gjelder idrettens frivillighet, organisasjon og verdierarbeid

YOG 2016 vil være et positivt arrangement for hele landet, blant annet gjennom det samarbeidet på tvers av sektorer og områder arrangementet vil utløse, og på grunn av arrangementets internasjonale synlighet. Under YOG i Singapore i august 2010 deltok utøvere fra 204 nasjoner, og 167 land kjøpte tv-rettighetene til arrangementet.

Vår ambisjon er å skape internasjonalt svært synlige idrettsleker for ungdom. Lekene skal synliggjøre de bidrag ungdommen kan gi til en bærekraftig utvikling og til dialog, freds- og forsoningsarbeid.

I videste forstand er ambisjonen å vise hvordan ungdom kan ta en unik rolle internasjonalt og nasjonalt i å skape positive verdier for unge mennesker, samtidig som vi ønsker å vise fram prestasjoner i verdensklasse av unge vinteridrettsutøvere fra hele verden.

YOG skiller seg fra ordinære leker også ved at alle deltakerne bor i deltakerlandsbyen under hele arrangementet. Dette bidrar til å bygge mellommenneskelige bånd gjennom det fellesskapet som deltakelse og felles interesser gir.

IOC har definert noen krav til YOG, som vil være retningsgivende i planleggingen. Disse vil også gi rammen for det som tilbys deltakerne under lekene.

Deltakerne skal lære om:

1. Idrettens og den olympiske bevegelses verdigrunnlag
2. Prestasjons- og personlighetsutvikling
3. Helse og en sunn livsstil
4. Sosialt ansvar
5. Kommunikasjon. Formidling gjennom digitale medier

På samme måte som Lillehammer OL i 1994 satte en ny standard for vinter-OL, skal vi sette en standard for fremtidige YOG, særlig når det gjelder folkelig engasjement, miljø- og ressursforvaltning og medvirkning av ungdom i forberedelser og gjennomføring. Slik sett er YOG 2016 et langsiktig, nasjonalt og internasjonalt utviklingsprogram over fem år, preget av unge tanker og ungdommens kultur.

Samtidig er det et mål at det skal være igjen en arv etter YOG 2016, som i årene etterpå gir merverdi både for norsk og internasjonal idrett. Denne arven vil realiseres gjennom å ta i bruk den unike infrastruktur og kompetanse som er etablert i Innlandsregionen etter både 1994 og 2016.

Til beste for idretten

Ungdom er en av idrettens viktigste målgrupper og dens fremste utfordring. Ungdommen er neste generasjons voksne utøvere, og vil også være fremtidens trenere, ledere og frivillige. Vi vil skape et arrangement som fremmer idrettsglede, bidrar til å beholde flere ungdommer som aktive i norsk idrett, og gir muligheter for utviklingen av unge toppidrettsutøvere. Arrangementet skal dyktiggjøre og gi trening til ungdom i funksjoner som trenere, ledere og dommere.

Med sitt omfang og sin tematiske bredde vil arrangementet bidra til å fremme endring og omstilling i idrettsorganisasjonen for å møte utfordringene blant annet når det gjelder å

stimulere frivillighet, rekruttere ledere og trenere, og hindre frafall i ungdomsidretten i årene som kommer.

I St. melding 39 - *Frivillighet for alle* - er det gjentatte ganger vist til utfordringene med nettopp å videreføre frivillighetskulturen. I meldingen står det blant annet som mål:

- gi et tilbud til unge frivillige i henhold til nye trender for frivillige
- folkehelse og sosial inkludering – styrke lokale organisasjoners rolle som sosial møteplass

YOG 2016 vil gi norsk idrett en styrket idrettspolitisk posisjon internasjonalt. Både når det gjelder dette arrangementet, og trolig også i andre saker, vil rollen som arrangør gi muligheter til å kunne påvirke beslutninger både innen IOC og i andre internasjonale idrettsfora.

I søknaden til IOC beskriver Idrettsforbundet de varige effektene for idretten av YOG 2016 på Innlandet, spesielt tilretteleggingen av et unikt kompetansearbeid i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, hvor "The Olympic Legacy" kan videreføres og komme mange mennesker og nasjoner til gode. Visjonen er å skape et kompetanse- og treningssenter for unge utøvere, trenere og ledere fra hele verden på Innlandet i årene etter 2016. Dette er en idé som IOC har vist stor interesse for og vilje til å støtte.

Allerede i mai 2011 vil 15 særforbund for sommeridretter arrangere felles junior- og ungdomsleker på Lillehammer. Denne type samordning av arrangementer, konkurranser og utdanningsprogrammer ønsker Idrettsstyret velkommen. En slik tankemåte og et slikt arbeid vil kunne videreutvikles og stimuleres ved en realisering av YOG 2016.

I den videre planleggingen av YOG 2016 vil en rekke norske fagmiljøer bli invitert på prosjektbasis til å samarbeide om tiltaket, blant annet når det gjelder ledelse og innholdsproduksjon innen utdanning og kultur.

YOG 2016 vil gi en enda bedre og tettere kobling mellom utdanning og idrett. Idrettsforbundet vil utvikle nye samarbeidsmodeller med institusjoner innenfor høyere utdanning, nasjonalt og regionalt, for å sikre ambisjonen om et arrangement av, med og for ungdom – og derved gi idretten tilgang til ny og relevant kunnskap.

Et arrangement av en slik størrelsesorden vil kreve stor og variert kompetanse innen mange forskjellige områder. Det kan være idrettsfag, mediefag, teknologi og IT-fag, ledelsesfag, kulturfag eller økonomifag.

Et samarbeid mellom idretten og utdanningsinstitusjonene om et arrangement av en slik størrelse, er med på å oppfylle intensjonene i St.melding nr 7 - *Statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning* - kap. 6, som omhandler samarbeid med samfunns- og arbeidsliv: "*Institusjonene skal videre bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, bidra til innovasjon og verdiskaping og legge til rette for at institusjonenes ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.*"

Alle idrettene som er en del av de ordinære vinterlekene, blir også en del av YOG. Arrangementet kan skape interesse for nye og spennende vinteridrettsgrener og fungere

som en stimulans for videre utvikling av idrettene. "Unge" idrettsgrener som slopestyle og kvinnehopp står på planen, det samme gjør mixed-stafetter og stafetter på tvers av idretter, som i langrenn og skiskyting.

Allerede i dag har norsk idrett et meget godt omdømme innenfor idrett og utviklingssamarbeid. Sammen med de fag- og ressursmiljøene i Norge som er gode på konflikter og konflikthåndtering, kan Norge ta en enda tydeligere rolle internasjonalt innenfor idrett og forsoningsarbeid. I Utenriksdepartementets *Strategi for Norges kultur- og idrettssamarbeid med land i sør* står det på s 41: *Videreføre og styrke idrettens faglige rolle i utviklingspolitikken [...] herunder å gi strategiske føringer inn i FN-systemet for å "løfte" idrettsdimensjonen, [...] videreføre og styrke samarbeidet med idretten [...] i innsatsen for fredsbygging og konfliktforebygging [..].*

Også innen andre felt vil YOG 2016 bidra til å løse noen av de eksisterende utfordringene for norsk idrett. Arrangementet vil føre til opprusting av eksisterende idrettsanlegg. Selv om dette arrangementet ikke forutsetter bygging av nye anlegg, vil det medføre en modernisering, og derved en forlenget bruk av anleggene fra 1994.

YOG 2016 vil bidra til en ytterligere styrking av den etablerte satsingen på snøidretter i Lillehammer-regionen, og på skøyteidrettene på Hamar og Gjøvik.

I et internasjonalt perspektiv er det viktig for Norges idrettsforbund, ja for hele den nordiske idrettsmodellen, å gjennomføre til et arrangement for ungdom slik vi i Norge vil ha det. Det innebærer en verdimesting forankring i fellesskap og idretts glede, helse, likestilling og likeverd, med gode møteplasser, god kompetanse i en åpen og inkluderende idrettskultur.

Til beste for regionen

Lillehammer-regionen har som uttalt og retningsgivende visjon å bli Europas mest komplette vintersportsregion. Det krever en vilje til ambisiøs satsing, samarbeid, kreativitet og tydelige mål og milepæler. Et Ungdoms-OL i regionen med stor eksponering mot fremtidens brukere av vintersport, vil være et fyrtårnsprosjekt i denne satsingen. Norge og Innlandet har infrastruktur, erfaring og ikke minst vilje til å sikre at YOG 2016 blir en nasjonal og internasjonal suksess.

De fire kommunene, og fylkeskommunene Hedmark og Oppland, har gitt sin tilslutning – også økonomisk – til arrangementet. Det er en dialog mellom NIF, Oppland fylkeskommune og Lillehammer kommune om mulighetene for å kunne styrke det økonomiske bidraget fra regionen til YOG 2016. Arrangementet vil utløse et bredt samarbeid i hele regionen innenfor idrett, miljø, utdanning, kultur og teknologi før, under og etter lekene.

Med basis i idretten kan regionen kople ulike ungdomsmiljøer sammen i nye nettverk for læring, kultur og miljø. Idretts- og destinasjonsutvikling gjennom dette arrangementet kan bli et lokomotiv i en utvikling også av andre sektorer i lokalsamfunnet og i regionen. Eksempelvis vil arrangementet styrke høgskolemiljøet på Lillehammer, både innenfor idretts-, kultur- og mediefag. Også høgskolemiljøene på Gjøvik, Hamar, Elverum og Rena vil inkluderes i kompetanse- og forskningsleveransene til YOG 2016. I tillegg vil Norges idrettshøgskole være en sentral samarbeidspartner når det gjelder idrettskompetanse.

Et slikt mål gir rom for konkrete, målrettede studietilbud som kan styrke de regionale institusjonenes studenttilfang.

Dette er helt i tråd med regjeringens syn:

I St.meld. nr. 12 (2006–2007) -*Regionale fortrinn – regional framtid* - slo Regjeringen fast at: ”...fylkeskommunane skal vere dei sentrale regionale utviklingsaktørane. Kjernen i det regionale utviklingsarbeidet er å fremje ei heilskapleg og vilja samfunnsutvikling i eigen region. Det inneber at fylkeskommunane må vere leiande pådrivarar for

- å utnytte regionale og lokale fortrinn til regional utvikling ut frå regionalpolitiske vurderingar og prioriteringar
- samarbeid, samhandling og initiativ som kan styrkje utviklinga for heile og delar av regionen
- utvikling av kunnskap om viktige regionale særtrekk, utfordringar og behov i tett samarbeid med aktørar som kan medverke til endringar”

Norge og Innlandet har både infrastruktur og erfaring til å sikre at YOG 2016 blir en nasjonal og internasjonal suksess. I tillegg til at det vil være helt i tråd med visjon og planer for Vintersportsregionen, passer arrangementet godt inn i utviklingsplanen for Olympiaparken og utnyttelsen av Innlandets idrettsanlegg, til glede for hele regionen.

IOC vil bidra med 138 millioner kroner til arrangementet – og disse midlene sikter også mot å styrke infrastruktur og varig etterbruk. Denne investeringen fra IOC kommer ikke uten et Ungdoms-OL på Lillehammer. Investeringen viser på en god måte hvordan norsk idrett er og i fremtiden fortsatt kan være en betydelig samfunnsaktør for å fremskaffe positive merverdier for Norge.

4. Økonomiske og budsjettmessige beregninger

Budsjettet for Winter Youth Olympic Games 2016 på Lillehammer er satt opp iht. IOCs *Youth Olympic Games, Candidature Procedure and Questionnaire, 2nd Winter Youth Olympic Games in 2016*.

Videre er IOCs *Youth Olympic Games Event Manual, Version 4.0 – January 2010* lagt til grunn for hva Lekene skal inneholde. IOC angir et bredt sett av spesifikasjoner for et ungdoms-OL. Disse har vi i budsjettprosessen forsøkt å løse på en samvittighetsfull måte. Det vedlagte dokumentet *Finansielt notat; inntekter og kostnader YOG 2016*, utdypet tallgrunnlaget som statsgarantisøknaden bygger på.

Tiltak (i prinsippet investeringer) som er nødvendige for gjennomføring av Lekene, men som ligger utenfor organisasjonskomiteens (YOGOCs) ansvarsområde, er benevnt som non-YOGOC-kostnader. I vårt konsept for YOG 2016 ser vi ingen nødvendige statsgaranterte investeringer i denne kategorien, bortsett fra de lån Husbanken eventuelt skal gi til Studentsamskipnaden i Oppland (SOPP) og Lillehammer og omegn boligbyggelag (LOBB), og statens kostnader for politi og sikkerhet, underlagt Politidirektoratet (POD).

Budsjettet "Gjennomføringsutgifter" har en brutto ramme på 383,2 mill. kroner. I dette budsjettet er det avsatt 12,5 % av budsjetterte poster for usikkerhet/risiko, i alt 42,6 mill. kroner. Budsjetterte inntekter er 54,8 mill. kroner, og budsjettert IOC-bidrag direkte til YOGOC er 138,0 mill. kroner. Tilskudd fra kommunene Lillehammer, Hamar, Gjøvik og Øyer, samt Oppland og Hedmark fylkeskommuner er i alt 16,5 mill. kroner.

Anslått behov for statlig tilskudd blir dermed 173,8 mill. kroner. IOC har allerede gitt tilsagn om tilskudd på 5,0 mill. USD (ref. IOCs Youth Olympic Games, Candidature Procedure and Questionnaire, 2nd Winter Youth Olympic Games in 2016) og 13,5 mill. Euro (brev til NIF fra IOC datert 27. oktober 2010, v/ Gilbert Felli, Olympic Games Executive Director). Bidraget som dekker IOCs vanlige forpliktelser iht. *Candidature Procedure and Questionnaire*, er i tillegg av stor betydning for at hele konseptet med studentboliger og Olympic Legacy skal kunne gjennomføres som beskrevet i søknadsdokumentene. IOCs bidrag er innrettet som et tilretteleggingsbidrag hvor ikke minst gjenstående reserve etter lekene - som økonomisk fundament for å realisere den olympiske solidaritetsideologi – Olympic Legacy etter YOG 2016 – ble tillagt vekt av IOC. Studentboligene er også ment som bofasiliteter for deltakere i programmer relatert til denne arven etter 2016, og den er helt avgjørende for den visjonen som IOC har engasjert seg i.

Beregnet budsjett for YOG 2016:

5.4.1 Budsjett YOGOC 2016 (Prisnivå 2010)						
Inntekter	KNOK ('000)	KNOK ('000)	%	Kostnader	KNOK ('000)	%
IOC-bidrag		138 000	36	Idrettsarenaer	20 928	5
Nasjonale inntekter		40 000	10	Deltakerlandsby	127 902	33
Offisielle leverandører		10 000	3	MMC (Hovedmediasenter)	6 030	2
Billetter		3 340	1	Arbeidsstyrke	11 594	3
Lisensinntekter		1 000	0	Informasjonssystemer	17 732	5
Lotterier		-	0	Telekommunikasjon	7 423	2
Donasjoner		-	0	Internett	3 823	1
Salg av eiendeler		500	0	Kultur	6 500	2
Tilskudd				Utdanning	9 500	2
Statlig bidrag		173 819	45	Seremonier	8 346	2
				Helse og sanitet	2 900	1
				Forpleining	13 263	3
				Transport	6 200	2
Fylkeskommuner		7 500	2	Sikkerhet	3 500	1
Kommuner		9 000	2	PR og profilering	6 260	2
				Administrasjon	86 685	23
				Før-olympiske arrangementer, internasjonal koordinering	2 000	1
				Reserve (12,5 % av budsjetterte poster - contingency)	42 573	11
Total		383 159	100	Total	383 159	100

Et ungdoms-OL vil i det alt vesentlige gjennomføres i anlegg etablert for OL på Lillehammer i 1994. I budsjettet "Gjennomføringsutgifter" er det således ikke behov for investeringer i særlig grad, og nødvendige påkostninger på idrettsarenaer er beregnet til 4,8 mill. kroner. Disse tiltakene kan utløse spillemiddeltilskudd.

Budsjettene er satt opp på basis av 2010-nivå og anskaffelser og tjenestekjøp er budsjettert inkl. mva. Valutakurser som er benyttet;

1 USD = 6,00 NOK

1 euro = 8,00 NOK

De største budsjettbeløpene er knyttet til innkvarterings- og forpleiningskostnader, mannskap og administrasjon/lønn, tiltak på - og leie av arenaer, samt teknologiområdene. For å kunne holde budsjetttrammen er det avgjørende at det etableres en fullmakts- og styringsordning som balanserer kravene til styring og kontroll mot behovet for en viss handlefrihet til å foreta raske avgjørelser innenfor en rammestyringsmodell. Eventuelle merinntekter utover det budsjetterte bør i utgangspunktet styrke reserveposten. I dialogen med IOC, og som et vesentlig motivasjonsgrunnlag for IOCs store pengebidrag, er det understreket at gjenstående midler på reserveposten legges inn i et fond, Olympic Legacy. Dette fondet skal sikre videreføring av den kompetanseplattform og det sosialiseringsnettverk, nasjonalt og internasjonalt, som YOG 2016 ved YOGOC har etablert i samarbeid med IOC.

Finansieringsplanen for budsjettet til organisasjonskomiteen YOGOC 2016 er satt opp med en forutsetning om at det er et firedelt spleiselag satt sammen på denne måten:

- IOC: 138,0 mill. kroner – tilsvarende 36 % av finansieringen.
- Bidrag fra fylkeskommuner og kommuner: 16,5 mill. kroner – tilsvarende 4 % av finansieringen.
- Statens underskuddsdekning: 173,8 mill. kroner – tilsvarende 45 % av finansieringen.
- NIFs indirekte bidrag gjennom markedsinntekter i Norge, 50,0 mill. kroner (40 mill. kroner i finansielle markedsinntekter og 10 mill. kroner i lisensinntekter) – tilsvarende 13 % av finansieringen.
- Diverse inntekter fra billetter, lisensprodukter og salg av eiendeler er budsjettert til 4,8 mill. kroner.

NIF er for tiden i dialog med de involverte kommunene og fylkeskommunene med tanke på ytterligere økonomiske bidrag. Opplysninger om evt. tilleggsbidrag vil bli kommunisert til KUD så snart vedtak om slike foreligger.

Det er viktig å understreke at Lillehammer kommune bidrar med betydelige verdier, utover det som synliggjøres i budsjettet. Kommunen stiller bl.a. tomter til bygging av studentboliger vederlagsfritt til disposisjon til en verdi av kr 32 000 000,-. I tillegg vil kommunen i årene frem mot 2014 bygge ut Kristins Hall og en ny treningshall for Ishockey til en samlet verdi av ca kr 40 000 000,-.

Usikkerhetsanalyse av økonomi

Budsjetteringen er i utgangspunktet og i hovedsak gjennomført som en nullbasebudsjettering hvor budsjettene er bygget opp fra bunn av for hvert enkelt område. Risiko er forsøkt lagt på 50/50-nivå, dvs. ved gjennomføring er det i prinsippet like stor sannsynlighet for å komme under budsjett som å komme over.

Dette budsjettet er analysert videre i en egen usikkerhetsanalyse som nyanserer variasjonene for hver budsjettpost, - her er en trepunktsanalyse benyttet hvor det er forsøkt estimert sannsynlig, pessimistisk og optimistisk kostnad for de enkelte budsjettposter. Dataene er behandlet i en matematisk modell hvor verdier for bl.a. P85

(- dvs. 85 % sannsynlighet for å komme innenfor en definert ramme) blir beregnet.
Usikkerhetsanalysen presenteres i eget vedlagt dokument.

Formålet med analysen har vært å:

- bevisstgjøre deltakerne i prosessen med å lage konsepter og budsjetter for YOG 2016, om aktuelle tiltak og tilhørende usikkerheter.
- gi beslutningstakerne oversikt over prosjektets kostnadsusikkerhet, samt forutsetninger vedr. muligheter og trusler på analysetidspunktet,
- identifisere, tallfeste og kvantifisere usikkerheter i prosjektet.

Et overordnet prinsipp i utarbeidelsen av usikkerhetsanalysen har vært å sørge for forankring i aktuelle/planlagte tiltak.

NIF presiserer at denne usikkerhetsanalysen er gjort i den hensikt å sikre kvalitet i vår egen budsjettering. Den er ikke på noen måte ment å erstatte den nødvendige statlige kvalitetssikringen som Regjeringen vil gjennomføre.

Beregnet statlig garantiansvar

IOC krever alltid en økonomisk garanti for gjennomføring av Olympiske Leker, og dette gjelder også for Youth Olympic Games. I Norge vil det være staten som stiller slik garanti.

I en realpolitisk kontekst kan det virke villedende å fremstille summen av YOGOCs kostnadsbudsjett og non-YOGOC-kostnadene som et uttrykk for statens økonomiske eksponering knyttet til akkurat YOG 2016.

Bl.a. vil det bli uriktig å inkludere IOCs bidrag i statsgarantisummen – en garanti som skal stilles overfor IOC, eller sagt på annen måte: Staten behøver ikke garantere overfor IOC en oppdekning for at IOC ikke betaler sitt bidrag til YOG 2016.

Videre er det ingen risiko for at selskapene SOPP og LOBB ikke får toppfinansiert sine byggeprosjekter i Husbanken eller andre finansinstitusjoner, eller delvis med egenkapital. Dvs. at staten ikke vil kunne komme i reelt økonomisk garantiansvar for realisere studentboligprosjektet. Lån i Husbanken (eller andre finansinstitusjoner) er i konseptene for YOG 2016 ordinære forretningsmessige og kommersielle avtaler hvor låneinstitusjonene vil kunne gi selvstendige garantier i løpet av 2011.

Arbeidene som skal gjøres med Kristins hall, er i gang, og plan og finansiering er vedtatt i Lillehammer kommunestyre. Det tas ikke med noe beløp for dette når statens garantiansvar skal beregnes.

5. Statlig finansiell garanti

IOC oppstiller et krav om at søkerbyen må innhente en økonomisk garanti fra norske myndigheter i forbindelse med gjennomføringen av arrangementet. En slik garanti skal dekke et eventuelt underskudd organisasjonskomiteen (YOGOC) måtte pådra seg i den anledning. Det vises i den sammenheng til punkt 5.1 i IOCs "Youth Olympic Games Candidature Procedure and Questionnaire", hvor det heter at søkerbyen må:

"Provide a financial guarantee from the competent authorities covering a potential economic shortfall of the YOGOC"

YOGOC er organisasjonskomiteen som skal etableres av NIF og Lillehammer kommune i forbindelse med arrangementet. YOGOC skal ha ansvaret for organiseringen og gjennomføringen av arrangementet, og herunder også inneha det økonomiske ansvaret. Når det gjelder etableringen og organiseringen av YOGOC, vises det til punkt 3.5.2 i Lillehammers og NIFs søknad til IOC.

Som det fremgår av ordlyden referert ovenfor, må garantien som avgis være generell i form og innhold. NIF og Lillehammer har derfor arbeidet hardt for å fremvise så realistiske kostnads- og inntektsoverslag som mulig for å på den måten å synliggjøre og estimere omfanget av et mulig garantiansvar.

Videre har NIF og Lillehammer, som det er nærmere redegjort for under punkt 4 i denne søknaden gjennom forhandlinger med IOC oppnådd at IOC vil bidra med en meget betydelig delfinansiering av arrangementet.

Vi legger til grunn at det vil være nødvendig med tett dialog med staten hva gjelder innhold og ordlyd i en slik garanti som bes avgitt, og det legges derfor ikke frem noe konkret forslag til garantitekst på nåværende tidspunkt.

6. Øvrige statlige garantier og erklæringer

IOC oppstiller krav om at søkerbyen i tillegg til den finansielle garantien må innhente en rekke andre garantier og erklæringer fra offentlige myndigheter som er/vil bli involvert i arrangementet. Nedenfor følger en nærmere redegjørelse for de garantier og erklæringer som må innhentes fra staten, og som vi vennligst ber staten v/relevant departement avgis. Det er til statens orientering, slik det også fremgår av Lillehammers og NIFs søknad til IOC, innhentet noen erklæringer direkte fra ulike departementer og offentlige organer relatert til enkelte spesifikke problemstillinger/krav IOC stiller i anledning søknaden

Garanti vedrørende overholdelse av IOCs charter og arrangørkontrakt

IOC anser det sentralt at alle offentlige myndigheter som er involvert i arrangementet, forstår og opptre i overensstemmelse med den olympiske ånd samt vilkårene nedfelt i arrangørkontrakten mellom IOC og YOGOC. Draft arrangørkontrakt følger denne statsgarantien som vedlegg. IOCs charter kan leses her:

http://www.olympic.org/Documents/Olympic%20Charter/Charter_en_2010.pdf

Vi ber vennligst om at det avgis en garanti i overensstemmelse med det ovennevnte, herunder med ordlyd identisk med IOCs standardtekst for slik garanti:

[name(s) of the duly authorised representative(s)] hereby confirms that the government of Norway:

- *Guarantees the respect of the Olympic Charter and Youth Olympic Games Host City Contract;*
- *Understands and agrees that all representations, warranties and covenants contained in the Candidate City's bid documents, as well as all other commitments made, either in writing or orally, by either the Candidate City (including the Bid Committee) or its NOC to the IOC, shall be binding on the city;*
- *And guarantees that it will take all necessary measures in order that the city fulfils its obligations completely."*

Erklæring vedrørende beskyttelse av olympiske varemerker og betegnelser

Lillehammer og NIF må sørge for at olympiske symboler, varemerker og betegnelser mv., samt varemerker relatert til Ungdoms-OL, er beskyttet til fordel for IOC. I den anledning krever IOC at staten avgir en erklæring som bekrefter at alle nødvendige juridiske virkemidler er tatt/vil bli benyttet for å beskytte slike olympiske symboler, varemerker mv.

Under OL på Lillehammer i 1994 ble det etablert en egen lovgivning knyttet til dette. Vi ber staten vurdere om det kan etableres en tilsvarende lov for et Ungdoms-OL. Under enhver omstendighet ber vi staten om å utferdige en erklæring slik IOC krever. Vi foreslår følgende ordlyd:

"The undersigned, on behalf of the government of Norway, hereby declares that all necessary legal measures have been/will be taken to protect the Olympic-related marks and designations in the name of the IOC."

Det vises for øvrig til punktene 3.2 og 3.3 i Lillehammer og NIFs søknad til IOC hvor disse forholdene er nærmere beskrevet.

7. Videre fremdrift

NIF har ved flere anledninger, senest i brev til KUD av 22.11.2010, tydelig kommunisert at Regjeringen og Stortinget bør benytte den nødvendige tid for å gjennomføre grundige faglige evalueringer og politiske behandlinger av vår statsgarantisøknad. NIF vil bidra med de nødvendige ressurser for at søknadsbehandlingen skal forløpe på en rask og effektiv måte.

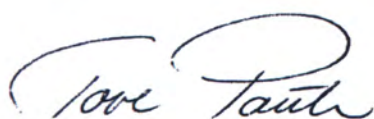
IOC har i vedlagte brev av 28.10.2010 gitt uttrykk for ønske om et svar fra Regjeringen og Stortinget senest innen utgangen av oktober 2011. Med et kvalitativt, effektivt og godt samarbeid mellom NIF og de angjeldende departementer håper og tror vi at dette målet skal være mulig å nå. En tett og god dialog med nasjonale, regionale og lokale myndigheter er en forutsetning. NIF vil sørge for at spørsmål av detaljert art fra departementet besvares raskt og utfyllende.

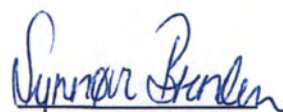
Etter en evt. statlig innvilgelse av de omsøkte garantier vil IOC raskt kunne bekrefte en formell avgjørelse på tildelingen av YOG 2016 til Norge og Innlandsregionen.

NIF og alle våre gode samarbeidspartnere på Innlandet ser frem til et positivt og konstruktivt samarbeid med Kulturdepartementet og andre angjeldende departementer i tiden som kommer. La oss sammen jobbe for å fremvise det beste i norsk idrett, i norsk kultur og utdanning, av norsk natur og av norsk ungdom for hele verden i 2016.

Med vennlig hilsen

Tove Paule
Idrettspresident

Synnøve Brenden
Ordfører Lillehammer

Finansielt notat; inntekter og kostnader YOG 2016

Inntekts- og kostnadsrammer

Innledning

Idrettsstyret har fått presentert YOG 2016-budsjettet 6. september, IS-møte 34 (2007 – 2011), sak 364 og 7. desember i IS-møte 37 (2007 – 2011), sak 403, og i ekstraordinært IS-møte (2007 – 2011) 13. desember 2010, sak 405. Søknaden om statsgaranti med tilhørende budsjett ble enstemmig vedtatt.

Dette dokumentet; *Finansielt notat; inntekter og kostnader YOG 2016*, utdyper tallgrunnlaget som statsgarantisøknaden bygger på.

Bakgrunn

Budsjettet for Winter Youth Olympic Games 2016 på Lillehammer er satt opp iht. IOCs *Youth Olympic Games, Candidature Procedure and Questionnaire, 2nd Winter Youth Olympic Games in 2016*.

Videre er IOCs *Youth Olympic Games Event Manual, Version 4.0 – January 2010* lagt til grunn for hva Lekene skal inneholde.

Oppgaver som er underlagt organisasjonskomiteen er ført i YOGOC¹-budsjettet under "Gjennomføringsutgifter". Organisasjonskomiteens inntekter, inklusiv tilskudd, er budsjettert under "Inntekter".

Tiltak (i prinsippet investeringer) som er nødvendige for gjennomføring av Lekene, men som ligger utenfor YOGOCs ansvarsområde er benevnt som non-YOGOC-kostnader. I vårt konsept for YOG 2016 ser vi ingen nødvendige statsgaranterte investeringer i denne kategorien bortsett fra de lån Husbanken eventuelt skal gi til Studentsamskipnaden i Oppland (SOPP) og Lillehammer og omegn boligbyggelag (LOBB) og statens kostnader for politi og sikkerhet, underlagt Politidirektoratet (POD).

Offentlige tilskudd for å dekke inn differansen mellom anslåtte kostnader og inntekter er en del av YOGOC-budsjettet.

Budsjettet "Gjennomføringsutgifter" har en brutto ramme på 383,2 mill. kroner. I dette budsjettet er det avsatt 12,5 % av budsjetterte poster for usikkerhet/risiko, i alt 42,6 mill. kroner. Budsjetterte inntekter er 54,8 mill. kroner, og budsjettert IOC-bidrag direkte til YOGOC er 138,0 mill. kroner. Tilskudd fra kommunene Lillehammer, Hamar, Gjøvik og Øyer, samt Oppland og Hedmark fylkeskommuner er i alt 16,5 mill. kroner. Anslått behov for statlig tilskudd blir dermed 173,8 mill. kroner. IOC har allerede gitt tilsagn om tilskudd på 5,0 mill. USD og 13,5 mill. euro (brev fra IOC 27. oktober 2010, v/ Gilbert Felli, Olympic Games Executive Director. Saken er behandlet i IOC Executive Board). Bidraget som dekker IOCs vanlige forpliktelser iht. *Candidature Procedure and Questionnaire* er i tillegg såpass betydelig for at hele konseptet med studentboliger og Olympic Legacy skal kunne gjennomføres som beskrevet i søknadsdokumentene. IOCs bidrag er et tilretteleggingsbidrag hvor ikke minst gjenstående reserve etter Lekene - som økonomisk fundament for Olympic Legacy ble tillagt vekt av IOC. Studentboligene er ment også som bofasiliteter for deltakere i programmer under Olympic Legacy (etter 2016) og er helt avgjørende for denne planen som IOC engasjerer seg i.

---

¹ Youth Olympic Games Organizing Committee

5.4.1 Budsjett YOGOC 2016 (Prisnivå 2010)						
Inntekter	KNOK ('000)	KNOK ('000)	%	Kostnader	KNOK ('000)	%
IOC-bidrag		138 000	36	Idrettsarenaer	20 928	5
Nasjonale inntekter		40 000	10	Deltakerlandsby	127 902	33
Offisielle leverandører		10 000	3	MMC (Hovedmediasenter)	6 030	2
Billetter		3 340	1	Arbeidsstyrke	11 594	3
Lisensinntekter		1 000	0	Informasjonssystemer	17 732	5
Lotterier		-	0	Telekommunikasjon	7 423	2
Donasjoner		-	0	Internett	3 823	1
Salg av eiendeler		500	0	Kultur	6 500	2
Tilskudd				Utdanning	9 500	2
Statlig bidrag		173 819	45	Seremonier	8 346	2
				Helse og sanitet	2 900	1
				Forpleining	13 263	3
				Transport	6 200	2
Fylkeskommuner		7 500	2	Sikkerhet	3 500	1
Kommuner		9 000	2	PR og profilering	6 260	2
				Administrasjon	86 685	23
				Før-olympiske arrangementer, internasjonal koordinering	2 000	1
				Reserve (12,5 % av budsjetterte poster - contingency)	42 573	11
Total		383 159	100	Total	383 159	100

Tabellen viser budsjettbalansen for YOG 2016.

Av YOGOC-budsjettet på 383,2 mill. kroner er 108 mill. kroner investering i studentboliger, hhv. 300 hybelenheter for SOPP og 60 for LOBB. 108 mill. kroner utgjør 50 % av antatt byggekostnad, den øvrige finansiering antas å skje på ordinær måte gjennom Husbanken – dvs. lån som betjenes av boligeierne. For disse 360 boligenhetene vil staten ikke få ytterligere utlegg.

Et ungdoms-OL vil i det alt vesentlige gjennomføres i anlegg etablert for OL på Lillehammer i 1994. I budsjettet "Gjennomføringsutgifter" er det således ikke behov for investeringer i særlig grad, og nødvendige påkostninger på idrettsarenaer er beregnet til 4,8 mill. kroner. Disse tiltakene kan utløse spillemiddeltilskudd.

Budsjetteringsprinsipper og usikkerhet

Budsjettene er satt opp på basis av 2010-nivå og anskaffelser og tjenestekjøp er budsjettert inkl. mva. Det kan foreligge muligheter for refusjon av inngående MVA som det ikke er tatt hensyn til i budsjetteringen. Det forutsettes at staten ved sin underskuddsgaranti prisregulerer gjenværende budsjett hvert år iht. statens normale prinsipper for dette. Budsjettet er i meget liten grad eksponert for valutavinginger bortsett fra bidraget fra IOC som består av USD og euro. Valutakurser som er benyttet;

1 USD = 6,00 NOK

1 euro = 8,00 NOK

Budsjettet vil bli periodisert og dermed kan prisstigningseffekt i årene 2011 – 2016 beregnes.

Budsjettdokumentasjonen vil bli supplert med dette i januar 2011.

Budsjetteringen er i utgangspunktet og i hovedsak gjennomført som en nullbasebudsjettering hvor budsjettene er bygget opp fra bunn av for hvert enkelt område. Risiko er forsøkt lagt på 50/50-nivå, dvs. ved gjennomføring er det i prinsippet like stor sannsynlighet for å komme under budsjett som å komme over. Dette budsjettet er analysert videre i en egen usikkerhetsanalyse som nyanserer variasjonene for hver budsjettpost, - her er en trepunktsanalyse benyttet hvor det er forsøkt å estimere sannsynlig, pessimistisk og optimistisk kostnad for de enkelte budsjettposter. *Usikkerhetsanalysen presenteres i eget dokument.*

For inntektssiden er det utarbeidet en foreløpig sannsynlighetsfordeling som innebærer et P50-estimat på 386,1 mill. kroner og et P85-estimat på 379,1 mill. kroner. Det er viktig å merke seg at estimatene på henholdsvis kostnads- og inntektssiden må betraktes separat, da det ikke synes å være noen klar korrelasjon mellom disse.

Som det framgår av analysen er det også utarbeidet følgende kostnadsestimater der det anbefales som økonomisk ramme (for prosjektorganisasjonen) 346,3 mill. kroner (P50 - dvs. 50 % sannsynlighet for å komme innenfor disse kostnadene). Som styringsramme (for prosjektets styringsgruppe eller lignende) anbefales 343,7 mill. kroner (P70 - dvs. 70 % sannsynlighet for å komme innenfor disse kostnadene) og som kostnadsramme (for prosjekteier) anbefales 351,5 mill. kroner (P85 - dvs. 85 % sannsynlighet for å komme innenfor disse kostnadene).

Usikkerhetsanalysen har til formål å:

- Gi beslutningstakerne oversikt over prosjektets kostnadsusikkerhet, samt forutsetninger vedr. muligheter og trusler på analysetidspunktet,
- Identifisere, tallfeste og kvantifisere usikkerheter i prosjektet,
- Bevisstgjøre involverte ressurspersoner om aktuelle tiltak og tilhørende usikkerheter.

Et overordnet prinsipp i utarbeidelsen av usikkerhetsanalysen har vært å sørge for forankring til aktuelle/planlagte tiltak. Budsjettprosessen bygger m.a.o. på "tallfesting av planer".

Ambisjonsnivået

IOC angir et bredt sett av spesifikasjoner for et ungdoms-OL, disse har vi i budsjettprosessen forsøkt å løse på en samvittighetsfull måte. På noen budsjettområder er det ambisjonen vi som arrangør legger opp til som definerer budsjettet. Gjennomgående er ambisjonene forsøkt lagt på et nøkternt nivå, hvor vi likevel kan hevde at vi ivaretar de unike mulighetene vi kan få til å løfte ungdomsarbeidet i norsk idrett, til å utveksle kompetanse internasjonalt, og til å hjelpe regionen et stort steg videre i arbeidet med å utvikle gode forhold spesielt for ungdom som vil satse på idrett kombinert med utdanning.

De største budsjettbeløpene er knyttet til innkvarterings- og forpleiningskostnader, mannskap og administrasjon/lønn, tiltak på - og leie av arenaer, samt teknologirommene. Leiekostnadene dekker innkvartering i to Youth Olympic Village og arenaleie inkl. mannskap, preparering etc. Disse leiebeløpene er basert på dialoger med de leverende parter, og stort sett samtlige av disse har vi inngått intensjonsavtaler med i arbeidet med søknaden for YOG 2016. Mannskap og administrasjon/lønn omfatter frivillige funksjonærer og ansatte i gjennomføringsorganisasjonen, samt drift av denne.

Styringsordning

For å kunne holde budsjettammen er det avgjørende at det etableres en fullmakts- og styringsordning som balanserer kravene til styring og kontroll mot behovet for en viss handlefrihet til å foreta raske avgjørelser innenfor en rammestyringsmodell. Totalkostnad og tidsramme (fram til dato for åpningsseremoni) er faste størrelser, mens ambisjoner mht. innhold og kvalitet til en viss grad er justerbare. En rammestyringsmodell må innrettes slik at de bevilgede midler utnyttes effektivt og at risikoen for forsinkelser blir lav. I et slikt prosjekt antas styringskompetansen i gjennomføringsorganisasjonen å utgjøre den største enkeltrisikoen for budsjettet.

Eventuelle merinntekter utover det budsjetterte bør i utgangspunktet styrke reserveposten.

I dialogen med IOC, og som et vesentlig motivasjonsgrunnlag for IOCs store pengebidrag, er at gjenstående midler på reserveposten legges inn i et fond, Olympic Legacy. Dette fondet skal sikre videreføring av den kompetanseplattform og det sosialiseringensnettverk, nasjonalt og internasjonalt, som YOG 2016 ved YOGOC har etablert i samarbeid med IOC.

Budsjetterte inntekter

Finansieringsplanen for budsjettet til organisasjonskomiteen YOGOC 2016 er satt opp med en forutsetning om at det er et firedelt spleiselag satt sammen på denne måten:

- IOC: 138,0 mill. kroner – tilsvarende 36 % av finansieringen.
- Bidrag fra fylkeskommuner og kommuner: 16,5 mill. kroner – tilsvarende 4 % av finansieringen.
- Statens underskuddsdekning: 173,8 mill. kroner – tilsvarende 45 % av finansieringen.

- NIFs indirekte bidrag gjennom markedsinntekter i Norge, 50,0 mill. kroner – tilsvarende 13 % av finansieringen.
- Diverse inntekter fra billetter, lisensprodukter og salg av eiendeler er budsjettet til 4,8 mill. kroner.

Inntekter	KNOK ('000)	KNOK ('000)	%
IOC-bidrag		138 000	36
Nasjonale inntekter		40 000	10
Offisielle leverandører		10 000	3
Billetter		3 340	1
Lisensinntekter		1 000	0
Lotterier		-	0
Donasjoner		-	0
Salg av eiendeler		500	0
Tilskudd			
Statlig bidrag		173 819	45
Fylkeskommuner		7 500	2
Kommuner		9 000	2
		-	0
Total		383 159	100

Tabellen viser finansiering av YOG 2016.

INNTEKTER

1. IOC-bidrag

Iht. IOCs *Youth Olympic Games, Candidature Procedure and Questionnaire, 2nd Winter Youth Olympic Games in 2016* skal IOC betale for innkvartering og forpleining for deltakere og trenere/støtteapparat.

I denne gruppen er det 1 560 personer. Pga. krav til kjønns- og nasjonsseparasjon i deltakerlandsbyen må det være til disposisjon noen flere senger/rom enn det som tilsvarer antallet personer som skal innkvarteres. IOCs krav er 2 000 senger + reserve.

Youth Olympic Village vil bestå av YOY Hamar, for deltakere og trenere i skøyteøvelser, og YOY Lillehammer for øvrige utøvere/trenere. YOY Hamar vil bli etablert på Hotell Scandic Hamar (eventuelt et annet hotell dersom vi ikke oppnår tildresstillende betingelser på Scandic) mens YOY Lillehammer vil være nye studentboliger samt kapasiteten som finnes på Birkebeineren Hotel & Apartments. For å nå nødvendig sengekapasitet vil det bli bygget 360 nye studentboliger i årene fram mot 2016. Det legges opp til at fire utøvere kan bo i en studentbolig på ca. 18 m², IOC har bekreftet i møte 11. mai 2010 at en kjøpesengløsning kan aksepteres.

Budsjettet er satt opp med følgende forutsetninger mht. IOCs bidrag:

- IOC dekker innkvartering og forpleining på Birkebeineren Hotel & Apartments,
- IOC dekker innkvartering og forpleining på Hotell Scandic Hamar,
- IOC dekker forpleining i Håkons Hall.
- Leie av SOPPs og LOBBs studenthybler er gratis for IOC – under forutsetning av at IOC yter finansieringsbidrag på nivå 300 000 kr pr. hybelenhet. Denne finansieringsmodellen kombinert med restfinansiering i Husbanken vil fullfinansiere boligene. Kunnskapsdepartementets midler til studentboliger behøves dermed ikke til disse 360 boligene i Lillehammer. Studentboligene vil på sikt

bli realisert uavhengig av et eventuelt ungdoms-OL, men uten IOCs bidrag ifm. YOG 2016 må Kunnskapsdepartementet gi tilskudd på ordinær måte når disse prosjektene kommer.

- IOC vil også dekke transportkostnader for utøver-/trenergruppen fra OSL Gardermoen til/fra hhv. Hamar og Lillehammer.

Det er budsjettert inn 30,0 mill. kroner fra IOC til dekning av innkvartering, forpleining og transport.

Foruten dette skal IOC betale for produksjon av TV-bilder fra Lekene, og IOC får inntektene fra salget av dette. IOC betaler også det første besøket de internasjonale særforbundene vil ha til Lillehammer ifm. forberedelsene til Lekene. Ingen av disse aktivitetene er reflektert i YOG 2016s budsjetter.

2. Nasjonale sponsorer

YOG 2016s bærende ide er at en i forberedelser, gjennomføring og gjennom kompetansearven etter Lekene skal henvende seg til brede ungdomsgrupper, herunder norske barne- og ungdomsorganisasjoner, både innenfor og utenfor idretten.

YOG 2016 åpner et til nå nytt område for norsk næringsliv hvor selskapene gjennom sponsor- og samarbeidsavtaler med YOG 2016 kan nå ungdomssegmentet. Det vil bli utarbeidet en markedsstrategi tilpasset de store, viktige og relevante selskapene i Norge, og de første kontaktene vil bli gjort i løpet av 2011. Det legges opp til at inntektene vil komme inn over fire budsjettår. Nasjonale sponsorer er budsjettert med totalt 40 mill. kroner, tilsvarende 10 mill. kroner pr. budsjettår i perioden 2013 - 2016.

3. Offisielle leverandører

Ungdomsgrupper er interessante for sponsorer og andre kommersielle interesser. Det kommersielle potensialet styrkes ytterligere når arrangementet omfatter både idrett, kultur og utdanning, og likeså de internasjonale perspektiver. Dette kan eksempelvis danne en utmerket plattform for uttesting av nye produkter mot ungdomsmålgrupper, og i forbindelse med arbeidet med YOG 2012-søknaden ble det registrert interesse for dette blant potensielle sponsorer/samarbeidspartnere.

I gruppen Offisielle leverandører er det budsjettert med en inntekt på 10 mill. kroner, og modellen kan være 10 leverandører som hver bidrar med 1 mill. kroner, tilsvarende 250 000 kr for hver over fire år.

4. Billettinntekter inkl. kultur

Lillehammer YOG 2016 skal være for og av ungdom, og være preget av ungdommens krav og forventninger. I dette ligger at arrangementene skal være lett tilgjengelige i enhver betydning, ikke minst økonomisk.

Det legges opp til at en stor andel av idrettskonkurransene, kulturarrangementene, seminarer og andre aktiviteter skal være gratis for yngre deltakere. Prispolitikken vil ta hensyn til at enkelte arrangementer ved sin attraksjon har et større potensial for billettering. Slike arrangementer kan være:

- Ishockey, semifinaler og finale – dame og herre (6 kamper)
- Kunstløp (4 øvelsesdager)
- Hurtigløp, skøyter (2 øvelser)
- Short track (2 øvelser)
- Snowboard, half pipe (1 øvelse)
- Curling, finale (1 øvelse)

Også på de mest attraktive arrangementer som åpnings- og avslutningsseremonier, utvalgte idrettskonkurranser som finaler etc., og noen høyattraktive kulturarrangementer, skal prisene være på et moderat nivå i forhold til internasjonale standarder. I det internasjonale markedet er det naturlig å tenke differensiering relatert til de ulike idrettenes status i det enkelte land.

I billett-konseptet er det lagt opp til en ordning med YOG Pass hvor ungdom organisert i idrettslag under NIF eller en av LNUs 70 medlemsorganisasjoner kan bestille passet gjennom sin organisasjon, og at passet er gratis til disse. Andre kan kjøpe passet, og dette gir adgang til å bruke transportsystemet, ta del i kultur og idrettsarrangement, med mindre arrangementene uttrykkelig er unntatt.

Budsjettet for billettinntekter, både idretts- og kulturarrangementer, er på 3,3 mill. kroner.

I den videre programmering av kulturprogrammet vil det antakelig bli lagt inn et par større konserter som forutsettes å være selvfinansierende.

5. Lisensinntekter

Inntektene fra salg av lisensierte produkter budsjetteres nøkternt, og med utgangspunkt i at YOGOC får 10 % av innprisen som inntekt. Salget er tenkt konsentrert rundt tradisjonelle kategorier som t-skjorter, caps, klokke, pins, ryggsekker o.l.

Det antas at salget av lisensprodukter i all hovedsak vil skje i 2015 og 2016. Arrangementets internettside vil bli en sentral salgskanal.

Viktige faktorer for suksess for lisensproduktprogrammet er bl.a. gjennomslagskraften for Lekenes design- og symbolprogram og arrangementsnettsidens besøkstall i 2015 og 2016.

Det budsjettert med 1 mill. kroner på denne posten.

6. Salg av eiendeler

Det er budsjettert 0,5 mill. kroner i inntekter fra salg av utstyr.

7. Offentlig tilskudd / Andre inntekter

Posten andre inntekter består av tilskudd fra Oppland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune, og kommunene Hamar, Lillehammer, Gjøvik og Øyer.

Fylkeskommunene bidrar med til sammen 7,5 mill. kroner. Dette er vedtatt i begge fylkeskommuner. Det er tatt nytt initiativ for å forsøke å øke bidraget fra Oppland fylkeskommune.

Lillehammer bidrar med 4 mill. kroner, Hamar med 2 mill. kroner, mens Gjøvik og Øyer bidrar med 1,5 mill. kroner hver.

Til sammen gir dette 16,5 mill. kroner.

Lillehammer kommune bidrar i tillegg med gratis tomter for studentboliger rett ved Olympiaparken, verdien av dette er estimert til 32 mill. kroner.

KOSTNADER

8. Budsjetterte kostnader

Drifts- og leiekostnader, YOGOCs planleggings- og gjennomføringsbudsjett

Budsjettet "Gjennomføringsutgifter" er satt opp iht. IOC's mal med 17 hovedposter, samt en reservepost.

Kostnader	KNOK ('000)	%
Idrettsarenaer	20 928	5
Deltakerlandsby	127 902	33
MMC (Hovedmediasenter)	6 030	2
Arbeidsstyrke	11 594	3
Informasjonssystemer	17 732	5
Telekommunikasjon	7 423	2
Internett	3 823	1
Kultur	6 500	2
Utdanning	9 500	2
Seremonier	8 346	2
Helse og sanitet	2 900	1
Forpleining	13 263	3
Transport	6 200	2
Sikkerhet	3 500	1
PR og profilering	6 260	2
Administrasjon	86 685	23
Før-olympiske arrangementer, internasjonale koordinering	2 000	1
Reserve (12,5 % av budsjetterte poster - contingency)	42 573	11
Total	383 159	100

Tabell som viser hovedpostene i YOG 2016s kostnadsbudsjett.

Periodisert kostnadsbudsjett for årene 2011 til 2017.

Periodisert budsjett vil bli utarbeidet i januar 2011.

8.1 Idrettsarenaer

Idrettsarenaene som skal benyttes er:

- Vikingskipet
- Hamar OL-Amfi
- Gjøvik fjellhall
- Kristins Hall
- Kanthaugen
- Lysgårdsbakkene
- Birkebeineren skistadion

- Lillehammer Olympiske bob- og akebane
- Hafjell
- Håkons Hall skal benyttes som bespisningssted o.a. for beboere i deltakerlandsbyen.

Representanter fra arenaierorganisasjonene har satt seg inn i kravene som stilles for gjennomføring av konkurransene, og vurdert nødvendige påkostninger, spesiell tilrettelegging og utstyrssuppleringer, samt leie og kompensasjoner. Nødvendige påkostninger i arenaene er beregnet til 4,8 mill. kroner, inkluderer vi prosjekteringskostnader er beløpet ca. 5,5 mill. kroner. Disse investeringene kan vurderes som spillemiddelberettigede tiltak. Tilrettelegging, utstyr etc. utgjør 3,9 mill. kroner (inkl. prosjektering er beløpet 4,5 mill. kroner). Leie, kompensasjoner og rigging utgjør ca. 10,9 mill. kroner.

Det er inngått tilsvarende avtaler med alle arenaeierne som i søkerprosessen for YOG 2012, dvs. at disse vil bli gitt iht. IOCs krav.

8.2 Deltakerlandsby

For et ungdoms-OL må en deltakerlandsby dimensjoneres for 1 560 personer. Med krav til kjønns- og nasjonsseparasjon vil nødvendig antall senger være 2 000, pluss ytterligere en uspesifisert reserve.

I foreliggende konsept vil vi kunne ha 2 100 senger.

Det vil bli deltakerlandsby både i Lillehammer og Hamar. Utøvere og ledere/trenere i skøyteidrettene vil bo på Hamar.

Deltakerlandsbyen på Lillehammer vil kunne tilby opptil 1 780 senger – hvorav opptil 360 allerede finnes i Birkebeineren Hotel & Apartments. IOC har i møte 11. mai 2010 gitt tillatelse til å losjere fire personer i hver studentbolig.

Deltakerlandsbyen i Lillehammer vil være i Olympiaparken (Stampesletta), og forpleiningsfunksjoner o.a. vil bli i Håkons Hall.

Maksimumskapasiteten, 2 100 senger, etableres på denne måten:

- Nye studenthybler, Samskipnaden i Oppland (SOPP): 300 enheter (inntil 1 200 senger).
- Nye studenthybler for NTG-elever, Lillehammer og Omegns Boligbyggelag (LOBB): 60 enheter (inntil 240 senger).
- Birkebeineren Hotell og Motell: (360 senger – i eksisterende bygg).
- Deltakerlandsby Hamar vil mest sannsynlig være Hotell Scandic Hamar (dersom vi oppnår en tilfredsstillende avtale) som har alle fasiliteter IOC krever i en Youth Olympic Village. Hele hotellet må leies, og 325 senger allokeres til gruppen deltakere/trenere. Det er rettet forespørsler også til andre hoteller i Hamar-regionen.

Studenthyblene til SOPP og LOBB stilles vederlagsfritt til disposisjon i 16 dager. Det er lagt inn kostnader for diverse drift og tjenester i YOY Lillehammer.

For deltakerinnkvartering som skal skje på hotell er priser fra hotellene lagt til grunn. For YOY Hamar inngår også kostnader for å leie alle servicefasiliteter på hotellet. Disse er nødvendige for å kunne møte IOCs spesifikasjoner.

Til sammen er budsjettposten Deltakerlandsby på 127,9 mill. kroner hvorav 108,0 mill. kroner kanaliseres inn som finansieringsbidrag til studentboliger.

8.3 MMC - Hovedmediasenter

Hovedmediasenter og pressesentre på arenaer er budsjettet med til sammen 6 mill. kroner.

Main Media Center (MMC) – hovedpressesenter, er planlagt i Mesna videregående skole som ligger vegg i vegg med Håkons Hall. Det er avsatt 5 mill. kroner for leie, tilpasninger og utrustning av senteret. Det er i tillegg avsatt 1 mill. kroner til pressesenter på arenaer og i Hamar.

8.4 Arbeidsstyrke

Posten arbeidsstyrke dekker kostnader for frivillige mannskaper. Total antall dagsverk er vurdert til ca. 16 000, og dette utføres av ca. 2 200 frivillige.

Budsjettet inneholder kompensasjon til idrettslag som stiller med mannskaper som vil utgjøre kjernen av tekniske funksjonærer for gjennomføring av idrettskonkurransene. Det er en innarbeidet praksis ved for eksempel World Cup-arrangementer at idrettslagene får kompensert fra 80 til 100 kr/t for funksjonærer med spesialkompetanse. Dette er også viktige økonomiske bidrag/tilskudd til å styrke det frivillige arbeidet lokalt og regionalt.

Bekledning til frivillige funksjonærer, mat og en frivilligsamling er budsjettetert på denne hovedposten. Det er planlagt med ca. 2 200 funksjonærer, og samlet budsjett er 11,6 mill. kroner.

8.5 Informasjonssystemer

Budsjettposten skal dekke leie av storskjermer, sentrale IT-systemer, datautstyr og tjenestekjøp, i alt 17,7 mill. kroner.

Budsjettpostene Informasjonssystemer, Telekommunikasjon og Internett er i en viss forstand tett sammenvevd. I YOG 2016s konsepter for IKT er dette en ønsket situasjon. Med de løsningene det legges opp til for YOG 2016 vil ungdomsgruppene være involvert i nye måter å få formidlet idrettsbegivenheter og andre medietilbud via ulike medieplattformer.

I YOG 2016s konsepter for IKT er det lagt opp til løsninger som IOC forventes både å være sterkt interessert i, og delaktig i direkte, også kanskje via noen av sine TOP-sponsorer (hovedsponsorer). Ikke minst med tanke på ungdomsgruppene vil anledningen et YOG 2016 gir, med nye måter både å formidle idrettsbegivenheter og andre medietilbud, kunne gi IOC verdifull erfaring. Hvordan vil neste generasjon konsumere sendinger fra idrettsarrangementer, på hvilke medieplattformer, og med hvilke muligheter for interaktivitet mellom brukere og innholdsleverandører? Det er grunn til å tro at dette er sentrale spørsmål ikke minst knyttet til TV-inntekter og andre medieinntekter i fremtiden. TV-inntektene, øvrige nettbaserte medieinntekter, og de indirekte sponsorinntektene, er i realiteten en funksjon av antall brukere (seere).

8.6 Telekommunikasjon

Budsjettposten skal dekke etablering av nettverk, abonnementer og utstyr, i alt 7,4 mill. kroner.

8.7 Internett

Budsjettposten skal dekke etablering av web-portal, presentasjoner, støtte til e-læringsapplikasjoner med mer, i alt 3,8 mill. kroner.

8.8 Kulturprogram

Budsjettposten skal dekke kostnadene for utvikling/tilrettelegging og gjennomføring av kulturprogrammet, leie av kulturlokaler, og et kulturambassadørprogram, i alt 6,5 mill. kroner.

8.9 Utdanningsprogram

Budsjettet dekker kjøp av tjenester ifm. koordinering og tilrettelegging for utdanningsprogrammet, i alt 9,5 mill. kroner.

Utdanningsprogrammet er tenkt utviklet i samarbeid med flere utdanningsinstitusjoner som for eksempel Høgskolen i Lillehammer og Nansenskolen. Som en del av læringsprogrammet ved disse skolene vil lærere og studenter utvikle og forberede innholdet som senere skal leveres under Lekene. Dermed styrkes det pedagogiske innholdet ved skolene, studentene får svært meningsfylt og spennende praksis, og kompetansen blir værende i skolene for videre utvikling og anvendelse for nye studentkull. På denne måten vil utdanningsprogrammet inngå i utdanningsinstitusjonenes pedagogiske tilbud, og bli finansiert over skolenes ordinære budsjetter. Også Olympiatoppen og Antidoping Norge skal delta i utvikling og levering av utdanningsprogram.

8.10 Seremonier

Budsjettet dekker åpnings- og avslutningsseremoniene, medaljeseremonier og blomsterseremonier og et initielt beløp for en fakkelfstafett hvor gjennomføringskonseptet baserer seg på kostnadsdekning i de fylker og kommuner som deltar. Postens budsjett er i alt på 8,3 mill. kroner.

8.11 Helse og sanitet

Budsjettet dekker kostnader for dopingtester (Aker sykehus) og sanitetspersonell fra Sykehuset Innlandet, i alt 2,9 mill. kroner.

8.12 Forpleining

Budsjettet dekker kostnader for mat/forpleining til deltakere og ledere/trenere, i alt 13,3 mill. kroner. For deltakerlandsbyen i Lillehammer vil beboere på Birkebeineren Hotel & Apartmens spise der, mens de som innkvarteres i studenthybler vil få sitt mattilbud i Håkons Hall. I deltakerlandsby Hamar vil bespising skje i hotellet.

8.13 Transport

Budsjettet dekker godtgjørelse for busstilbud mellom Hamar, Gjøvik og Lillehammer, et forsterket bybusstilbud i Lillehammer, bussrute til Hafjell, YOG Shuttlebuss mellom deltakerlandsbyer og arenaer, charterbusser til/fra OSL Gardermoen (deltakere), bestillingsbuss, publikumsbusser, transport av utstyr, samt opplegg for styring og informasjon, i alt 6,2 mill. kroner.

8.14 Sikkerhet

Budsjettposten dekker gjerde rundt deltakerlandsbyen, samt fasiliteter for adgangskontroll med mer, i alt 3,5 mill. kroner.

8.15 PR og Profilering

Budsjettposten dekker markedsføring, profileringsmateriell, trykking, festivale elementer etc., i alt 6,3 mill. kroner.

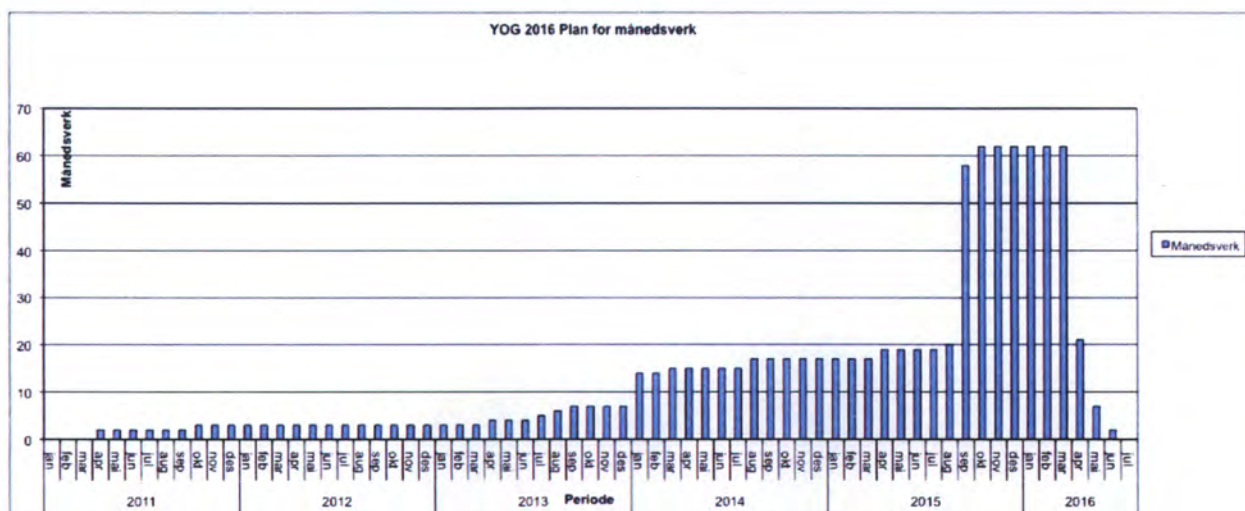

8.16 Administrasjon

Budsjettposten er på totalt 86,7 mill. kroner.

Posten dekker lønn og sosiale kostnader for 62 ansatte i organisasjonskomiteen (YOGOC), startende fra juni 2011 og med endelig opphør pr. juni 2016, i alt 68 mill. kroner.

Drift av YOGOC, kontordrift, husleie, forsikringer, reiser, styrehonorar, tjenestekjøp med i alt 17,2 mill. kroner. Obligatoriske forsikringer iht. IOC er vurdert å koste 1,4 mill. kroner.

Figuren viser budsjettert bemanningsutvikling i YOGOC fra 2011 til medio 2016. Det er 62 personer på topp. I tillegg kommer ansatte i arenaorganisasjonene og personell som inngår i YOV-organisasjonene enten det er hoteller eller SOPP/LOBB.

8.17 Før-olympiske arrangementer, internasjonal koordinering

Budsjettet dekker mindre før-olympiske arrangementer, koordineringsbesøk fra internasjonale særforbund, i alt 2 mill. kroner.

8.18 Annet, Reserve

Det er beregnet en reserve for usikkerhet og risiko tilsvarende 12,5 % av budsjettet for gjennomføringsutgifter, i alt 42,6 mill. kroner.

I dialogen NIF har hatt med IOC underveis i arbeidet med søknaden, og hvor IOCs pengebidrag var et helt sentralt tema, er det forutsatt at gjenværende midler i reserveposten skal utgjøre et fond som skal finansiere "The Lillehammer Youth Olympic Legacy". IOCs motivasjon for å bidra med en så betydelig sum som vist i budsjettet er nettopp ønsket om å skape en plattform for internasjonalt samarbeid for utvikling og gjennomføring av programmer for idrettsungdom fra hele verden. Disse programmene skal fasiliteres med fysisk utgangspunkt i OL-anleggene i Lillehammerregionen og de nye studentboligene i Olympiaparken. Planlegging og gjennomføring av YOG 2016 vil bli underlagt en meget fast styring, med restriktive regler for budsjetttdisponering. Særlig strenge regler vil bli satt opp for uttak av midler fra reserveposten. Målet er å ha mest mulig igjen av reserveposten slik at legacy-fondet blir betydelig.

Dersom de nasjonale markedsinntektene skulle overstige estimatene, og YOGOC 2016 gjennom dette får tilført merinntekter, er vårt ønske at slike midler i første omgang styrker gjennomføringsreserven, og eventuelt legacy-fondet etter gjennomføringen av YOG2016. Dette prinsippet vil bli diskutert med Kulturdepartementet i sammenheng med statsgarantisøknaden.

9. Non-YOGOC-budsjett (inkl. 3. parts investeringer)

Tiltak (investeringer) som er nødvendige for gjennomføring av Lekene, men som ligger utenfor YOGOCs ansvarsområde er normalt benevnt som non-YOGOC-kostnader.

I denne kategorien er det normalt både statlige oppgaver (for eksempel politi), og ofte kommunale oppgaver og oppgaver som ivaretas av annen 3. part.

For YOG 2016 ser vi kun politioppgavene og 50 % av finansieringen av studentboligene som mulige non-YOGOC poster. Når vi sier "mulige" er dette myntet på Husbankens finansiering som kanskje ikke bør være med i denne oppstillingen.

5.4.2 Capital Investments (non YOGOC, 2016)		kr ('000)
National/Governmental		
Police and Military (Security)	(Prisregulert tall fra 2008, 2012-søknaden)	1 300
Municipal		
Kristins Hall	(n.a. - the work is ongoing at present time, and will be done within 2014)	
SOPP (Student Welfare Organisation in the County of Oppland)	300 units	
Financial partners		
SOPP; loan given by the Norwegian Housing Bank		90 000
LOBB (Lillehammer Cooperative Housing Association)	60 units	
Financial partners		
LOBB; loan given by the Norwegian Housing Bank or other		18 000
Total		109 300

Tabellen viser nødvendige leveranser for YOG 2016, utenfor YOGOCs budsjett, dvs. non-YOGOC. (Tabellen er gitt navn og nummer iht. IOC's spesifikasjoner.)

9.1 Statlige oppgaver

Politi og forsvar (sikkerhet)

Da NIF i 2008 utarbeidet søknad om YOG 2012 garanterte politiet og Politidirektoratet (POD) at de ville stille med aktive tjenester, og at de ville dekke kostnadene for vanlig tjenestepersonell ifm. med YOG 2012. Samme forutsetning legges til grunn for søknaden om YOG 2016.

Det kan være aktuelt å benytte elever fra Politihøgskolen som frivillige.

Politiet benytter ikke ofte personell fra Forsvaret i sammenhenger som dette, som regel hentes polititjenestemenn fra distriktene i regionen.

Likevel vil det bli et samarbeid med Forsvaret på ulike oppgaver, vakthold kan være en slik oppgave. Forsvaret har bl.a. ytt bistand ifm. World Cup-arrangementer i regionen.

Metalldetektorer, og annet sikkerhetsutstyr låner politiet i Lillehammer gratis fra Oslo-politiet.

Dersom terrorpoliti må hentes inn, og annet/ytterligere sikkerhetspoliti, vil dette ha en kostnad. Det er ikke mulig i dag å fastslå et slikt behov, men i følge politiet på Lillehammer er det lite sannsynlig at det vil bli behov for dette.

Budsjettet for disse oppgavene ble i 2008, for 2012-søknaden, av politiet satt til 1,2 mill. kroner. Dette prisreguleres til 1,3 mill. kroner i YOG 2016-budsjettet.

For øvrig viser vi til hovedposten Sikkerhet i YOGOCs kostnadsbudsjett.

9.2 Kommunale oppgaver

Kristins Hall

Kristins Hall skal under YOG 2016 primært benyttes til curling og ishockey. Det forutsettes at hallen bygges ut og suppleres, og dette arbeidet er i gang. Tiltaket er vedtatt av kommunestyret i Lillehammer og ferdigstilles medio 2013. Vi tar ikke kostnadstallet med i oppstillingen over non-YOGOC-kostnader, men beskriver likevel tiltaket i dette dokumentet for kompletthetens skyld.

Bakgrunn

Lillehammer kommune har i sine langtidsplaner (tom 2013) følgende prioriterte tiltak tilknyttet oppgradering, utvidelse og modernisering av Kristins Hall (byggeår 1988):

- Oppgradering/rehabilitering tekniske anlegg (Kuldeanlegg, ventilasjon, VV og dusjanlegg, lys og lydanlegg).
- Utvidelse curlingbane (fra én til fire baner).
- Ny isflate, ishockey/kunstløp/skøyter (ungdomshall/treningshall enkel standard og fire garderober + lager).

Finansiering

Brutto investeringskostnad er beregnet til 48 mill. kroner. Det anses ikke riktig å sette beløpet inn i IOC's terminologi "non-YOGOC-kostnader" siden prosjektet er i gang (påbegynt i 2009) og vurderes som allerede finansiert i en YOG 2016-sammenheng, og vil stå ferdig i god tid før 2016.

Utover kommunens egen finansiering på 30 mill. kroner som dekkes over kommunens ordinære investeringsbudsjett, er prosjektene finansiert gjennom totalt ca. 18 mill. kroner i tilskudd/bidrag fra andre. Av dette utgjør ordinære spillemidler ca. 11 mill. kroner (ny ishall, rehabilitering/oppgradering tekniske anlegg, nye curlingbaner). For curlinganlegget og ny ishall er det hensyntatt tilsagn fra programsatsingsmidler på 6 mill. kroner. Lillehammer kommune ser ingen grunn til at nevnte anlegg ikke skal godkjennes mtp. spillemidler iht. de gjeldende regler/satser. Det forventes ikke en umiddelbar utbetaling av spillemidler, siden kommunen (som andre) har flere godkjente prosjekter som avventer utbetaling. Lillehammer kommune vil forskuttere andelen spillemidler tilknyttet disse prosjektene. Det vil bli søkt om spillemidler til anleggene i 2011 tilknyttet vedtatt revidert kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse.

Kommunal behandling/vedtak

Anleggene er pr. i dag innmeldte behov fra brukerne og prioritert i vedtatt kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse 2010 – 2013 (forutsetning for godkjenning/prioritering av søknad om spillemidler) vedtatt av kommunestyret januar 2010.

Kommunestyret i Lillehammer behandlet første gang søknaden om Lillehammer som arrangørby for YOG den 4. juni 2008 (sak 08/1162) og det henvises her til vedtakets pkt 2:

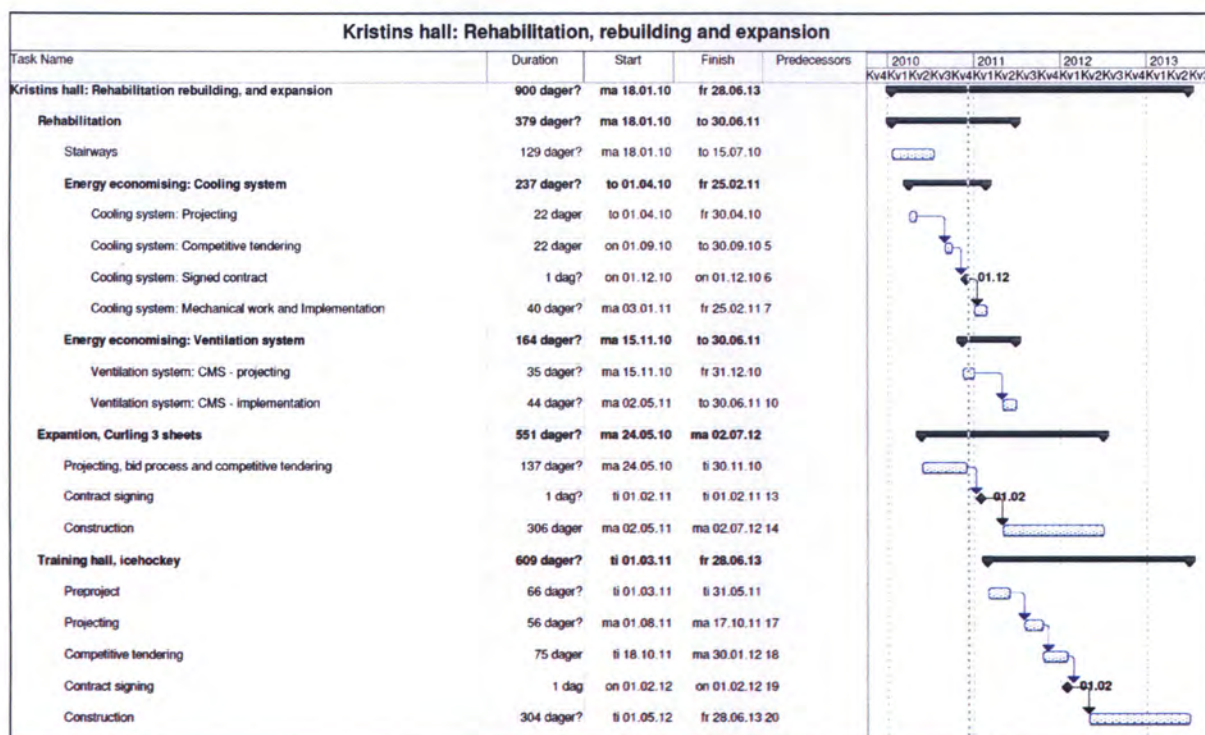
"Kommunen forplikter seg videre til å gjennomføre planlagte investeringer knyttet til utvidelse og rehabilitering (tekniske anlegg) av Kristins Hall samt realisere planlagt ny ishall i tilknytning til Kristins Hall."

Denne forpliktelsen er også videreført i kommunestyrevedtak (komm.sak 25/10) den 24. mars 2010 vedrørende Lillehammer som arrangørby for YOG 2016.

Status/framdrift

Utvidelse av Kristins Hall og ny ishall ligger innenfor reguleringsformålet tilknyttet gjeldende reguleringsplan for Stampesletta (idrettsformål) og krever ikke reguleringsendring eller krav om ny reguleringsplan. Lillehammer kommune er grunneier i dette området. Pga. ny vedtatt kommunedelplan for Olympiaparken (idrettens hus, adkomst og parkeringsbehov) og deltakerlandsby tilknyttet YOG (hybler/leiligheter etc.) er arbeidet med ny reguleringsplan for Stampesletta igangsatt (ref. vedtak i formannskapet 3. februar 2010). Reguleringsplanen er forutsatt lagt fram for endelig behandling 29. april 2011.

Planen viser utbedrings- og byggetiltakene knyttet til Kristins Hall.

Etterbrukssituasjonen

Investeringene vil sterk bidra til at Lillehammer blir et kraftsenter for vinteridretter; primært rettet mot rekruttering, idrett, utdanning, toppidrett og arrangementskompetanse. Anleggskapasiteten (ishockey/kunsthopp og curling) er pr. i dag "sprengt", og en slik utbygging vil gi en anleggskapasitet som også gjør det mulig å opprettholde/øke den lokale/regionale aktiviteten.

I tillegg innebærer dette at Norges Toppidrettsgymnas kan utvide sitt tilbud og sin kapasitet bl.a. ved å legge til rette for curling og eventuelt ishockey for jenter. Den totale anleggskapasiteten gir også økte muligheter for gjennomføring av større kommersielle arrangementer, samt nasjonale og internasjonale idrettsarrangement.

Det bør også nevnes at kommunene Lillehammer, Øyer og Gausdal er i en sterk utviklingsfase når det gjelder å tilrettelegge for mer fysisk aktivitet i den fremtidige helhetlige skolen. Hele utdanningskjeden fra barneskole/SFO, ungdomsskole og videregående skole i kommunene er med i satsingen, og disse vil være viktige brukere av den infrastruktur som det nå tilrettelegges for.

Energi – miljø

Nytt kuldeanlegg erstatter dagens kuldeanlegg i Kristins Hall (dvs. rehabilitert/oppgradert anlegg) og vil ha kapasitet til å drifte alle isflatene (eksisterende ishall, ny curlinghall og ny treningshall). Nytt moderne og optimalisert kuldeanlegg som igangsettes i 2011, selv med en betydelig kapasitetsøkning, vil totalt sett ha lavere energiforbruk enn eksisterende anlegg. Det er tatt initiativ til å utrede optimale energiløsninger for alle anleggene i Olympiaparken, inklusiv løsninger for planlagte studentboliger. Aktuelle parter i dette arbeidet er utbyggerne Lillehammer kommune, Lillehammer Olympiapark AS, SOPP og LOBB i samarbeid med Energiråd Innlandet og Eidsiva Bioenergi AS som er gitt konsesjon for fjernvarme tilknyttet Olympiaparken. Det er planlagt tilrettelagt for fjernvarme i Olympiaparken i perioden 2013 - 2014.

9.3 Annen 3. parts finansiering

Lillehammer kommunes engasjement.

For å tilrettelegge best mulig både fremdriftsmessig og økonomisk for utbyggere (3. part), har Lillehammer kommune vedtatt å stille kommunalt eide tomter vederlagsfritt til disposisjon for utbyggere av hybelenheter i Olympiaparken. Verdien av disse tomtene er anslått til 32 mill. kroner.

Det er vedtatt ny kommunedelplan for Olympiaparken, og ny reguleringsplan er forutsatt lagt fram for endelig behandling 29. april 2011.

Intensjonsavtaler om utbygging ble ifm. YOG 2012-søknaden inngått med Studentsamskipnaden i Oppland og Lillehammer og Omegns Boligbyggelag, disse avtalene blir fornyet nå.

Studenthybler ved Studentsamskipnaden i Oppland (SOPP)

Etablering av 300 hybelenheter med samlet kapasitet 1200 senger.

Bakgrunn, behov og marked

I arbeidet med søknaden om YOG 2012 ble det inngått en intensjonsavtale mellom Lillehammer kommune og SOPP hvor det heter at det "... i perioden fram til 2012 oppføres inntil 300 nye studentboliger...". Denne avtalen vil bli fornyet med sikte på å ha boligene ferdig i god tid før et YOG 2016. For innkvartering i Youth Olympic Village legges det opp til to kjøyesenger pr. studentbolig (fire sengeplasser), dvs. at disse kan benyttes til deltakerinnkvartering for i alt 1200 deltakere.

Pr. i dag har SOPP 886 hybelenheter (HE) for utleie til de 4 124 studentene ved Høgskolen i Lillehammer (HiL). (Begrepet hybelenhet benyttes i forbindelse med søknad om statstilskudd til bygging av studentboliger - tilsvarer stort sett antall senger i en bolig). Dette innebærer at SOPP har en dekningsgrad på 21 %.

Med unntak for den siste utbyggingen på 168 HE, har SOPP ikke bygget nye studentboliger siden OL-utbyggingen i perioden 1991 – 1993. Da ble det i SOPP-regi bygget 605 HE, hvorav 466,5 HE ble oppført på Lillehammer og 138,5 HE på Gjøvik. Alle disse boligene ble finansiert på "vanlig" måte med statstilskudd og husbanklån. I 1995 var det 1 602 studenter ved HiL, - og til disse studentene kunne SOPP tilby 695 HE, dvs. en dekningsgrad på 43 %.

Fra 2001 til i dag har det vært en studentvekst ved HiL på over 40 %; fra 2 932 til 4 124. Denne sterke veksten var årsaken til at SOPP i 2006 og 2007 fikk tilsagn om statstilskudd til bygging av nye studentboliger på Smestadmoen (høsten 2005 måtte SOPP huse et hundretalls lillehammerstudenter dels i egne studentboliger på Gjøvik og dels ved midlertidig innkvartering i hytter i Hafjell).

I Stortingsmeldingen "Utdanningslinja" (datert 12.06.09) anslår Regjeringen at antallet studenter vil øke dramatisk – fra 200 000 til 300 000 – de kommende årene. En andel av denne økningen vil komme ved HiL, noe som igjen skaper behov for flere studentboliger. Byggingen av 300 studentboliger (HE) i forbindelse med YOG 2016, dekker dermed det kommende behovet for flere studentboliger som følge av økningen i studentmassen. Med en fortsatt studentvekst ved HiL vil dekningsgraden være på et forsvarlig nivå. Med et studenttall på 4 500 vil dekningsgraden være 26 %. Med 5 000 studenter, 23 %, – og med 6 000 studenter, 19 %. SOPPs engasjement i forbindelse med et eventuelt ungdoms-OL på Lillehammer er avklart med ledelsen ved HiL og avstemt mot høgskolens ambisjoner om fortsatt vekst.

Statens medvirkning gjennom Kunnskapsdepartementet

SOPP har i intensjonsavtalen med Lillehammer kommune, fra 2008, forutsatt at de 300 studentboligene (HE) skal finansieres på ordinært vis med statstilskudd og husbanklån. Med dagens regelverk ville en slik utbygging ha utløst 60 mill. kroner i statstilskudd og inntil 90 mill. kroner i husbanklån (en hybelenhet kan normalt koste maksimalt 500 000 kroner alt inkludert). Med revisjon av teknisk forskrift for bygg, TEK10, som beskriver nye krav til energi- og miljøløsninger, samt nye retningslinjer for universell utforming kan kostnadsrammen strekkes til 600 000 kroner pr. HE. Innenfor denne enhetsprisen skal SOPP og LOBB også drifte YOV som hotell i 16 dager, samt konvertere boligenhetene fra normal bomodus til YOG-modus og tilbake til normalmodus.

SOPP har i avtale med Lillehammer kommune beskrevet en intensjon om realisering av flere studentboliger uavhengig av YOG 2016, bl.a. med tanke på det store antall idrettsstudenter ved HiL.

I søknaden for YOG 2012 hevdet SOPP at byggetilskuddet bør kunne ses på som en ordinær tildeling, dog slik at Kunnskapsdepartementet måtte gi Lillehammer høyere prioritet enn hva en ellers kunne ha forventet. Om finansieringsmodellen som vises i YOG 2016-budsjettet iverksettes er dette ikke nødvendig.

I søknaden for YOG 2016 legger vi til grunn at YOGOC "trer inn i Kunnskapsdepartementets rolle". YOGOC bidrar dermed til en 50 %- finansiering av disse hybelenhetene. Beløpet utgjør for SOPP og LOBB samlet 108 mill. kroner (eller 13,5 millioner euro forutsatt kurs 8,0). Budsjettet er satt opp ut fra denne forutsetningen.

Øvrig finansiering

Som nevnt ovenfor vil bygging av 300 studentboliger utløse et behov for inntil 90 mill. kroner i husbanklån gitt høyeste rammebeløp pr. HE. SOPP har høyeste kreditt-rating, AAA, med 975 poeng av 1000 mulige. Det er ingen risiko for at staten må garantere for denne finansieringen på annen måte enn det statseide Husbanken blir involvert i. SOPP kan eventuelt finansiere byggingen i annen bank, evt. også bruke noe egenkapital.

Tidsplan

Dersom Lillehammer skulle bli utpekt som arrangør av YOG 2016, vil de 300 studentboligene på Stampesletta måtte være ferdige og testklare til august 2014. Med ca. to års byggetid for et så vidt stort prosjekt innebærer det at spaden må settes i jorda medio 2012. Det betyr at vi har under 1,5 år til planlegging og prosjektering fra IOC ultimo 2011 velger arrangørsted.

Det er allerede etablert dialog med kommunens ledelse og planmyndighet. I tillegg har SOPP etablert kontakt med tre potensielle utbyggere, bla. for å se på konkrete løsninger som gjør det praktisk og økonomisk mulig å bygge egnede studentboliger for én student som under OL kan benyttes av inntil fire deltakere.

Fremdriftsplanen er vist på neste side.

Betalingsplan

Tilskuddet kanalisert gjennom YOGOC, evt. via Kunnskapsdepartementet, forutsettes gitt på følgende måte, tilsvarende som ved ordinære statstilskudd fra KD:

- 20 % ved ferdig forprosjekt,
- 60 % ved oppstart på byggeplassen,
- 20 % ved ferdigstillelse.

Task Name	Duration	Start	Finish
Olympic Village, planning and development	1502 dager?	ti 15.06.10	on 16.03.16
Municipal development plan	230 dager?	ti 15.06.10	ma 02.05.11
Planning program, ongoing	57 dager?	ti 15.06.10	on 01.09.10
Three drafts and six theme maps	44 dager?	ma 02.08.10	to 30.09.10
Two alternatives for developmentplan "Stampesletta"	110 dager	ma 02.08.10	fr 31.12.10
Political process and resolution	44 dager	ma 03.01.11	to 03.03.11
Public hearing	24 dager	fr 04.03.11	on 06.04.11
Final resolution, city plan com. and municipal council	11 dager?	to 07.04.11	to 21.04.11
Appicabel development plan	1 dag?	ma 02.05.11	ma 02.05.11
SOPP (Student Welfare Org., Oppland county)	1337 dager?	ti 01.02.11	on 16.03.16
Planning and projecting	262 dager?	ti 01.02.11	on 01.02.12
Considerations and approval by the municipal building authorities	196 dager?	fr 01.04.11	fr 30.12.11
Finance; - state contribution and mortgage	67 dager?	ti 01.11.11	on 01.02.12
Approval by the government owned Housing Bank	44 dager?	on 29.02.12	ma 30.04.12
Competitive tendering	65 dager?	on 01.02.12	ti 01.05.12
Contract signing	20 dager?	ma 07.05.12	fr 01.06.12
Groundwork	109 dager	ma 04.06.12	to 01.11.12
Construction, 2 or 3 contracts	499 dager	ma 04.06.12	to 01.05.14
Inspection to ensure that the building is ready for occupation	67 dager?	to 01.05.14	fr 01.08.14
Corrections	22 dager?	to 03.07.14	fr 01.08.14
Completion date	1 dag?	ma 04.08.14	ma 04.08.14
Converting to YOV modus	5 dager?	ma 15.02.16	fr 19.02.16
YOG 2016	1 dag?	ti 08.03.16	ti 08.03.16
Re-converting to normal modus, after YOG 2016	5 dager?	on 09.03.16	ti 15.03.16
Olympic Legacy, student houses	1 dag?	on 16.03.16	on 16.03.16
LOBB (Lilleh. Cooperative Housing Association)	1337 dager?	ti 01.02.11	on 16.03.16
Planning and projecting	239 dager?	ti 01.02.11	fr 30.12.11
Considerations and approval by the municipal building authorities	196 dager?	fr 01.04.11	fr 30.12.11
Agreement on co-operation with The Norwegian College of Elite Sport	56 dager?	ma 01.08.11	ma 17.10.11
Finance; mortgage	67 dager?	ti 01.11.11	on 01.02.12
Competitive tendering	44 dager	on 01.02.12	ma 02.04.12
Contract signing	44 dager	to 01.05.14	ti 01.07.14
Start construction	1 dag?	ma 01.09.14	ma 01.09.14
Construction	262 dager?	ti 02.09.14	on 02.09.15
Inspection to ensure that the building is ready for occupation	14 dager	to 03.09.15	ti 22.09.15
Corrections	34 dager	ti 01.12.15	fr 15.01.16
Completion date	1 dag?	ma 18.01.16	ma 18.01.16
Control, furnishing, testing	21 dager	ma 18.01.16	ma 15.02.16
Ready for occupation	1 dag?	ti 16.02.16	ti 16.02.16
YOG 2016	12 dager?	ma 22.02.16	ti 08.03.16
Re-converting to normal modus - NTG, after YOG 2016	5 dager?	on 09.03.16	ti 15.03.16
Olympic Legacy, student houses	1 dag?	on 16.03.16	on 16.03.16

Aktivitetsplanen viser planlegging og bygging både for SOPP og LOBB.

Fokus på energi og miljø

SOPP ønsker å bygge neste generasjons energi- og miljøvennlige studentboliger med universell utforming i forbindelse med YOG 2016. Kombinasjonen av lavenergihus, lavenergiteknologi og fjernvarme, gjør det mulig å

oppnå et energiforbruk som er under halvparten av det som er vanlig i dagens studenthybler. Studentboligene vil bli et utstillingsvindu for alle involverte aktører, og kunne bidra til lignende løsninger både i Norge og internasjonalt.

Ringvirkninger lokalt og nasjonalt

Beliggenheten gjør at studentboligene vil bidra til en videre utvikling av idrettsmiljøet i Lillehammer – i de lokale klubbene, ved Norges Toppidrettsgymnas (NTG) og på Høgskolen i Lillehammer (HiL). Dette igjen vil gi ringvirkninger innenfor idretten på nasjonalt plan.

Deltakerlandsbyen for YOG 2016 i Lillehammer vil ha en totalkapasitet på 1800 senger (1440 senger i nybygde student-/elevboliger og 360 senger i eksisterende Birkebeineren Hotel & Apartments).

Etter Ungdoms-OL i 2016 vil deltakerlandsbyen bli benyttet til studentboliger for Studentsamskipnaden i Oppland/Høgskolen i Lillehammer (SOPP/HiL med ca. 300 senger), internat for elevene ved Norges Toppidrettsgymnas i regi av Lillehammer og Omegns Boligbyggelag (NTG/LOBB med ca 60 senger) samt Birkebeineren Hotel & Apartments med i alt 48 hotellrom, 13 motellrom og 40 apartments (totalt 360 senger). Totalt vil området etter YOG 2016 ha en innkvarteringskapasitet på ca. 725 senger.

Birkebeineren Hotel & Apartments vil etter 2016 være en aktiv reiselivsbedrift, - som i dag.

SOPPs studentboliger vil bli brukt som ordinære studentboliger. Det samme vil NTG-internatet. Det innebærer at disse student-/elevboligene i hovedsak vil være utleid i skoleåret; fra august til juni.

I sommerhalvåret vil all ledig kapasitet i elev-/studentboligene kunne benyttes til korttidsutleie, for eksempel til idrettsungdom som ønsker å benytte seg av de tilbud som Lillehammer-regionen kan by på (sommerhopp i Lysgårdsbakken, rulleskianlegget på Birkebeineren skistadion, kurstilbud ved HiL og lignende).

I vinterhalvåret (skoleåret) vil store deler av elev-/studentboligene bli benyttet av aktiv idrettsungdom, enten de går på NTG, er studenter ved idrettsutdanningen ved HiL eller er toppidrettsutøvere som tar annen utdanning ved HiL. Etter hvert som flere av utdanningene ved HiL gir forelesninger på engelsk, vil det åpnes for at idrettsungdom og annen ungdom fra store og små idrettsnasjoner kan komme til Lillehammer og ta utdanning samtidig som de får mulighet til å dyrke sin idrett. For disse ungdommene vil det være aktuelt å kunne bo i "Deltakerlandsbyen"-elev- og studenthjem.

Birkebeineren Hotel & Apartments vil, som i dag, ha tilbud som egner seg godt for treningssamlinger og annen idrettsrelatert virksomhet, - både sommer og vinter.

Studenthybler og utleieenheter ved Lillehammer og Omegns Boligbyggelag (LOBB)

Etablering av 60 hybelenheter med samlet kapasitet 240 senger.

Bakgrunn

I arbeidet med søknaden om YOG 2012 ble det inngått en intensjonsavtale mellom Lillehammer kommune og LOBB om bygging av studentboliger. Denne avtalen vil bli fornyet med sikte på å ha boligene ferdige i god tid før et YOG 2016. Det planlegges å bygge 60 hybler rett øst for Birkebeineren Hotel & Apartments som skal benyttes som en del av deltakerlandsbyen i forbindelse med Ungdoms-OL.

Om LOBB

LOBB er Lillehammers største boligformidler/utbygger og har i dag over 3 000 boliger under forvaltning. Dette er boliger LOBB har bygget selv og boliger bygget av andre, men som forvaltes av LOBB. Dette betyr at byggelaget har en betydelig erfaring med bygging og forvaltning av boliger. I tillegg har selskapet over 5 000 medlemmer som jevnlig etterspør boliger for kjøp eller leie.

LOBB har en sunn økonomi og har drevet i boligbransjen i Lillehammer i over 60 år.

Marked

Markedet for hybler og generell leie i Lillehammer er meget godt. Selv om boligmarkedet har bedret seg noe vil det også fremover være stort behov for utleieleiligheter. LOBB forutsetter også en langsiktig leieavtale med en leietaker som vil ha behov for alle leilighetene. Lillehammer er også en betydelig skoleby noe som betyr at det i uoverskuelig framtid vil være behov for utleieleiligheter og hybler. Når det gjelder det generelle boligmarkedet fram mot 2016 er det mye som tyder på at det vil fortsette å stige noe. Boligbyggingen er i dag langt under forventet behov framover, noe som tilsier økt prispress.

Behov

I denne konkrete saken forutsetter LOBB et samarbeid med Norges Toppidrettsgymnas Lillehammer (NTG), som ligger like ved det området som er aktuelt her.

NTG fikk i april godkjenning fra utdanningsdirektoratet om utvidelse av elevtallet med ytterligere 90 elever. NTG planlegger en utvidelse i løpet av en treårs periode slik at antall elever blir 270.

90 % av NTGs elevmasse er hybelboere, og foresatte har i lang tid etterspurt et internat. NTG har hvert år flere velkvalifiserte søkere som takker nei til elevplassen på grunn av usikkerhet knyttet opp mot hybel/boligforhold. Av den grunn ønsker NTG så raskt som mulig å få realisert en internatløsning for sine elever. En optimal lokalisering vil for NTG vil være et internat/hybelanlegg i nærheten av Håkons Hall/Stampesletta. Hyblene vil bli liggende i gangavstand til både haller og hoppanlegg, og vil på denne måten være helt perfekt for deres elever. Med såpass mange hybelboere i Olympiaparken vil det kunne være mulig å etablere et kantinetilbud i Håkons Hall.

LOBBs prosjekt vil dekke NTGs behov på en utmerket måte, og det er ventet at NTG har behov for alle 60 hybelenhetene etter ungdoms-OL.

Finansiering

Prosjektet vil bli privat delfinansiert, 50 %, gjennom Husbanken eller annen finansinstitusjon. Avtale med NTG, samt leiekontrakt med YOGOC, vil være underliggende sikkerhet. I likhet med SOPP ser også LOBB for seg at hver hybel koster 600 000 kr. Det forutsettes i prinsippet samme finansieringsløsning som for SOPP hvor 50 % av byggekostnaden er finansiert over YOG-budsjettet og muliggjort gjennom IOCs bidrag til YOY og permanente boenheter. Dette vil gi en totalfinansiering på 36 mill. kroner. Det forutsettes inngått tilsvarende avtale med Lillehammer kommune vedrørende tomt som SOPP får.

Fremdrift

LOBB baserer seg på byggestart rett etter ferdigstillingen av SOPP-enhetene, dvs. start høsten 2014 og ferdigstilling i januar 2016. LOBB vil gå i dialog med SOPP for eventuelt å bygge likt eller for øvrig få samdriftsfordeler i byggeperioden.

9.4 Finansiering av søknadsprosessen

Søknadsprosessen bekostes av NIF og Lillehammer kommune. Denne søknaden har i stor grad kunnet dra nytte av materialet utarbeidet ifm. søknaden om YOG 2012. Det har vært særlig nødvendig å se på innkvarteringsdelen med nye øyne, men alle budsjettposter er gjennomgått på ny. Det vil påløpe ytterligere kostnader fram til stortingsbehandling og fram til IOC gjør sitt valg sannsynligvis ultimo 2011. Dette arbeidet ventes å være relatert til oppfølging av søknadsdokumenter – spørsmål og svar, dialog med Kulturdepartementet om prosjektet og om kvalitetssikring og usikkerhetsanalyse, om planer, avtaleinngåelser, forberedende markedsarbeid og dialog med samarbeidspartnere, IOC og andre.

Statens garantiansvar

IOC krever alltid en økonomisk garanti for gjennomføring av Olympiske Leker, og dette gjelder også for Youth Olympic Games. I Norge vil det være staten som stiller slik garanti. IOC vil bl.a. ha sikkerhet for at alle fasiliteter som er nødvendige for gjennomføringen finnes og er i funksjonell stand, og i samsvar med IOCs spesifikasjoner. Normalt vil dette innebære å garantere for så vel YOGOCs oppgaver som non-YOGOC-oppgaver.

I en realpolitisk kontekst kan det virke villedende å fremstille summen av YOGOCs kostnadsbudsjett og non-YOGOC-kostnadene som et uttrykk for statens økonomiske eksponering knyttet til akkurat YOG 2016. Bl.a. vil det bli uriktig å inkludere IOCs bidrag i statsgarantisummen – en garanti som skal stilles overfor IOC, eller sagt på annen måte: Staten behøver ikke garantere overfor IOC en oppdekning for at IOC ikke betaler sitt bidrag til YOG 2016.

Videre er det ingen risiko for at selskapene SOPP og LOBB ikke får toppfinansiert sine byggeprosjekter i Husbanken eller andre finansinstitusjoner, eller delvis med egenkapital. Dvs. at staten ikke vil kunne komme i

reelt økonomisk garantiansvar for realisere studentboligprosjektet. Lån i Husbanken (eller andre finansinstitusjoner) er i konseptene for YOG 2016 ordinære forretningsmessige og kommersielle avtaler hvor låneinstitusjonene vil kunne gi selvstendige garantier i løpet av 2011.

Arbeidene som skal gjøres med Kristins hall er i gang, plan og finansiering er vedtatt i Lillehammer kommunestyre. Det tas ikke med noe beløp for dette når statens garantiansvar skal beregnes.

Statens garantier			
Oppgave	KNOK ('000)	KNOK ('000)	Kommentar
Brutto YOGOC-budsjett		383 159	
non-YOGOC-oppgaver		1 300	
<i>Police and Military (Security)</i>	<i>1 300</i>		Inkluderes i statsgarantien
<i>Kristins Hall, rebuilding and extension</i>			Byggstart 2011, ferdig medio 2014. Vedtatt i Lillehammer kommunestyre. Ingen statsgaranti.
<i>SOPP; loan given by the Norwegian Housing Bank</i>	<i>90 000</i>		Inkluderes ikke i statsgarantien.
<i>LOBB; loan given by the Norwegian Housing Bank or other</i>	<i>18 000</i>		Inkluderes ikke i statsgarantien.
IOCs bidrag		-138 000	
Netto statlig garantiansvar		246 459	

Oppstilling og beregning av statens netto garantiansvar.

INTERNATIONAL
OLYMPIC
COMMITTEE

Olympic Games Department
Ref. No.2010/GMF/EGL/cee
By mail and e-mail

Norwegian Olympic and Paralympic
Committee and Confederation
of Sports
Servicebox 1
Ullevall Stadion
0840 Oslo
Norvège

Strictly confidential

Lausanne, 27 October 2010

Additional IOC economic contribution – 2016 Winter Youth Olympic Games in Lillehammer

Dear President, dear Secretary General,

Following your letter dated 10 June 2010 and our different meetings since, we have the pleasure to inform you that the International Olympic Committee (IOC) is ready to accept in principle your request for additional IOC contribution of 13.5 million euros, under the following conditions:

1. The submission, no later than 15 December 2010, by the Norwegian Olympic and Paralympic Committee and Confederation of Sports (NOPCCS) and the city of Lillehammer, through a Candidature Committee, of a candidature file and all related guarantees and other documents (with the exception of the shortfall guarantee) as per the rules and regulations of the IOC Candidature Procedure and Questionnaire of the 2nd Winter Youth Olympic Games
2. The submission, in an optimal manner by June 2011 or latest by October 2011, by the Candidature Committee of a extensive and duly written shortfall guarantee, signed by the Government of Norway, on the budget of the future Youth Olympic Games Organising Committee (YOGOC)
3. The acceptance and evaluation of the Candidature file by the IOC Executive Board; and the decision by the same Board to submit the candidature of Lillehammer to the vote of the IOC Members for election as Host City of the 2nd Winter Youth Olympic Games
4. The election of Lillehammer as the Host City of the 2nd Winter Youth Olympic Games by the IOC Members

In line with the good spirit of exchange which has been ours to date, we would look forward to assist you in progressing at best to submit in due course your candidature file.

This letter is strictly confidential and we would also request that its content be kept undisclosed to any third party.

We would be grateful if you could confirm at your earliest convenience that both the NOPCCS as well as the City of Lillehammer are in acceptance of the above.

Best regards,

Gilbert Felli
Olympic Games Executive Director

cc: Gerhard Heiberg, IOC Member
Essar Gabriel, Head of the Youth Olympic Games

HOST CITY CONTRACT FOR THE 1ST WINTER YOUTH OLYMPIC GAMES IN THE YEAR 2012

Contract entered into this _____ day of December 2008

BETWEEN THE INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE
hereinafter represented by Messrs Jacques ROGGE and Richard CARRION,
duly authorised for all purposes hereof (hereinafter the "IOC")

ON THE ONE HAND

AND [NAME OF THE ELECTED CITY]
hereinafter represented by _____ and _____, duly
authorised for all purposes hereof (hereinafter the "City") and

[NAME OF THE ELECTED NOC]
hereinafter represented by _____ and _____, duly
authorised for all purposes hereof (hereinafter the "Host NOC")

ON THE OTHER HAND

* * * * *

* * *

*

- A. WHEREAS on 5 July 2007, at the 119th IOC Session in Guatemala City, the IOC took the decision to celebrate the 1st Winter Youth Olympic Games in the year 2012 (hereinafter the “YOUTH GAMES”);
- B. WHEREAS the City and the Host NOC acknowledge and accept that the Youth Olympic Games are a special, multi-sport, cultural and educational event for young people;
- C. WHEREAS the IOC has carefully considered the candidature and the bid documentation submitted by the City and the Host NOC;
- D. WHEREAS the *Youth Olympic Games Event Manual* sets out the principles and defines the technical obligations related to the planning, organising and staging of the Youth Olympic Games;
- E. WHEREAS the City and the Host NOC acknowledge and accept that the celebration of the YOUTH GAMES is a new multi-sport event for young people and that the principles and technical obligations set out in the *Youth Olympic Games Event Manual* are subject to changes, as described in further detail in such Manual.

NOW THEREFORE, in consideration of the foregoing, the parties hereto agree as follows:

1. **ENTRUSTMENT OF ORGANISATION OF THE YOUTH GAMES**

The IOC hereby entrusts the organisation of the YOUTH GAMES to the City and the Host NOC which undertake to fulfil their obligations in full compliance with the provisions of this Contract, the Olympic Charter as determined by the IOC as per Section 11 below and any other instructions or directions given by the IOC.

2. **YOUTH OLYMPIC GAMES ORGANISING COMMITTEE TO BE MADE A PARTY TO THIS CONTRACT**

The City and the Host NOC hereby undertake, within one month after the formation of the Youth Olympic Games Organising Committee (hereinafter the “YOGOC”), (i) to cause the YOGOC to intervene as a party and adhere to this Contract to the effect that all the rights and obligations of the YOGOC provided for in this Contract shall be legally binding upon the YOGOC, and (ii) to forward to the IOC written confirmation thereof.

3. **ENSURING RESPECT OF COMMITMENTS UNDERTAKEN BY GOVERNMENT AND OTHER AUTHORITIES**

The City, the Host NOC and the YOGOC shall ensure that the government of the country in which the City and the Host NOC are situated (hereinafter the “Government”), as well as their regional and local authorities, honour and enforce all commitments undertaken by the Government and such authorities in relation to the

planning, organising and staging of the YOUTH GAMES, including free access into the Host Country for accredited persons as well as financial obligations and other support such as the provision of public services, facilities and utilities in relation to the YOUTH GAMES.

4. **YOUTH OLYMPIC GAMES EVENT MANUAL**

The YOUTH GAMES shall be organised in accordance with the provisions contained in the *Youth Olympic Games Event Manual*, which forms an integral part of this Contract.

5. **REPRESENTATIONS, STATEMENTS AND OTHER COMMITMENTS SHALL BE BINDING**

All representations, statements, financial undertakings and other commitments contained in the City's application or candidature file as well as all other undertakings executed or commitments made, either in writing or orally, by the City's application or Candidature Committee, the City, the national, regional or local authorities or the Host NOC to the IOC shall be binding upon the City, the Host NOC and the YOGOC, as the case may be, unless agreed otherwise by the IOC in writing.

6. **PRIOR AGREEMENTS OF NO EFFECT**

The City and the Host NOC hereby declare and agree that any undertaking or agreement concluded, approved or consented to by either of them, or by the City's Candidature Committee, prior to the execution of this Contract and having any connection whatsoever with the YOUTH GAMES shall, as regards the application and implementation of this Contract, be null, void and entirely without effect, unless specifically requested and/or approved in writing by the IOC.

7. **INDEMNIFICATION AND WAIVER OF CLAIMS AGAINST THE IOC**

The City, the Host NOC and the YOGOC undertake to indemnify, hold harmless and exempt the IOC, its officers, members, directors, employees, consultants, agents, contractors (e.g. Olympic sponsors, suppliers, licensees and broadcasters) and other representatives, from all payments and other obligations in respect of any direct or indirect damages suffered by the IOC, including all costs, loss of revenue, and also damages that the IOC may have to pay to third parties resulting from all acts or omissions of the City, the Host NOC and/or the YOGOC and their respective officers, members, directors, employees, consultants, agents, contractors and other representatives relating to the YOUTH GAMES.

Furthermore, the City, the Host NOC and the YOGOC hereby waive any claim against the IOC, its officers, members, directors, employees, consultants, agents and other representatives, for any damages, including all costs, resulting from all acts or omissions of the IOC relating to the YOUTH GAMES, as well as in the event of any performance, non-performance, violation or termination of this Contract. This indemnification and waiver shall not apply to wilful misconduct or gross negligence by the IOC.

8. FINANCIAL CONTRIBUTION OF THE IOC TO THE YOGOC

The financial contribution of the IOC shall be limited to those costs, set out in the *Youth Olympic Games Event Manual*, for which it is expressly stated that the IOC shall pay, namely:

- travel, room and board of the athletes and team officials of the National Olympic Committees accommodated at the Youth Olympic Village;
- travel and full board accommodation of IOC representatives and IF international Technical Officials;
- production of daily broadcasting highlights.

9. ENSURING SECURITY AND WELL-BEING, INSURANCE

Taking into consideration the fact that most or all of the athletes competing in the YOUTH GAMES will be minors, the YOGOC shall take special care and exercise appropriate diligent supervision to ensure their security and well-being. In addition, the YOGOC shall secure and maintain, well in advance of the opening ceremony of the YOUTH GAMES and for a reasonable time after the closing ceremony, at its expense, adequate insurance coverage in respect of all risks associated with the planning, organising and staging of the YOUTH GAMES for all accredited persons.

10. TERM OF THE CONTRACT

This Contract shall enter into force upon its signature and remain in effect until the end of the liquidation of the YOGOC. The dates of the YOUTH GAMES are determined by the IOC Executive Board.

11. PRECEDENCE OF THIS CONTRACT

In case of conflict between provisions of this Contract and the Olympic Charter, this Contract shall take precedence. Notwithstanding the foregoing and taking into consideration that the YOUTH GAMES are the 1st edition of the Winter Youth Olympic Games, the IOC shall determine, in its sole discretion, which rules and by-laws of the Olympic Charter are applicable, in whole or in part, to the YOGOC or the YOUTH GAMES, as the case may be.

12. ASSIGNMENT BY THE CITY, THE HOST NOC OR THE YOGOC

The City, the Host NOC and the YOGOC shall not assign any rights or obligations under this Contract, in whole or in part, or the Olympic Charter as determined by the IOC as per Section 11 above, without the prior written approval of the IOC.

13. TERMINATION OF CONTRACT

- a) The IOC shall be entitled to terminate this Contract and to withdraw the YOUTH GAMES from the City, if:
- i) the Host Country is at any time, whether before the opening ceremony or during the YOUTH GAMES, in a state of war, civil disorder, boycott, embargo decreed by the international community or in a situation officially recognised as one of belligerence or if the IOC has reasonable grounds to believe that the safety of participants in the YOUTH GAMES would be seriously threatened or jeopardised;
  - ii) the YOUTH GAMES are not celebrated during the year 2012; or
  - iii) there is a violation by the City, the Host NOC or the YOGOC or any material obligation pursuant to this Contract or the applicable law.
- b) Should the IOC intend to terminate this Contract and withdraw the YOUTH GAMES, it shall (provided there is no need for urgent action, as determined by the IOC) proceed as follows:
- i) if the IOC determines that a contingency set forth in Paragraph (a) of this Section has occurred or is occurring, it shall be entitled to put the City, the Host NOC and the YOGOC, jointly and/or severally, on notice, and to call upon any or all of such parties to remedy or cause to be remedied the contingency(ies) specified by the IOC within a reasonable period of time; and
  - ii) if, following a notice served in accordance with Paragraph (b)(i) above, the contingency(ies) ascertained by the IOC has (have) not been remedied to the reasonable satisfaction of the IOC within the deadline said forth in the said Paragraph (b)(i), the IOC shall then be entitled, without further notice, to withdraw immediately the organisation of the YOUTH GAMES from the City, the Host NOC and the YOGOC and to terminate this Contract with immediate effect, without prejudice to the IOC's right to claim any and all damages.

In case of withdrawal of the YOUTH GAMES by the IOC, or termination of this Contract by the IOC for any reason whatsoever, the City, the Host NOC and the YOGOC hereby waive any claim and right to any form of indemnity, damages or other compensation and hereby undertake to indemnify and hold harmless the IOC, its officers, members, directors, employees, consultants, agents and other representatives, from any third party claims, actions or judgements in respect of such withdrawal or termination. It is the responsibility of the YOGOC to notify all parties with whom it contracts of the content of this Section.

14. GOVERNING LAW / MEDIATION / ARBITRATION

This Contract shall be governed by and interpreted in accordance with the laws of Switzerland. Any dispute arising from or in connection with the execution or interpretation of this Contract or breach thereof which cannot be settled amicably, shall be submitted for resolution pursuant to the Mediation Rules of the Court of Arbitration for Sport. In case the dispute has not been resolved by mediation, it shall

be finally settled, to the exclusion of the ordinary courts, in accordance with the Statute and Regulations of the Court of Arbitration for Sport. The parties undertake to comply with the said Statute and Regulations, and to enforce in good faith the award to be rendered. The seat of arbitration shall be at Lausanne, Switzerland.

* * *

*

IN WITNESS WHEREOF, the parties hereto have executed this Contract on the date first above mentioned by their respective duly authorised representatives named below.

THE INTERNATIONAL OLYMPIC COMMITTEE

By: _____ By: _____

Jacques ROGGE
President

Richard CARRION
Chairman, Finance Commission

[NAME OF THE ELECTED CITY]

By: _____ By: _____

[NAME OF THE ELECTED NOC]

By: _____ By: _____

Til:

Den/de det måtte angjelde

Oslo 14.12.2010

UNGDOMS-OL 2016 TIL NORGE OG LILLEHAMMER

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) har vedtatt i sitt idrettsstyremøte nr. 36 (2007-2011), IS-sak 386, om å søke IOC om Ungdoms-OL til Norge og Lillehammer i 2016.

I den anledning søker NIF også Regjeringen om en statsgaranti.

Vi syv vinterolympiske særforbundene vil meddele at vi støtter den aktuelle søknaden både overfor IOC og statsgarantisøknaden overfor Regjeringen.

Med vennlig hilsen:

Norges Ake-, Bob- og Skeletonforbund

Norges Curlingforbund

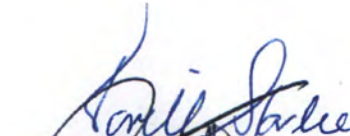
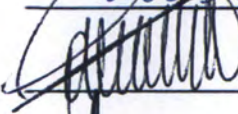
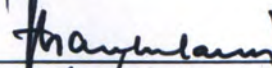
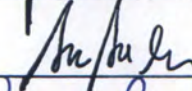
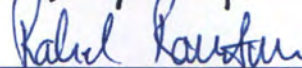
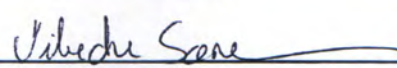
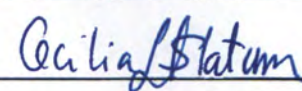
Norges Ishockeyforbund

Norges Skiforbund

Norges Skiskytterforbund

Norges Skøyteforbund

Norges Snowboardforbund

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

YOG 2016 Lillehammer

Underlagsdokument Konsepter og Budsjetter

Innhold

YOG 2016 LILLEHAMMER	1
INNHold	2
A. INNTEKTER	5
1. IOCS BIDRAG	5
IOCS BIDRAG INNENFOR YOGOC-BUDSJETTET	5
2. NASJONALE SPONSORER	7
3. OFFISIELLE LEVERANDØRER	7
4. BILLETTINNTEKTER INKL. KULTUR	8
BILLETTINNTEKTER FRA KULTUR- OG IDRETTSARRANGEMENTENE	8
PRAKTISKE HOVEDSPØR FOR LØSNINGEN	8
PERIODISERT BUDSJETT FOR BILLETTINNTEKTER	9
5. LISENSINNTEKTER	10
6. SALG AV EIENDELER	10
7. OFFENTLIGE TILSKUDD	10
ANDRE INNTEKTER/TILSKUDD	10
8. PERIODISERTE INNTEKTER, SAMLET	11
B. KOSTNADER	12
9. IDRETTSARENAER	12
KOSTNADSOPPSTILLING ETTER ARENA OG KATEGORI	12
YOG 2016 – KONKURRANSEPROGRAM	19
10. DELTAKERLANDSBY	20
BUDSJETTOVERSIKTER	20
PERIODISERT BUDSJETT FOR DELTAKERLANDSBY	20
11. HOVEDMEDIASENTER	21
MMC – MAIN MEDIA CENTER	21
VENUE MEDIA CENTERS - VMC	22
INFRASTRUKTUR I MMC OG VMC	22
BUDSJETT MMC OG VMC	22
12. ARBEIDSSTYRKE	23
KOSTNADER	23
KOMPENSASJON TIL LAG OG FORENINGER	23
FUNKSJONÆRFORPLEIING	24
ANTALL FRIVILLIGE	24
ØVRIGE FORUTSETNINGER	28

13. INFORMASJONSSYSTEMER	29
IOCs KRAV	29
SPESIELL UTFORDRING FOR ET UNGDOMS-OL INFORMASJONSSYSTEMER	29 30
14. TELEKOMMUNIKASJON	30
15. INTERNETT	31
PROGRAMINNHOLD INNENFOR TEKNOLOGI	31
TELEKOMMUNIKASJONSMARKEDET I NORGE	31
TELEKOM INFRASTRUKTUR	32
RISIKOBETRAKTNINGER	33
16. KULTURPROGRAM	35
ESTIMAT KULTURPROGRAM	35
17. UTDANNINGSPROGRAM	36
PROGRAMMET "KULTUR OG UTDANNING"	36
PRINSIPPER FOR KULTUR- OG UTDANNINGSPROGRAMMET	36
SAMMENHENGEN MELLOM PRESTASJONER INNEN KULTUR, IDRETT OG NÆRINGS- LIV	36
HVEM DELTAR OG HVA KAN DE LÆRE/OPPLEVE?	37
IDRETTENS OG DEN OLYMPISKE BEVEGELSE- S VERDIGRUNNLAG	38
KOMMUNIKASJON. FORMIDLING GJENNOM DIGITALE MEDIER	39
INSTITUSJONELLE OG FAGLIGE FORUT- SETNINGER FOR SAMARBEID	39
IOCs KRAV	40
18. SEREMONIER	41
ÅPNING OG AVSLUTNINGSSEREMONI	41
MEDALJESEREMONIER	42
BLOMSTERSEREMONIER	42
FAKKELSTAFETT	43
19. HELSE OG SANITET	43
HELSE OG DOPINGKONTROLL, KRAV	43
HELSETJENESTER	43
DOPINGKONTROLL	43
BUDSJETT	43
20. FORPLEINING	44
BUDSJETTOVERSIKTER	44
PERIODISERT BUDSJETT FOR FORPLEINING	44
21. TRANSPORT	45
REISETIDER OG DISTANSER	45
MÅL FOR TRANSPORTAVVIKLINGEN	45
TRANSPORTOPPLEGGET	45
ORDINÆRE RUTER	47
YOG SHUTTLEBUSS	47
SHUTTLEBUSS TIL GARDERMOEN	47
BESTILLINGSTRANSPORT (CALL-A-BUS-SERVICE)	47
TRANSPORT AV UTSTYR	47

TRANSPORT AV PUBLIKUM	48
INFRASTRUKTUR OG TILTAK	48
BUDSJETT TRANSPORT	48
22. SIKKERHET	49
SIKKERHET, AKTØRER OG GJENNOMFØRING	49
BUDSJETT	49
23. PR OG PROFILERING	50
PR OG PROFILERING, KRAV	50
LØSNING	50
BUDSJETT	50
24. ADMINISTRASJON	50
ORGANISERING OG BEMANNING	51
ORGANISASJONSKOMITÉ	51
ARRANGEMENTSKOMITÉ	51
BEMANNINGSSTRATEGI OG BUDSJETTFORUTSETNINGER	52
FORSIKRINGER, OBLIGATORISKE DEKNINGER	56
25. FØR-OLYMPISKE ARRANGEMENTER INKL. KOORDINERING	57
KRAV	57
LØSNING	57
BUDSJETT	58
26. ANNET / RESERVE	58
27. REFERANSELISTE TIL IOCS EVENT MANUAL OG PROCEDURE & QUESTIONNAIRE	59

A. INNTEKTER

1. IOCs bidrag

IOCs bidrag innenfor YOGOC-budsjettet

IOC har allerede gitt tilsagn om tilskudd på 5,0 mill. USD og 13,5 mill. euro (brev fra IOC 27. oktober 2010, v/ Gilbert Felli, Olympic Games Executive Director. Saken er behandlet i IOC Executive Board). Bidraget som dekker IOCs vanlige forpliktelser iht. *Candidature Procedure and Questionnaire* er i tillegg såpass betydelig for at hele konseptet med studentboliger og Olympic Legacy skal kunne gjennomføres som beskrevet i søknadsdokumentene. IOCs bidrag er et tilretteleggingsbidrag hvor ikke minst gjenstående reserve etter Lekene - som økonomisk fundament for Olympic Legacy ble tillagt vekt av IOC. Studentboligene er ment også som bofasiliteter for deltakere i programmer under Olympic Legacy (etter 2016) og er helt avgjørende for denne planen som IOC engasjerer seg i.

IOC bidrar med finansiering av spesielle oppgaver: Leie av Youyh Olympic Village (YOY), forpleining av deltakere, ledere og trenere samt transport t/r av disse fra hovedflyplass til YOY. Det er summen av disse kostnadene som normalt, for et YOGOC-budsjett, skal settes opp som balanserende inntekt fra IOC. Denne summen er beregnet til 33 165 kNOK når vi holder leie av rom i studentboligene som skal bygges i SOPP- og LOBB-regi utenfor.

I forhandlinger med IOC har prosjektgruppen i NIF, som nevnt over, oppnådd et IOC-bidrag som på forhandlingstidspunktet utgjorde ca. 142 millioner kr (beløpet varierer med valutasvingningene). Den samlede sum fra IOC ble i forhandlingene oppnådd ved å vise til behovet for nye studentboliger, og at IOC skulle betale en relativt høy leie for disse, samt et tilretteleggingsbidrag – for bygging. IOC strakk seg langt, og ga vesentlig mer penger enn YOG-manualene gir åpning for. Det mest motiverende og avgjørende momentet for IOC var det planlagte Olympic Legacy-program – et samarbeidsprosjekt mellom IOC, NIF og Lillehammer kommune. Finansielt muliggjøres programmene ved å avsette en relativt romslig reservepost i YOG-budsjettet, beregnet til 42,5 millioner kr, hvor gjenstående reservepost etter Lekene skal danne det finansielle fundamentet for disse programmene.

Kostnadene er basert på prisnivået i 2010. IOC har meddelt at deres tilskudd ikke vil bli prisregulert. Det må være et mål å få tilskuddet fra IOC innbetalt så tidlig som mulig.

I tabellen på neste side er kostnadsberegningene vist.

Oppgave	Antall personer	Antall dager	Enh. pris	2010-priser
Leie YOY Hamar	473	16	750	5 676 000
Servicefasiliteter Hamar		16	75 000	1 200 000
Håkons Hall, leie og tilpasning				2 983 750
Leie YOY Birkebeineren A&H	346	16	850	4 705 600
Miljøverntiltak ifm gjennomføringen av arrangementet - deltakerlandsby				500 000
Servicefasiliteter YOY Lillehammer				3 626 800
Buffer innkvarteringskonsepter YOY				1 210 000
IOCs ordinære bidrag til YOY				19 902 150
Forpleining Hamar	244	16	600	2 342 400
Forpleining YOY Lillehammer/LOBB + SOPP	968	16	580	8 983 040
Forpleining YOY Lillehammer/BB A&H	346	16	350	1 937 600
IOCs ordinære bidrag til forpleining				13 263 040
Transport t/r Gardermoen				493
IOCs ordinære bidrag til transport				493
Sum IOCs ordinære bidrag til YOG				33 165 683
Andre bidrag fra IOC:				
Leie YOY SOPP			30 000 000	30 000 000
Leie YOY LOBB			18 000 000	18 000 000
Tilretteleggingsbidrag fra IOC			60 000 000	60 000 000
Sum ekstraordinære bidrag IOC				108 000 000
Sum alle bidrag fra IOC (beregnet i NOK)				141 165 683

2. Nasjonale sponsorer

Inntektene fra de nasjonale sponsorene er tenkt løst ved å skaffe noen større sentrale nasjonale hovedsamarbeidspartnere som hver kan bidra med sponsormidler til en estimert verdi av ca. kr 10 millioner totalt over en fireårsperiode.

Ved en tildeling av arrangementet i mai 2011 ansees det som mest realistisk at inntekter fra større nasjonale samarbeidspartnere kan komme fra 2013. Dette fordi det først må gjøres en grundig, systematisk og langsiktig markedsføringsjobb inn mot næringslivet.

Estimatene er satt på basis av en overordnet vurdering av markedet for idretts- og kultursponsing i Norge. Samtidig er NIF kjent med at markedsarbeidet i forbindelse med YOG 2010 i Singapore og YOG 2012 i Innsbruck har hatt en positiv utvikling.

Et arrangement som YOG har også noen utviklings- og verdimeslige tilleggskvaliteter, relatert bl.a. til den kultur- og utdanningsrelaterte profilen, som bør slå positivt ut rent markedsmessig.

De estimerte inntektene har usikkerhetskomponenter knyttet til seg. Dette gjelder for eksempel overordnede økonomiske utviklingstrekk og utviklingen i den sponsorrelaterte markeds situasjonen i Norge. Noe usikkerhet knyttes også til bredden i produktkategorier som vil være åpne for det nasjonale sponsorprogrammet.

Inntektsprogrammene er vist i tabellen under hvor periodiseringen også vises.

Inntekter		Lillehammer 2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IOC-bidrag		0						
Nasjonale sponsorer		40 000 000						
Sponsor 1		10 000 000			2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Sponsor 1		10 000 000			2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Sponsor 1		10 000 000			2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Sponsor 1		10 000 000			2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Offisielle leverandører		10 000 000						
Leverandør 1		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 2		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 3		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 4		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 5		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 6		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 7		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 8		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 9		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Leverandør 10		1 000 000			250 000	250 000	250 000	250 000
Billetter, inkl. kultur								
Lisensinntekter		1 000 000						
Produkt 1		100 000					30 000	70 000
Produkt 2		100 000					30 000	70 000
Produkt 3		100 000					30 000	70 000
Produkt 4		100 000					30 000	70 000
Produkt 5		100 000					30 000	70 000
Produkt 6		100 000					30 000	70 000
Produkt 7		100 000					30 000	70 000
Produkt 8		100 000					30 000	70 000
Produkt 9		100 000					30 000	70 000
Produkt 10		100 000					30 000	70 000

3. Offisielle leverandører

Programmet relatert til offisielle leverandører, estimeres til rundt 10 leverandører som hver kan bidra med verdier i størrelsesorden 1 mill. kroner til sammen over en fireårsperiode. Bidragene er i hovedsak tenkt å være

value in kind innenfor sentrale områder for forberedelsene og gjennomføringen av arrangementet. I slike tilfeller er normalen at anskaffelsen er budsjettet i kostnadsbudsjettet.

Estimatene er satt på basis av en overordnet vurdering av markedet for idretts- og kultursponsing i Norge. Avgjørende faktorer for å lykkes med dette programmet er de generelle forholdene for idretts- og kultursponsing i Norge, arrangementets profil i en markedssammenheng, og bredden i produktkategorier som vil være åpne for det offisielle leverandørprogrammet.

4. Billettinntekter inkl. kultur

Billettinntekter fra kultur- og idrettsarrangementene

Grunnbetraktninger

YOG skal være av og for ungdom.

Lekenes aldersmessige hovedfokus på deltakersiden, 16-18 år indikerer også hvor den publikumsmessige hovedfokus vil ligge.

Samtidig skal arrangementet være "multiage", noe som betyr at det skal være attraktivt ikke minst kulturmessig også for andre aldersgrupper enn den hovedfokusererte. Vi tror det finnes et ganske bredt potensial for voksendeltakelse, ikke minst i et variert kulturprogram hvor det legges til rette for felles aktiviteter og opplevelser, også på tvers av generasjonsgrenser. Det siste er et område hvor ikke minst UKM nasjonalt kan utfordres som tilrettelegger.

Ungdomsalliansen bak søknaden mellom de nasjonale idretts- og ikke-idrettsorganisasjonene i Norge, særlig representert ved LNU, er historisk, og bærer i seg et spesielt potensial også publikumsmessig både lokalt/regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Kulturpolitiske prinsipper ellers i Norge tilsier at ungdomsdeltakelsen under Lekene på Lillehammer i utgangspunktet skal være tilnærmet "gratis" for de unge.

Det er måten å mobilisere til publikumsdeltakelse på Lillehammer som blir kilde til andre inntekter for det samlede opplegget enn de direkte billettinntektene under selve Lekene:

Den regionale, fylkesvise satsingen i Norge kan utløse regionale finansierings- eller tilskuddskilder.

Utover dette tror vi det er mulig å utvikle et spennende kulturarrangement under Lekene, utover åpnings- og avslutningsseremoniene, som har internasjonal deltakelse, og som av den grunn kan utløse et billettspotensial. For kulturprogrammet for øvrig er det p.t. ikke mulig eller ønskelig å konkretisere enkeltarrangement gjennom Lekene, også fordi programmet skal skapes i tett samspill med hovedaktører i tiden frem til YOG 2016 på Lillehammer.

Vi vil generelt offensivt bruke den digitale plattformen i alle faser av arrangementet, men tror ikke det pr. i dag finnes grunnlag for deltakerne i søknadsprosjektet for å identifisere eller definere pålitelige inntektskilder direkte fra bruken av de digitale medier.

Sponsorinntekter er ikke tatt med her, fordi det er inkludert og redegjort for på annet sted i budsjettet for YOG 2016.

Praktiske hovedspor for løsningen

Akkrediterte utøvere og ledsagere har alminnelig adgang til alle arrangementer, til dels også med en forpliktelse til å delta etter IOCs pålegg, spesielt på tilrettelagte utdanningsopplegg og -arrangement iht. det offisielle utdanningsprogrammet.

Gjennom den fylkesmessige mobiliseringen i Norge satser vi på at 1500 ungdommer /personer deltar på Lillehammer/Hamar hver dag under Lekene, og at de i snitt oppholder seg i Lillehammer området i tre døgn. Disse er identifisert/valgt ut gjennom de fylkesvise prosessene og får utstedt et YOG ungdomspass, som gjør at de i prinsippet kommer inn på alt av idretts- og kulturarrangement uten vederlag, og kan bruke transportsystemet i området.

I tillegg til dette tilbys et aldersuavhengig YOG-pass som skal koste 250 kroner.

Kortet kan kjøpes av alle og gir adgang til å bruke transportsystemet, ta del i kultur- og idrettsarrangement, med mindre arrangementene uttrykkelig er unntatt. For idrettsøvelser som ikke har alminnelig åpen adgang (se

nedenfor), skal inntil 25 % av publikumsplassene kunne brukes av YOG-pass holdere, etter prinsippet om "først til mølla....".

I tillegg til det attraktive kulturarrangementet nevnt ovenfor, anser vi at de følgende idrettsarrangementer har et større publikumspotensial og at de avvikles på arenaer hvor adgangen lettere og rimelig kan kontrolleres; De er derfor unntatt den alminnelige åpne adgangen for gruppene ovenfor:

Ishockey, semifinaler og finale – dame og herre (6 kamper)

Kunstløp (3 øvelses dager)

Skøyteløp (3 øvelser)

Short track (2 øvelser)

Snowboard, half pipe (1 øvelse)

Curling, finale (1 øvelse)

Et differensiert billett- og adgangssystem som vi har skissert ovenfor er også forholdsvis enkelt å kontrollere. Bl.a. unngår vi kompliserte opplegg for å separere de som har løst billett fra andre brukere av anleggene i Hafjell i aktiviteter som løper parallelt med alpinøvelsene der. **Budsjettkonsekvenser - billettinntekter**
Inntektssiden for billettinntekter ser da slik ut, hvor "Antall" er forventet antall solgte billetter:

Arr.beskrivelse	Type	Pris, kr	Antall	Sum kr
Publikums YOG-Pass	"pass"	250	5 000	1 250 000
Attraktive sportsøvelser:				
- ishockey sluttspill, 6 kamper	billetter	100	6 000	600 000
- kunstløp, 3 øvelsesdager	billetter	100	6 000	600 000
- skøyteløp, 3 øvelsesdager	billetter	100	5 000	500 000
- short track, 2 øvelsesdager	billetter	100	4 000	400 000
- snowboard, half-pipe, 1 dag	billetter	100	1 000	100 000
- curling, finale, 1 dag	billetter	100	1 000	100 000
Spektakulære, internasjonalt attraktive kulturarrangement	Hvor målsatt arrangør-overskudd utgjør			500 000
Fradrag for distribusjons- og produksjonskost for billetter etter nr. 1 og 2 ovenfor med 20 %	20 % av kr 3, 3 millioner			-710 000
Sum billettinntekter				3 340 000

Ettersom dette i hovedsak dreier seg om billettsalg i arrangementets egen regi, utgjør summen ovenfor et inntektsnivå som vi mener kan være mulig å oppnå.

Periodisert budsjett for billettinntekter

Vi legger til grunn at en stor del av YOG-passene vil bli solgt før inngangen til 2016.

	2014	2015	2016	Sum KNOK
Billettinntekter	0	0	3340	3340

5. Lisensinntekter

Inntektene fra salg av lisensierte produkter budsjetteres nøkternt, og med utgangspunkt i at YOGOC får 10% av innprisen som inntekt. Salget er tenkt konsentrert rundt tradisjonelle kategorier som t-skjorter, caps, klokker, pins, ryggsekker o.l.

Det antas at salget av lisensprodukter i all hovedsak vil skje i 2015 og 2016. Arrangementets internettside vil bli en sentral salgskanal.

Viktige faktorer for suksess for lisensproduktprogrammet er bl.a. gjennomslagskraften for lekenes design- og symbolprogram og arrangementsnettsidens besøkstall i 2015 og 2016.

6. Salg av eiendeler

Det er budsjettert 0,5 mill. kroner i inntekter fra salg av utstyr i deltakerlandsbyen.

7. Offentlige tilskudd

Andre inntekter/tilskudd

Posten andre inntekter består av tilskudd fra Oppland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune, og kommunene Hamar, Lillehammer, Gjøvik og Øyer.

Fylkeskommunene bidrar med til sammen 7,5 mill. kroner. Oppland har behandlet og vedtatt sitt bidrag på 3,75 mill. kroner, mens Hedmark fylkeskommune pr. 11. juni ikke har rukket å behandle saken pga. streiken i juni.

Lillehammer har vedtatt å bidra med 4 mill. kroner. Gjøvik og Øyer bidrar med 1,5 mill. kroner hver, og Hamar forutsettes å bidra med 2 mill. kroner – til sammen 9 millioner kroner fra kommunene.

Til sammen gir dette 16,5 mill. kroner.

Lillehammer kommune bidrar i tillegg til å muliggjøre bygging av studentboliger ved å stille tomter gratis til disposisjon for SOPP og LOBB.

Finansieringsbidrag i penger		
Oppland fylkeskommune	3 750 000	
Hedmark fylkeskommune	<u>3 750 000</u>	7 500 000
Lillehammer kommune	4 000 000	
Hamar kommune	2 000 000	
Øyer kommune	1 500 000	
Gjøvik kommune	<u>1 500 000</u>	9 000 000
Sum		16 500 000
Bidrag i verdier		
Lillehammer kommune	Tomter som gis til SOPP og LOBB	32 000 000

8. Periodiserte inntekter, samlet

YOG 2016		Periodisert inntektsbudsjett						
Underpost	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Sum Underpost
IOC-bidrag								-
Nasjonale inntekter			10 000	10 000	10 000	10 000		40 000
Offisielle leverandører			2 500	2 500	2 500	2 500		10 000
Billetter						3 340		3 340
Lisensinntekter					300	700		1 000
Lotterier								-
Donasjoner								-
Salg av eiendeler						500		500
Statlig bidrag								-
Fylkeskommuner								-
Kommuner								-
Årsummer/total (2010-kr)	-	-	12 500	12 500	12 800	17 040	-	54 840
Årsummer/total (løpende kr)	-	-	13 461	13 798	14 482	19 761	-	61 502
								1,025
								2,5 % økning pr. år 2010 - 2017

YOG 2016		Sammenstilt periodisert kostnads- og inntektsbudsjett						
Post	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Sum Post og total
Kostnader: Årsummer/total (2010-kr)	25 710	60 285	8 980	56 562	77 387	154 135	100	383 159
Inntekter: Årsummer/total (2010-kr)	-	-	12 500	12 500	12 800	17 040	-	54 840
Dekkes av IOC, staten, fylkeskommuner og kommuner	25 710	60 285	- 3 520	44 062	64 587	137 095	100	328 319
Kostnader: Årsummer/total (løpende kr)	26 353	63 337	9 670	62 434	87 556	178 750	119	428 219
Inntekter: Årsummer/total (løpende kr)	-	-	13 461	13 798	14 482	19 761	-	61 502
(2,5 % prisstigning 2010 - 2017)								
Dekkes av IOC, staten, fylkeskommuner og kommuner	26 353	63 337	- 3 791	48 636	73 074	158 989	119	366 717

B. Kostnader

9. Idrettsarenaer

Idrettskonkurransene skal utvikles i anlegg bygget for OL i 1994. (Med unntak av Kristins Hall som Lillehammer kommune ferdigstilte i 1988.)

Arenaene er vist i tabellen under, med angivelse av hvilken idrettsgren det skal konkurreres i på den respektive arena. Nødvendige tiltak og andre kostnader er gruppert i fire grupper iht. tabellen under.

Kostnadsoppstilling etter arena og kategori

Venue	Sport and dicipline	Investments Category 1	Investments Category 2	Rent	Projecting cost	Total sum
Hafjell	Alpine: Super-G, Slalom and Giant slalom	-	480	713	72	1 265
Hafjell	Freestyle / Skicross	1 200	1 030	552	335	3 117
Hafjell	Snowboard / Slopestyle	1 750	270	252	303	2 575
Lillehammer Olympiske bob og akebane	Bobsleigh, Skeleton and Luge	1 500	55	1 880	225	3 660
Vikingskipet	Speed Skating	-	705	1 970	106	2 781
Hamar OL-Amfi - Nordlyshallen og Storhamar Ishall	Figure Skating	-	115	1 100	17	1 232
Gjøvik fjellhall	Short Track	-	405	900	61	1 366
Kristins Hall	Icehockey and Curling	-	-	400	-	400
Birkebeineren skistadion	Cross-country: Short distances, Sprint and Nordic Combined	50	80	673	20	822
Birkebeineren skistadion	Biathlon	50	80	663	20	812
Lysgårdsbakkene	Ski Jumping and Nordic Combined	150	50	395	30	625
Kanthaugen	Snowboard	100	655	905	113	1 773
	Ikke arenafordelt			500	-	500
Sport venues allocated for YOG 2016, total sum		4 800	3 925	10 902	1 301	20 928
Investments i Category 1 kan være gjenstand for spillemiddelvurdering						

Investeringer (Category 1) – dette er investeringer som normalt kan være berettiget spillemiddelfinansiering.

Andre særtrekk ved disse er:

- Anskaffes av arenaen.
- Ønskelig for arenaen å beholde denne anskaffelsen etter OL.

Investeringer (Category 2) – dette er investeringer eller kjøp som arenaen kan trenge etter Lekene, men som normalt ikke kvalifiserer til spillemiddelfinansiering.

Eller at anskaffelsene ikke er relevante for arenaen å beholde etter OL.

Leie (Rent) – dette er leie av arenaen inkludert arenaens vanlige driftsorganisasjon og tilknyttet mannskap.

Posten inneholder kostnader for opp- og nedrigging. Kompensasjon for bortfall av ordinære inntekter er også inkludert i den grad det er spesielt relevant for den enkelte arena.

- Prosjektering er inkludert og vist i egen kolonne. Dette er beregnet med 15 % av utvalgte budsjettposter innenfor kategori 1 og 2 - kostnader.

Detaljert oppstilling for den enkelte arena er vist i det følgende:

Sport	Snowboard / Skiing	Spectator capacity	25000	Author: Erik Ulfsteig Hafjell	Version: 1.02
Discipline	Boarder- / Skicross				
Venue	Hafjell				Date: 2010.05.30
x = Planlegging/ prosjektering					
Category	0,15	Description	Estimated cost in NOK ('000)	Subsum for category	Comment, footnote
Category 1	x	Upgrade snow production system	1 200		see comment
				1 200	
Category 2					
	x	Venue signs	55		0
	x	Startportal	50		
	x	Rigging paddock (fences paddings, speaker system)	100		
	x	Timing system (wireless)	200		
	x	Snow production	400		
	x	Grooming incl rent of equipment	225		
				1 030	
Rent	Boarder- & Skicross				0
		Extra lift operations, transport	50		
		Day rate per athlete / leaders - skilift	52		
		Commentator boxes	100		
		Module based info board	-		Incl. in Technology budget
		Grand stands	50		0
		Compensation loss of incomes january	300		
				552	
Projecting cost	15 %	Planning and projecting cost, % of "x-marked" rows	335		
				335	
Total sum				3 117	

Sport	Snowboard	Spectator capacity	25000	Author: Erik Ulfsteig Hafjell	Version: 1.02
Discipline	Slopestyle				
Venue	Hafjell				Date: 2010.05.30
x = Planlegging/ prosjektering					
Category	0,15	Description	Estimated cost in NOK ('000)	Subsum for category	Comment, footnote
Category 1	x	Upgrade snow production system	1 500		
	x	Ground preparation	250		
				1 750	
Category 2					
	x	Venue signs	55		
	x	Rails	40		
	x	Rigging paddock (fences paddings, speaker system)	100		
	x	Grooming	75		
				270	
Rent	Slopestyle				
		Extra lift operations, transport	50		
		Day rate per athlete / leaders - skilift	52		
		Commentator boxes	100		
		Module based info board	-		Incl. in Technology budget
		Grand stands	50		
				252	
Projecting cost	15 %	Planning and projecting cost, % of "x-marked" rows	303		
				303	
Total sum				2 575	

Sport	Biathlon		Spectator capacity	Author: Jan Oddvar Tangen	Version: 1.02
			20 000		
Discipline	Biathlon				Date: 2010.05.03
Venue	Birkebeineren skistadion				
	x = Planlegging/ prosjektering				
Category	0,15	Description	Estimated cost in NOK ('000)	Subsum for category	Comment, footnote
Category 1	x	Snow production system	-		
	x	Communication spots along the ski track (devided 50/50 cross c. and biathlon)	50		
				50	
Category 2	x	Venue signs	30		
	x	Track signs	50		
				80	
Rent		Rent of waxing booth	165		
		Rent of grooming machines	30		
		Module based info board	-		Incl. in Technology budget
		Data equipment and material for secretariat	30		
		Venue rent	250		
		Time keeping system	188	663	
Projecting cost	15 %	Planning and projecting cost, % of "x-marked" rows	20		
				20	
Total sum				812	

Sport	Skiing		Spectator capacity	Author: Jan Oddvar Tangen	Version: 1.02
			35 000		
Discipline	Ski Jumping and Nordic Combined				Date: 2010.05.30
Venue	Lysgårdsbakkene				
	x = Planlegging/ prosjektering				
Category	0,15	Description	Estimated cost in NOK ('000)	Subsum for category	Comment, footnote
Category 1	x	Adjustment of hill profile; HS 104 adjusted with snow for FIS approval	150		
				150	
Category 2	x	Venue signs	50		Midlertidig
				50	
Rent		Grooming machine	-		
		Module based info board	-		Incl. in Technology budget
		Data equipment and material for secretariat	55		
		Material and equipment for result service, speed and wind measuring	165		
		Venue rent	175	395	
Projecting cost	15 %	Planning and projecting cost, % of "x-marked" rows	30		
				30	
Total sum				625	

Sport	Snowboard	Spectator capacity	10 000	Author: Erik Ulateig	Version: 1.02
Discipline	Halfpipe	Date: 2010.05.30			
Venue	Kanthenaugen	Estimated cost in USD ('000)		Subsum for category	
Category	0,15	Description		Comment, footnote	
Category 1	x	Enforced power capacity snow production	100		
				100	
Category 2	x	Building of half pipe, incl. Snow production, 25 000 m3 snow	550		NB - read comment
	x	Grand stands	50		
	x	Venue signs	55		
				655	
Rent		Rent of audio system	100		
		Rent of start tent	30		
		Rent of grooming machines, pipe machines and snow production system	400		
		Rent of pipe designer	75		
		Rent of big video board	-		Incl. in Technology budget
		Venue rent	300	905	
Projecting cost	15 %	Planning and projecting cost, % of "x-marked" rows	113		
				113	
Total sum				1 773	

Periodisert budsjett for idrettsarenaer

Vi legger til grunn denne periodiseringen:

	2014	2015	2016	Sum KNOK
Idrettsarenaer		4000	16928	20928

YOG 2016 – Konkurransprogram

7.1 Competition schedule		DATE	26. Feb	27. Feb	28. Feb	29. Feb	01. Mar	02. Mar	03. Mar	04. Mar	05. Mar	06. Mar	TOTAL GOLD MEDALS
SPORT/DICIPLINE	Venue	DAY	Fri	Sat	Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun	
Opening/Closing Cerem.	Lillehammer Olympic Park	DAY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Biathlon	Birkebeineren Ski Stadion						2		1	1	1		5
Bobsleigh	Lillehammer Olympic Bobsleigh and Luge Track, Hunderfossen										2		2
Skeleton	Lillehammer Olympic Bobsleigh and Luge Track, Hunderfossen									2			2
Curling	Kristin Hall, Curling rink				1							1	2
Ice Hockey	Kristin Hall, Ice Hockey rink						2			2			4
Luge	Lillehammer Olympic Bobsleigh and Luge Track, Hunderfossen		1	1	2								4
Figure skating	Hamar Olympic Amphitheatre								2	3			5
Short Track	Gjøvik Olympic Cavern Hall				4		1						5
Speed Skating	Hamar Olympic Hall "the Viking ship"		4	2		2							8
Alpine skiing	Lillehammer Olympic Alpine Centre, Hafjell		2	2	2		2	1					9
Freestyle, Ski halfpipe	Kanthenaugen Freestyle Arena								2				2
Freestyle, Ski cross	Lillehammer Olympic Alpine Centre, Hafjell									2			2
Snowboard, Halfpipe	Kanthenaugen Freestyle Arena					2							2
Snowboard, Slopestyle	Lillehammer Olympic Alpine Centre, Hafjell				2								2
Cross-country	Birkebeineren Ski Stadion				2	2	optional			optional			4
Nordic Combined	Birkebeineren Ski Stadion/ Lysegårdsbakkene Ski Jumping Arena						1						1
Ski Jumping	Lysegårdsbakkene Ski Jumping Arena							2		1			3
Combined CC/Biathlon	Birkebeineren Ski Stadion											1	1
TOTAL GOLD MEDALS			7	5	13	6	8	3	5	11	3	2	63

10. Deltakerlandsby

Deltakere og ledere/trenere skal fordeles på landsbyer i Hamar og Lillehammer. Fordelingen, senger pr. sted vises i tabellen under i kolonnen "antall senger".

Servicefasiliteter er løst i hhv. Håkons Hall, Birkebeineren A&H og på Hotell Scandic Hamar – forutsatt at dette hotellet blir valgt.

Budsjettoversikter

YOY (Deltakerlandsbyer)	Antall senger	Antall dager	Enh. pris	2010-priser
Leie YOY Hamar	473	16	750	5 676 000
Servicefasiliteter Hamar		16	75 000	1 200 000
Leie YOY LOBB og SOPP	968			0
Servicefasiliteter og drift, YOY Lillehmr.				3 626 800
Håkons Hall, leie og tilpasning				2 983 750
Miljøverntiltak ifm gjennomføringen av arrangementet - deltakerlandsby				500 000
Kjøp av køyesenger (SOPP og LOBB --> 968 senger = 484 køyesenger) Køyesenger skaffes av LOBB/SOPP. Posten blir stående som buffer.	484		2 500	1 210 000
Birkebeineren A&H	346	16	850	4 705 600
YOY (maksimalt IOC-bidrag for innkvartering)				19 902 150

Posten servicefasiliteter og drift, YOY Lillehammer spesifiseres slik:

Servicefasiliteter YOY Lillehammer	
Parkering og leie av elbiler i YOY	276 800
Leie av boder/lager(100 stk. 25 kvm brakker a kr 10.000 kr inkl. frakt/rigging)	1 000 000
Teknisk drift	1 000 000
Tøyyvask	250 000
Vask/renhold	600 000
Utstyr/suppl. inventar	500 000
Sum	3 626 800

Periodisert budsjett for deltakerlandsby

Vi legger til grunn denne periodiseringen:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
YOV Hamar, leie					2838	2838	5676
YOV Hamar, servicefasiliteter					600	600	1200
YOV Lillehammer, SOPP	18000	54000		18000			90000
YOV Lillehammer LOBB	3600			10800		3600	18000
YOV Birkebeineren A&H					2076	2630	4706
YOV Lillehammer Servicefasiliteter og drift					1000	2626	3626
YOV Lillehammer, miljøverntiltak					100	400	500
YOV div. tilrettelegging, buffer						1210	1210
Håkons Hall, leie og tilpasning					1000	1984	2984
Summer	21600	54000	0	28800	7614	15888	127902

11. Hovedmediasenter

MMC – Main Media Center

Det etableres et MMC på Mesna videregående skole. MMC vil ligge i umiddelbar tilknytning til Olympiaparken. Det betyr at MMC får korte gåavstander til en rekke nøkkelfunksjoner for arrangementene, og til byens sentrum. MMC vil ligge i samme område som deltakerlandsbyen og aktivitets- og velferdssenteret for deltakerne i Håkons Hall. Her ligger også haller for ishockey (Kristins Hall) og for curling, og innenfor relativt korte avstander ligger hoppbakkene og stadion for langrenn og skiskyting.

Mesna videregående skole utgjør en bygningsmasse som i standard og størrelse er godt egnet for MMC. Bygningen utgjør totalt ca. 4400 kvm, fordelt på rom av ulike størrelser som lett kan tilpasses brukergruppene fra media under YOG; Studier og arbeidsrom, rom for pressekonferanser, tekniske rom, møterom, kontorer etc. Bygningene er av høy standard med alle fasiliteter som hører med, inklusive godt egnede fellesarealer for bespisning etc. MMC er lett tilgjengelig med direkte tilknytning til hovedveinettet, og området har store parkeringsarealer. Bygningene har også standard i samsvar med kravene for universell utforming, dvs. tilrettelagt for handikappede.

Bygninger og rom vil bli oppgradert med kabling og annen teknologisk infrastruktur som er nødvendig for media. For øvrig er all teknisk infrastruktur (strøm, lys, varme, Internettilgang) tilgjengelig og renholdstjeneste er operativ og inkludert i dette budsjettet.

Den videre detaljplanlegging av MMC vil skje i nært samarbeid med IOC og Olympic Broadcast Services – OBS – som host broadcaster. Det vil bli avsatt egne arealer i MMC for OBS, og de tjenester og funksjoner som OBS har behov for vil bli tilrettelagt.

Bygningene eies i dag av Oppland fylkeskommune, som er en av støttespillerne bak Lillehammer YOG 2016. Skolen vil bli leid ut etter avtale mellom eier og YOGOC. Finansiering av leie, tilrettelegging og tilbakeføring i ettertid vil bli dekket over dette budsjettet.

Foruten fasiliteter for presse og media vil MMC romme følgende funksjoner:

- Accreditation Centre og Day Pass Office
- Information Desk
- News/Communication Desk
- Cafe/kantine
- Førstehjelpstasjon
- Bønnerom
- Young Reporters Training Programme

Det forutsettes at Mesna videregående skole vil være tilgjengelig for "installation and setup" i tre måneder forut for YOG. Videre forutsettes at MMC er operativt i perioden fra to dager før til en dag etter YOG 2016.

Venue Media Centers - VMC

Alle arenaer vil ha arealer, fasiliteter og utstyr for arbeidende medier på stedet. Senterne vil ha arbeidsrom som tilpasses de behov som vil gjelde ved den enkelte arena. Videre vil planene for media på arenaene omfatte TV- og fotoposisjoner, mediasoner (mixed zones), plass for OBS og parkeringsområder.

De fleste av arenaene har disse fasiliteter allerede, og det vil ikke fordre store investeringer å tilpasse til kravene som gjelder for YOG. Den videre planlegging av dette vil skje i samarbeid med IOC og OBS.

Det vil være VMC på Hamar (i Vikingskipet og i Hamar OL-amfi), i Hafjell, på Kanthaugen og på Birkebeineren.

Infrastruktur i MMC og VMC

Alle arenaer vil ha arealer, fasiliteter og utstyr for arbeidende medier på stedet. Senterne vil ha arbeidsrom som tilpasses de behov som vil gjelde ved den enkelte arena. Videre vil planene for media på arenaene omfatte TV- og fotoposisjoner, mediasoner (mixed zones), plass for OBS og parkeringsområder.

De fleste av arenaene har disse fasiliteter allerede, og det vil ikke fordre store investeringer å tilpasse til kravene som gjelder for YOG. Den videre planlegging av dette vil skje i samarbeid med IOC og OBS.

Budsjett MMC og VMC

Budsjetterte kostnader (kNOK) for MMC og VMC er vist under.

MMC og VMC	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Rigge MMC og tilbakeføre (inkl. prosjektering)					300	700	1000
Møbler						320	320
Resepsjon, rigge og tilbakeføre					250	300	550
Oversettelses- og informasjonstjeneste MMC						300	300
Accreditation Centre, Day Pass Office og andre MMC-funksjoner					200	300	500
Leie MMC i 1 måned, samt tilgang i en lengre riggperiode					1000	1000	2000
Leie diverse utstyr (printere, faks, kopimaskiner etc.)						220	220
Rengjøring MMC					70	100	170
Total MMC					1820	3240	5060
VMC							
Rigge VMCs og tilbakeføre (inkl. prosjektering)					100	150	250
Møbler						100	100
Resepsjon, rigge og tilbakeføre (har allerede slik fasilitet)						0	0
Oversettelses- og informasjonstjeneste VMC						200	200
Accreditation Centre, Day Pass Office mm, Hamar						200	200
Leie VMC (inkl. i arenaleie)						0	0
Leie diverse utstyr (printere, faks, kopimaskiner etc.)						220	220
Rengjøring VMC (inkl. i arenaleie)						0	0
Total VMC					100	870	970
Total MMC og VMC					1920	4110	6030

12. Arbeidsstyrke

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
Sum Arbeidsstyrke					3500	8094	11594

Det må forutsettes at det mobiliseres et betydelig apparat av frivillige. Frivillige i denne betydning er at enkeltpersoner, tilknyttet lag og foreninger, gjør en frivillig dugnadsinnsats organisert gjennom sitt lag/forening.

Kostnader

Kostnadsbudsjett for frivillige har tre parametre.

- 1) antall hoder – gir bekledningskostnad.
- 2) antall "hodedager" – gir forpleiningskostnad.
- 3) For noen funksjoner vil det bli gitt dugnadskompensasjon til lag/foreninger basert på antall timeverk.

Post		KNOK
Avgiftsfri kompensasjon til lag/foreninger		5 317
Forpleining		2 012
Bekledning	Ca. 2200 personer → 1000 kr per person	2 503
Sosial sammenkomst		563
Overnatting, fasiliteter på arenaer etc.		699
Funksjonærhule		500
		11 594

Kompensasjon til lag og foreninger

Regionen har en frivillig organisasjonskultur av stort omfang, med høy arrangørkompetanse.

Dette betyr at det kan forutsettes at det frivillige apparatet innenfor idrettsarrangementene ikke har behov for spesiell opplæring.

Den totale antall dagsverk vurderes til ca. 15-16 000, inklusiv en post for uspesifisert, 2 700 dagsverk.

Lillehammer-regionen har årlige arrangementer som world cup renn, og andre konkurranser på europeisk og nasjonalt nivå. Lag og foreninger som forestår de tekniske arrangementene får normalt en kompensasjon som tilfaller laget/foreningen. P.d. er den "gjeldende tariff" i regionen 90 kr/t for voksne og 70 kr/t for ungdom i arrangementsdugnad. Det forutsettes at denne modellen legges til grunn i budsjettet for cirka halvparten av bemanningen, dvs. 1050 personer og cirka 4 900 dagsverk.

Det forutsettes en konkurranseplan på 10 dager med en trinnvis opptrapping tre uker før, og nedrigging og avslutning inntil en uke etter.

Et dagsverk regnes som 12 timer.

Kompensasjonskostnader for frivillig foreningsarbeid vurderes til:

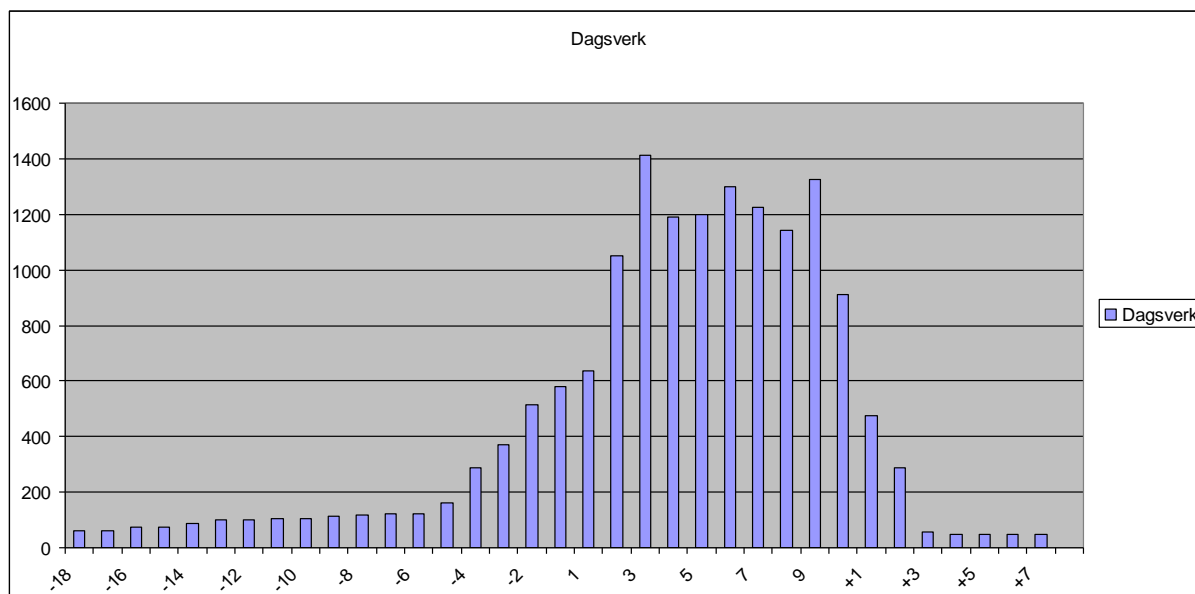
Antall dagsverk	Standard lengde dagsverk	Snittpris timekompensasjon	KNOK
4 923	12 timer	90 kr/t	5 317

Se excel ark for oversikt over de enkelte stillinger og budsjetterte dagsverk.

Videre planlegging vil utvikle en mer nyansert kompensasjonsmodell og mer detaljerte forutsetninger for skiftplaner og bemanning.

Det forutsettes en oppstartsmobilisering tre uker før åpningsseremonien, avslutning snarest etter avslutningsseremonien.

Funksjonærforpleining

Arrangørstab må ha mat og drikke under arrangementet.

Det forutsettes enhetspriser som under. I justert budsjett er funksjonærforpleining satt til 2 012 KNOK.

Type	Pris, kr	Antall dagsverk	Andel som spiser	Kostnad KNOK
Frokost inkl. drikke (15 % frokost)	45	16 000	15 %	108
Lunsj inkl. drikke	60	16 000		960
Middag inkl. drikke (50 % middag)	85	16 000	50 %	680
Fullkost dagspris	190			1 748

Antall frivillige

Overordnede forutsetninger

Bemanningen for teknisk gjennomføring av konkurranser regnes som avklart gjennom arrangementsmanualer og erfaringer fra internasjonale konkurranser. Arrangementsfrivillige mobiliseres tett opp til konkurransedagene.

Idrettsarrangement

Frivilligstaben på arenaer er fordelt på tre grupper.

- Teknisk arrangør for de ulike idrettsgrener
- Arrangørstøtte for arenaen
- IT og arenasupport

Arena		Vikingskipet	Hamar OL amfi	Gjøvik fjellhall	Kristins Hall	Kristins Hall	Birkebeineren skistadion	Birkebeineren skistadion	Kanhaugen	Kanhaugen	Lysgårdsbakken	Hafjell	Hunderfossen	Hunderfossen
		Skøyter hurtigløp	Kunstløp	Skøyter kortbane	Ishockey	Curling	Langrenn / Kombinert	Skiskyting	Snowboard	Frestyle	Hopp / Kombinert hopp	Alpint Boardercross	Bob/skeleton	Aking
Teknisk	834	110	108	40	48	50	40	84	24	0	140	110	40	40
Støtte (per arena)	394	40		30	56		88		40		40	50	50	
It /mob (per arena)	23	3	3	3	3		3		0		3	3	2	
1251														

Seremonier

Det er planlagt med et seremoniprogram som trenger arrangørstøtte.

	Antall frivillige
Åpnings og avslutningsseremoni	50
Medaljeseremonier	
Blomsterseremonier	

Det forutsettes at dette er en teknisk arrangørstab, som deltar på både åpnings og avslutningsseremonier, samt også på medaljeseremonier og blomsterseremonier.

Kunstnerisk innslag og arrangementskonsept for seremonier er ikke fastlagt. De kunstneriske innslag med bemanning forutsettes dekket innenfor seremonibudsjetter.

Kulturprogram

Det forutsettes etablert en sentral kulturgruppe som inngår i arrangørstab.

De kunstneriske innslag med bemanning og eventuelle kompensasjoner budsjetteres i kulturbudsjett.

Funksjon	Antall frivillige
Ansvarlig folkeliv og festival	1
Ansvarlig internasjonale kulturamb.program	1
Kultursjef	1

Utdanningsprogram

YOG skal levere et utdanningsprogram for deltakere.

Programinnhold må utvikles av sammen med partnere. Utvikling av programinnhold er i egen budsjettpost. Formidlingsressurser med instruktører og foredragsholdere skal inkluderes i YOG-organisasjonen med bekledning og forpleining.

Eventuell kompensasjon til profesjonelle instruktører/selskaper er budsjettet under post for utdanningsprogram.

Funksjon	Antall frivillige
Instruktører	10
Kurssekretariat	3

Akkrediteringssenter

Funksjon	Antall frivillige
Akkrediteringssenteret må mobiliseres med en maksimalbemanning på 35	35

Billetter

Funksjoner	Antall frivillige
Billettsalg alle arrangementer	4
IT-/mob support	2

Billettsalg på arenaene gjøres av frivillige som er allokert til arenaen.

Håkons hall- servicesenter YOY

Håkons Hall skal ivareta de fleste av funksjonene i *Residential Zone* og *Youth Olympic Village Square*

Funksjoner	Antall frivillige
Støttepersonell opp-/nedrigg	20
Forpleining deltagere og ledere	40
IT-/mob Support	4
Adgangskontroll - hele døgnet deltagere og ledere	8
Media/info personell	0
Salg effekter	4
Renhold og avfallshåndtering	8
Sum	84

I tillegg forutsettes bistand fra Forsvaret. Disse funksjoner holdes utenfor frivilligbudsjettet for kompensasjoner/bekledning og forpleining.

P-vakter – Forsvaret

Vakthold – Forsvaret

Forpleining funksjonærer - Forsvaret

Deltakerlandsby

Deltakerinnkvartering er fordelt mellom Lillehammer og Hamar

Funksjoner	Antall frivillige
Internttransport	4
Bemanning akkreditering	9
Resepsjon/service	6
Aktivitetsledere for nasjoner	40

Sanitet sykestue	2
IT-/mob Support	4
	86

I tillegg forutsettes bistand fra Forsvaret. Disse funksjoner holdes utenfor frivilligbudsjettet for kompensasjoner/bekledning og forpleining.

Funksjoner	Antall frivillige
Parkeringsvakter – Forsvaret	21
Vakthold - Forsvaret	

IOC hotell

Funksjoner	Antall frivillige
Servicepersonell	50

Operativt hovedsenter

Funksjoner	Antall frivillige
Stabssekretariat	4

Teknologi hovedsenter

Funksjoner	Antall frivillige
PC & mob tlf konfigurasjon (mil.)	60
IT-Support (prekval. ungd & studenter)	30
IT-appl utv (rekr. fra ulike miljøer som har deltatt i dette)	30
Sum	120

Frivillig hovedsenter

Håndballhallen i Kristins Hall planlegges etablert som samlingssted, mat o.a., samt et organisasjonskontor for frivilligapparatet.

Totalt sett skal det være i overkant av 2000 frivillige. De fleste vil være på arenaer det meste av tiden. Håndballhallen i Kristins Hall antas å være tilstrekkelig stort for de som har sine funksjoner i og omkring Olympiaparken.

Funksjoner	Antall frivillige
Frivillig adm/ sekretariat	10
IT-Support (pre kval ungd & studenter)	4
Sum	14

Logistikk/ transport hovedsenter

Funksjoner	Antall frivillige
Frivillig adm.	3
IT-Support (prekval ungd & studenter)	3
Sjåfør	10
Sum	16

MMC: Hoved Mediasenter

MMC forutsettes etablert på skolelokaler på Mesna Videregående skole.

IOCs krav til å stille til rådighet et mediasenter tre måneder før åpning er ikke fullt ut avklart. Vi regner med at vi skal kunne gjøre noen nødvendige riggarbeider uten at dette er til for stor ulempe for undervisningen på Mesna videregående skole.

I MMC bør det søkes å få etablert et IT frivilligapparat rekruttert fra tekniske skolemiljøer. Det er ingeniørhøyskole på Gjøvik, samt at Forsvaret har teknisk skole på Jørstadmoen.

Funksjoner	Antall frivillige
Mediasenter - servicepersonell	10
Mediasenter - IT personell	10
Sum	20

Arena mediasenter

Funksjoner	Antall frivillige
VMC (6 steder)	
Mediasenter - servicepersonell	10
IT-/mob support	10

Bekledning

Arrangementsstab med frivillige må ha en bekledning med en designprofil som selvsagt ennå ikke er fastlagt. Det forutsettes en nøktern standard på bekledning. Pris per klespakke: 1000 kr.

Det forutsettes samme bekledningspakke til alle. Det bør legges opp til en type bekledning som kan benyttes både inne og ute.

- Bukse
- Jakke med avtakbart fôr (evt. genser)
- Lue/caps

Antall frivillige, ca.	Pris bekledningspakke	Sum KNOK
2200	1000 kr	2200

Det anskaffes i alt 2500 bekledningspakker slik at vi har buffer for størrelsesvariasjoner, totalt bekledningsbudsjett er dermed 2,5 mill. kr.

Sosial sammenkomst for funksjonærer

Det forutsettes gjennomfør en sosial sammenkomst for funksjonærer.

Antar kuvertpris = 250 kr/person.

Totalt: 250 kr * 2200 = 550 000 kr

Øvrige forutsetninger**Om bruk av tjenester fra forsvaret**

I søknad for YOG 2012 ble det drøftet bistand fra Forsvaret. En intensjonsavtale ble inngått, hvor Forsvaret tilbød bistand uten særskilt kompensasjon. Vi legger dette også til grunn i budsjettet for YOG 2016.

Tjenester som forutsettes levert av Forsvaret er:

- Parkeringsvakt
- Sikkerhetsvakt i deltakerlandsby
- Teknologi/ IT support fra Jørstadmoen

Om fakkelstafett

Det er krav om at det skal arrangeres fakkelstafett.

Det frivillige apparatet som mobiliseres omkring fakkelstafett innregnes ikke i "frivilligbudsjettet". Se eget kapittel for fakkelsstafett.

13. Informasjonssystemer

IOCs krav

Teknologifunksjonen skal dekke alle teknologiaspekter nødvendig for gjennomføring av YOG 2016, inkludert datasystemer, telekommunikasjon og digitale tjenester både ifm. konkurransene, kultur- og utdanningsprogrammer. YOGOC må være forberedt på å samarbeide med IOCs partnere på disse områdene.

Spesiell utfordring for et ungdoms-OL

I Lillehammer ønsker vi å satse stort på ungdom og IT, både for utøvere og ikke-utøvere, deltakere og publikum. Ungdom skal trekkes inn som premissgivere og være med å utforme den digitale plattformen.

Forskningsrapporten "Nye nettfenomener, staten og delekulturen (mai 2008)" viste at for norske 16–19-åringer har internett passert fjernsynet som medium i forhold til antall daglige brukere, og nettet brukes gjennom hele dagen. Mange av de tradisjonelle mediekanalene er erstattet med elektroniske medier for denne aldersgruppen. Medieforskere hevder at vi tar medievanene vi har lagt oss til i ungdommen med oss videre til voksenlivet. Medieforbruket hos ungdom - målt i tid pr. dag øker, dvs. det nettbaserte forbruket. Bruken av TV, radio, CD-er og bøker faller. Ifølge en av verdens fremste medieforskere, Jeffrey Cole, Director ved USC Annenberg School Center for the Digital Future i LA, ser vi ennå kun starten på endringene som digital teknologi vil føre til.

Sentrale spørsmål er: Hvor er mediebrukeren på vei? Hvordan påvirker de nye mediene våre holdninger, oppførsel og hva vi tror på?

Snevrer vi dette inn til formidling av idrettssendinger på TV, og rettighetseieres kommersielle interesser, er problemstillingene ikke bare interessante, men særdeles viktige mtp. hvordan inntekter genereres i denne verdikjeden. Til sist vil dette også kunne virke inn på finansiering av idretten selv. YOG er ikke bare en testarena for nye idretter som fanger ungdom, arrangementet er et laboratorium som kan gi impulser og uttestingsmuligheter av neste generasjons villighet til å konsumere idrettsbegivenheter på nye medieplattformer, betalingsbaserte eller gratis tilgjengelige.

Forventningen om en enda kraftigere mobil plattform, som åpner for nye tjenester, vil redusere det tradisjonelle TV-konsumet ytterligere. Vi må altså trekke ungdommene til en digital plattform med de utfordringer, men ikke minst de store muligheter dette gir.

Vi ønsker at YOG 2016 skal ta videre det nettbaserte sosialiseringnettverket som er påbegynt i fm. Singapore YOG 2010. Vi ønsker å utvide kontakten mellom utøvere og ikke-utøvere, som også skal skape publikumsgrunnlag og spennende møter mellom idrettsungdom og annen ungdom på Lillehammer. Ungdommer fra hele verden skal kunne slutte seg til som nettvenner og skape vennskap som skal kunne pleies også etter at YOG er over. Vi ønsker at ungdom selv skal skape innholdet – utøvere og ikke-utøvere – men innenfor en relevant olympisk ramme. Stikkordet er deling, dvs. å legge til rette for deling av innhold generert av ungdom, men også annet olympisk relatert innhold presentert slik ungdommen vil ha det.

Informasjonssystemer

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
Sum Informasjonssystemer	60	65	80	1245	8460	7822	17732

Posten Informasjonssystemer dekker IT til konkurranseavvikling:

- Tidtaking og dommersystemer.
- Distribusjon av resultatdata.
- Leie av resultatavler.
- Leie av storskjermer.
- Tre kamerateam for ungdommens egen TV-produksjon.
- Walkie talkie-systemer på arenaer.

For administrative tjenester, nettbasert service og for kultur og utdanning dekker posten:

- Servere og underliggende programmer for å drifte internettsider.
- Portal web- og mobil portal (tilrettelegging for studentutvikling).
- Personellhåndteringssystem (akkreditering, bespisning m.m., tjeneste).
- Mobile applikasjoner (f.eks. støtte for mobil betaling av mat, varslingssystemer osv.).
- Presentasjon av deltakerne internett (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Rapportering og meldingshåndtering (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Tekstbehandling og skjemaer (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Regneark for lister og beregninger (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Prosjektverktøy og kalenderverktøy (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Publiseringverktøy (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Bildebehandling og publisering (nettbasert; tilrettelegging for studentutvikling).
- Innleid hjelp for tilrettelegging av applikasjonsutvikling.
- Hjelp fra applikasjonspartnere ifm applikasjonsutvikling.
- Helpdesk-tjeneste/ tlf.supp., mob. terminaler, PC'er (ledelse + støtte utvalgte funksjonærer).
- Mobile terminaler til utviklere (utvalgt ungdom).
- PC'er på lokasjoner for adm/ funksjonærer.
- PC'er for administrasjon.
- Utstyr for scene, (lys), lyd, (videoskjermer) for konserter, seremonier og konferanser/ kongresser.

14. Telekommunikasjon

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
Sum Telekommunikasjon				63	4 479	2 882	7 424

Posten Telekommunikasjon dekker trådløst nett på alle idrettsarenaer, YOV og servicearenaer. Posten dekker også abonnemeter for alle deltakere i idrettskonkurranser og tilskudd til mobilkostnader for funksjonærkorps og deltakere i kultur og utdanningsprogrammene.

Telekommunikasjonskostnader for administrasjonen i YOGOC er budsjettert under budsjettposten Administrasjon.

15. Internett

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
Sum Internett	150	150	375	990	1170	988	3823

Posten Internett dekker:

- Portal web- og mobil portal (tilrettelegging for studentutvikling).
- Sosialisering på nett (tilrettelegging for studentutvikling).
- Presentasjon av kunst og musikk på nett (tilrettelegging for studentutvikling).
- Spillapplikasjoner (tilrettelegging for studentutvikling).
- E-læringsapplikasjoner (tilrettelegging for studentutvikling).

Programinnhold innenfor teknologi

Mål

Under YOG 2016 ønsker vi å legge opp nettbasert plattform for sosialisering, både i forkant, under og etter Lekene. Før Lekene vil vi peke ut ungdomskoleklasser i Norge til å følge utøvere fra alle deltakende land. Vi ønsker at dette skal være starten på et nettbasert sosialiseringsnettverk, mellom utøvere og ikke-utøvere, som også skal skape publikumsgrunnlag og spennende møter mellom idrettsungdom og annen ungdom på Lillehammer. Ungdommer fra hele verden skal kunne slutte seg til som nettvenner og skape vennskap som skal kunne pleies også etter at YOG er over.

En attraktiv, deltakende, interaktiv, morsom, nyskapende, fleksibel, tilpasset digital plattform

Ingen vet med sikkerhet hva som vil fenge av digitale tjenester i 2016. Derfor er det viktig å trekke ungdommen aktivt med i utformingen. Hva skal gi oss aksept blant ungdom, som vil få dem til å ta i bruk vår digitale plattform? Svaret er at vi må gjøre det på den måten ungdom vil ha det.

Typiske eksempler på nye, globale tjenester som raskt har tiltrukket seg ungdom er YouTube, Facebook, Twitter og Wikipedia.

Mobilterminaler for utøverne

Mobiltelefoner/terminaler vil benyttes i kommunikasjonen med - og informasjon til utøvere, ledere/trenere, arrangøren, frivillige og andre. Kommunikasjon via internett; skape video- og bildeinnhold, blogge og diskutere trening, undervisningstemaer m.m.

Under YOG vil mobilterminaler være utøvernes kommunikasjons- og informasjonsplattform. Funksjonærer og flere andre akkrediterte vil ha tilsvarende terminaler og skreddersydde mobile anvendelser skal sørge for at alle relevante interessenter får tilgang til spennende og underholdende informasjon. Ambisjonen til YOGOC mht. å kunne stille mobiltelefoner til rådighet for ulike akkrediterte grupper vil bero på samarbeidet med leverandører både på telefoner, innhold og trafikkjenester og hva budsjettet gir mulighet for.

Også "av ungdom"

Under mottoet "av, med og for ungdom" ønsker vi at ungdom skal delta i å forme og utvikle den digitale plattformen. Målet er i tillegg det primære, å involvere de største idrettstalentene, også å få med de største talentene på informasjonsteknologi, musikk, kunst, annet kreativt innhold og samfunnsengasjement til å skape tjenester og digitalt innhold som skal fenge bredt. Relevante bedrifter, undervisningsinstitusjoner for teknologi, media og kultur skal involveres i tillegg til en rekke ungdomsorganisasjoner. Høgskolene i Hedmark og Oppland vil kunne spille en rolle i dette.

Telekommunikasjonsmarkedet i Norge

De to største telekommunikasjonsselskapene, Telenor og NetCom, tilbyr egne, landsdekkende mobilnett. I tillegg er det enkelte tilbydere som har egne nettverk, og som på ulike måter samarbeider med Telenor eller NetCom for å gi dekning over hele landet. Utover dette er det en rekke tjenesteleverandører som videreselger abonnement, hovedsakelig basert på Telenors og NetComs mobilnett.

Dette skaper sunn konkurranse: For kategorien "lavt forbruk" er Norge det tredje billigste landet i verden. For kategorien "middels forbruk" er Norge det nest billigste landet, mens for kategorien "høyt forbruk" er Norge det femte billigste landet i verden.

Telenor er Norges største telekommunikasjonsoperatør, og er blant de ledende i verden, med ca. 150 millioner mobilabonnenter i 13 land (2008-tall). Telenor er en fullskala operatør i Norge og er ledende på alle former for kommunikasjonsløsninger.

NetCom er Norges nest største mobiloperatør, og leverer et bredt spekter av mobile kommunikasjonsløsninger. NetCom er et heleid datterselskap av TeliaSonera.

Telekom infrastruktur

Datanettverk

Norge har et omfattende og godt utbygd telekommunikasjonsnettverk. Infrastrukturen omfatter et velutviklet system av jordstasjoner/ satellitter og fiberoptisk infrastruktur. Det vil kunne tilbys datanettverk som leide linjer og IP-VPN nettverk med hastigheter på 64 kb/s til 10 Gb/s.

Optiske fiberkabler med transmisjonssystemer kobler alle idretts- og servicearenaer sammen mot offentlige nett. Den nasjonale offentlige nettverket består av en høy kapasitet Core IP / MPLS nettverk, samt det tradisjonelle telefonnettet. I OL-området, ble det for 1994-Lekene etablert optisk redundante tilkoblinger til arenaene for digital telefoni, data og kringkastingstjenester. Nettverket omfatter også redundant kapasitet over diverse optiske fiberkabelrutere til satellitt via jordstasjoner og internasjonale hubs gjennom internasjonale optiske fiberkabler.

Kringkastingsnett

Det vil i Lillehammer regionen være tilgjengelig bakkebasert og satellittbasert distribusjon, kabel-tv nettverk og faste samband for video og lyd for kringkastingsaktører. Det er strukket et fibernettsnettverk til alle arenaene som vil, fra Telenors side, bli tilbudt brukt av TV- og medieselskaper. Dette nettverket ble etablert i forbindelse med vinterlekene i 1994.

Internett tilkobling

Både ledningsbaserte og mobile nettverk for oppkobling mot internett vil være tilgjengelig under YOG. ADSL og fiberbaserte nettverk er tilgjengelig. WiFi-soner vil være tilgjengelig på alle arenaer og i deltakerlandsbyen til fritt bruk for utøvere, presse og andre utvalgte grupper. Det vil også bli tilbudt offentlig tilgjengelige WiFi-soner og andre moderne mobile datanettverk til publikum.

Mobile nettverk

Telenor og Netcom vil, selv eller via partnere, kunne tilby omfattende og avanserte mobile nettverk og tjenester. Det dreier seg om mobile bredbåndsnettverk basert på GPRS og 3G-tjenester, UMTS/ HSDPA (Turbo 3G) og etter hvert 4G-tjenester også i Mjøsregionen (fra 100 Mbps opp mot 1 Gbps), WiMAX og LTE. Med LTE vil dataoverføringshastigheter på opptil 100 Mbps kunne tilbys. Utrulling av LTE vil skje fra 2010. Lillehammer og området rundt er prioritert for utrulling av mobil bredbåndsteknologi både av Netcom og Telenor.

Skreddersydde nettbaserte anvendelser

I samarbeid med informasjons- og telekommunikasjonsbedrifter, høyskoler og ungdomsorganisasjoner på IT-siden (bl.a. The Gathering, som foregår i skøytearenaen Vikingskipet hver påske, og som er verdens nest største datatreff for ungdom), vil det bli invitert til å utvikle skreddersydde applikasjoner for YOG. Dette vil primært være nettbaserte tjenester som skal kunne videreføres i IOC's regi til senere YOG. Tjenestene kan for eksempel dekke behov for distribuert administrasjon, prosjektoppfølgning, e-læring, varslingssystemer, oppgaver, personlige dagplaner og underholdning.

Generelle forutsetninger vedr. utgifter

Det legges opp til leie fremfor kjøp for å dekke behovet innenfor teknologifunksjonen. Dette omfatter bl.a.:

- Tid, dommer og resultatsystemer.
- Walkie Talkies (mulig at mobiltelefoner kanskje kan gjøre disse overflødige).
- Resultattavler.
- Videoskjermer.

- Utstyr for tre kamerateam for studentproduksjon av ekstra filming for videotavler (og gjerne publisert nett i tillegg; rettighetsproblematikk som må løses).
- System for distribusjon, samling og tilrettelegging av resultatdata (ATOS Origin).

Akkrediteringssystem forutsettes kjøpt i samarbeid med andre arrangører.

Det legges ikke opp til investeringer i programvarelisenser for administrasjon.

Det forutsettes å bruke gratis nettbaserte versjoner som OpenOffice eller Google Dokumenter.

Det forutsettes at utvikling av diverse administrative skreddersydde tilleggsapplikasjoner, samt underholdningsapplikasjoner, e-læringsapplikasjoner m.m. gjennomføres på en eller flere tilgjengelige utviklingsplattformer.

Studenter/ ungdom forutsettes trukket inn, men det forutsettes også et visst behov for innleid hjelp og egen ansatt for tilrettelegging av applikasjonsutvikling, samt samarbeid med aktuelle leverandører/ tjenesteytere. Tilpasning til mobiltelefoner: Det er budsjettert med utviklingskostnader/ evt. tilrettelegging fra for eksempel Telenor, men det legges opp til å benytte studenter/ frivillige her også.

IT-Supporttjeneste består av et innleid selskap med profesjonelle/grunnleggende helpdesk-applikasjoner og callsenter + tilknyttet IT-kompetent ungdom.

Det forutsettes videre PC'er på kombinerte VMC'er og IT-support-punkter på alle arenaer og andre lokasjoner.

Det forutsettes videre PC'er til administrasjon (antallet følger antall ansatte).

Mobile terminaler til utøvere, presse, funksjonærer, administrasjon, utviklere (på mobilplattformen) + abonnement.

Budsjettet legges også til grunn investering i WiFi nettverk i media centers, alle arenaer.

- For presse (gratis, evt. med en pressefee).
- For deltakere, utøvere (gratis) og ikke-utøvere (gratis til noen, ikke alle).
- For andre akkrediterte (gratis til noen, ikke alle).

Servere for webpublisering.

Scene, lyd, lys i og utenfor Håkons hall + små lydanlegg for musikk og underholdning på hver arena.

Generelle forutsetninger vedr. inntekter

- Det er ikke budsjettert med inntekter på tid og resultatservice, selv om dette kan tenkes å bli delvis dekket av en TOP-sponsor som for eksempel Omega.
- Det er ikke budsjettert med inntekter for mulig profilering på videotavler.
- Mulig VIK fra TOP-sponsors:
  - fra leverandør av distribusjonstjeneste for resultatdata (for eksempel ATOS Origin).
  - PC'er (for eksempel Lenovo).
  - Andel av de mobile terminalene som skal gis bort (ikke selges); (for eksempel Samsung).
  - Webserver systemer (for eksempel ATOS Origin).
- Mulig VIK fra nasjonale sponsors:
  - Applikasjonsutvikling for mobiler (for eksempel Telenor)
  - Helpdesk/ supporttjeneste IT (for eksempel InfoCare). Opplæring og tilknytning av slik arbeidskraft vil være attraktivt både for supportselskap og student.
  - Trådløst nettverk på alle arenaer, pressesentre m.m. (for eksempel Telenor).
  - Abonnement til de utdelte/ utlånte mobilterminalene (for eksempel Telenor).
- Mulig VIK fra andre internasjonale sponsors (potensielt nye TOP-sponsors?) :
  - Applikasjonsutvikling/ tilpasning til internasjonale web-tjenester (for eksempel Facebook, Google).

Risikobetraktninger

Generelt gjelder at ambisjonene må justeres i forhold til kostnadsnivå og budsjettet etter hvert som prosjektet YOG 2016 utvikles videre.

- Mobile terminaler.
- Salg etterpå bør det være stor sjanse for å lykkes med, forutsatt at forhandlere av de aktuelle telefonene ikke protesterer på "direkteimport".
- Dersom vedrlagsfri utdeling av mobile terminaler skal gjennomføres til utvalgte grupper er dette verdt anslagsvis 3 750 000 kr. Dette er et stort beløp som krever at både telekom-aktør og mobiltelefonleverandør bidrar.

- Involvering av ungdom i utviklingsarbeidet er krevende prosjektmessig, men med stor gevinst i form av ungdomstilpassede applikasjoner og attraksjon av en ny type sponsorer. Det er budsjettet med innleid hjelp, ansatt hjelp og hjelp nødvendig hjelp fra samarbeidspartnere/ nasjonale/ internasjonale bedrifter.
- Ingen økt risiko med flere funksjonærer (mobilterminalkostnad vil ha en lik inntektside ved salg av terminalen til fortrinnsvis funksjonæren).
- En økning av antall deltakere vil øke kostnadene lineært: 100 flere deltakere vil medføre ekstra utgifter på 250 000 kr.
- En økning i antall mediefolk vil ikke øke WiFi-budsjettet vesentlig. Marginalt behov for økning av kapasitet på trådløst nett.
- Sponsing av WiFi nettverk er en stor post.

Kilder satt opp i følgende tabell:

Arena	Navn	Organisasjon	Mobil	epost	Komm.
Seremoniområde					
Lysegårdsbakken	Bjørn Ruud,		91838242	bjorn.ruud@nif.idrett.no	
Konkurransarenaer	Frode Linnerud	Olympiaparken	91378297	frode.linnerud@olympiaparken.no	Statusu ulike tavler, henvisning til HEGO
	Kjell Ødegaard	Olympiaparken		kjell.odegard@olympiaparken.no	
	Terje Lund	Skiforbundet	90020999		Om tidtaksutstyr og krav.
	Stein Strandskogen	Mass teknik/ Mediateknikk	90103075		
	Henning Andersen	Arctic Challenge	90695119		Om krav til Snowboard res. System
	Dagfrid Forber	Norges snowboardforbund	22098840		
	Eivind Gjeraker	Frestyleforbundet	90733187	eivind.gjeraker@skiforbundet.no	Om resultatutstyr
	Bjørn Dyrdal	Bob og akrforbundet	91156190	bj-tyrd@online.no	
	Hermod Bjørkestøl		91136087	hermodb@online.no	Om tidtaksutstyr
Hunderfossen bob- og akeanlegg (Bob, aking og skeleton:)					
	Jan Odvar Tangen	Olympiaparken			Om ustyrbehov i bob og akebanen
	Bente Meisingseth:	Skiforbundet	93017719		Om krav til tidtaksanlegg
	Per Haugstad	HEGO	90044714		Overslag på resultat og tiftakingsutstyr
	Henrik Lysaker	Mediateknikk	91337788	henrik@mediateknikk.no	
	Ola Sagerheim	NRK, Producer	95922217		Om skiskyter krav til resultatutstyr
	Roar Nilsen -> Kåre Brekken ->Lars Nes 90598668				Om krav til skiskyting
	Odd Steinar Pedersen	Vikingskipet	91308310		
	Arild Gjerde	Hurtigløp	99560059	agjerde@online.no	
	Stein Andersen	Kortbane	93634114	s-and2@c2i.net	Om tekn krav + inhetet tilbud
	Rolv Blakar	Hafjell (alpint)	40401509	rolv@hafjell.no	Om tekn krav Hafjell
	Rolf Tharaldsen	Ishockey	92245972	rolfa@online.no	Om krav ishockey
Kristins hall (curling)	Øyvind Nøhr	Curling		oyvind.nohr@hil.no	Tekn. Krav og overslag
Hamar OL-amfi (kortbane)					
Hamar OL-amfi (kunstløp)	Vibeke Sørensen	Kunstløp	41217070	vibsoere@online.no	
	Helge Kastet	Kunstløp	95773348	helge@kastet-pba.no	
Deltaker overnatting	Lise Rosto Jensen	Kunstløp	91846471	liserosto@hotmail.com	Forespørsel om kostnad
	Ola Toftemo	Telenor	90024493	ola.toftemo@telenor.com	Letter of intent ++
	Kristian Hesthaug	Telenor		kristian.hesthaug@telenor.com	Tekniske visjoner
	Trond Are Bjørnvold	Telenor		trond-are.bjornvold@telenor.com	Telenor R&I
	Arne Quist Christensen	Telenor		arne-quist.christensen@telenor.com	Tromsø 2018 for Telenor
	Gaby Groff-Jensen	Telenor	90077900	gaby.groff-jensen@telenor.com	Telenor bedriftsløsninger, regionsjef
	Øyvind Vederhus	Netcom		ove@netcom-gsm.no	Letter of intent
	Odd Kaldefoss	NRK, Producer	90543440		Om krav til Post og teletilsynet
Eirik Solheim	Eirik Solheim		93038642	Eirik.solheim@nrk.no	Tekniske visjoner
Post og Teletilsynet	Kristin Rabstad	PTT	93862558	kra@npt.no	Letter of intent
	Aslaug Hagestad Nag	PTT	93203343	aslaug.hagestad.nag@npt.no	Letter of intent
	Olav Myrhol		91663542	deurali@online.no	Idee til Letter of intent
	Paul Chaffey	Abelia	91643863	paul.chaffey@abelia.no	
	Tore Ellingsberg	Jørstadmoen	99094555	tellingsberg@mil.no	om mulighetne for tekn. Ass.
	Hanne Vik Syversen	tsforum	90062198	h.v.syversen@tsforum.no	Akkr. Syst., figurer m.m.
	Andreas-Johann Ulvestad	KANDU	85392117	aj@kandu.no	Om ungdomsengasjement
	Jomar Selvaag	tsforum			om markedsmuligheter innefor utdanning/ industri og IT
	Bjarte Ytre-Arne	Innovation Studios	90886366	bjarte@innovationstudios.no	Tekniske visjoner
	Thomas Wold	AVAB CAC	91757241	thomas.wold@avab-cac.no	Overslag lys/ lys
	Dagfinn Moe	Sintef	92619414	Dagfinn.Moe@sintef.no	Om simulatorer
	Ola Goethe	Gloomshade		olegoethe@gloomshade.com	Om simulatorer
	Vidar Mollerud	AV-Teknik	94337668	vidar.mollerud@av-teknik.com	Overslag videotavler
	Audun Løhre			aul@gaus.no	Diverse
	Tomas Kristensen		91866329	tk@iak.no	Letter of intent godkj
	Henriette Hillestad Thune	Advokat skiforbundet	97534980	hht@iak.no	Letter of intent PTT

16. Kulturprogram

Kulturprogrammet er basert på en omfattende mobilisering av unge nasjonale og internasjonale utøvere. Det etableres et kulturambassadørprogram som vil være et samarbeid mellom Norges idrettsforbund, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) og Ungdommens kulturmønstring (UKM). Ungdommens kulturmønstring er et offentlig drevet kulturtiltak for barn og unge i hele Norge. Gjennom små og store festivaler, (kulturmønstringer) har unge utøvere en enestående mulighet til å vise frem det de driver med og til å treffe likesinnede. Det legges opp til at alle landets 19 fylker vil være involvert i 2014 og 2015 i fylkesvise konkurranser som vil resultere i at det kåres fylkesvise kulturambassadører som er tilstede under lekene og som selv opptrer under YOG.

Et kulturprogram, bestående av eksperimentelle, utforskende arrangementer, i grenselandet mellom kultur og sport, vil bli gjennomført under lekene. Det er en målsetning og en premis at arrangementene skal være attraktive for ungdom.

To større konserter er inkludert, én på hver av de to lørdagene lekene pågår. En vesentlig del av kunstnerisk innhold under disse konsertene vil bli "levert" av de unge utøverne som er med i UKM.

Kompensasjonsmodell for kunstneriske innslag er ikke fastlagt. Valg av løsninger og utnyttelse av ramme må overlates til den kunstneriske ledelse.

Det vil bli lagt opp til et konkret samarbeid med en utdanningsinstitusjon i Norge, eksempelvis United World College i Fjaler. Skolen har rundt 200 studenter fra mer enn 80 nasjoner, inkludert studenter fra SOS Barnebyer og flyktninger. Elever fra utdanningsinstitusjonen vil være med under forberedelsene og gjennomføringen av Lekene, som guider og ressurser i forbindelse med språk og kultur. I tillegg vil et antall (3-5) kulturambasadorer fra andre land delta i kulturprogrammet forut for og under lekene.

I Lillehammer vil de større kulturarrangementene finne sted på Maihaugen og I Gamle Banken. I Hamar vil "Kulturhuset" bli benyttet.

I budsjettposten for kultur under lekene er det inkludert kostnader til rettighetsorganisasjoner (TONO, FONØ, IFPI) som skal ha vederlag for bruk av musikk.

Kostnader til kulturambassadørprogrammet søkes dekket av Olympic Solidarity (bruttobudsjett).

Estimat kulturprogram

Estimerte kostnader (kNOK) for kulturprogrammet er vist under.

Kulturprogram	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Kultursjef, inkl. i admin-budsjett						0	0
Leie lokaler i Lillehammer (Maihaugen, Gamle Banken)						200	200
Leie lokaler i Hamar ("Kulturhuset, inkludert i leie av fasiliteter på Scandic)						0	0
Utvikling/tilrettelegging og gjennomføring av kulturprogrammet						3250	3250
Kultur under lekene						1950	1950
Kulturambassadørprogram				300	400	400	1100
Total Kulturprogram				300	400	5800	6500

17. Utdanningsprogram

Programmet ”kultur og utdanning”

Som omtalt i innledningen er Ungdoms-OL særlig kjennetegnet ved at et kultur- og utdanningsprogram er sidestilt med idrettsaktivitetene. For utdanningsprogrammet er det av IOC definert fem overordnede tema. Alle deltakerne inviteres med i et omfattende aktivitetsprogram forut for og i løpet av lekene. Målet er at temavalg, innhold og presentasjonsformer i høy grad skal bestemmes av ungdommen selv. Det vil si både av dem som deltar i forberedelsesarbeidet i egenskap av deltakere, frivillige unge i ulike støtte- og lederfunksjoner og av idrettsungdom fra forskjellige land som det skapes kontakt med.

Hovedmål

- Å utvikle et profilert norsk- og engelskspråklig kultur- og utdanningsprogram innrettet spesielt for ungdomsgruppen med fokus på integrasjon av idrett, kultur og utdanning.
- Å bruke interaktive presentasjonsformer der de unge selv legger til rette innhold og deltar i ulike digitale kommunikasjonsfora. Målet er å skape dialog og interkulturell forståelse.
- Å utvikle nasjonale og internasjonale nettverk for ungdomsgruppen med grunnlag i målsettingen for Ungdoms-OL, hvor idrettslag, skoler, offentlige og private kulturinstitusjoner og andre frivillige organisasjoner deltar.
- Å utvikle internasjonalt rettede profileringstiltak for Lillehammer og regionen med vekt på de idrettslige og kulturelle sider og kombinasjonen idrett-kultur-natur.
- Å tilrettelegge et bredt multimedielaboratorium og opplegg for løpende digitale presentasjoner av arrangementet i form av tekst, lyd, film og bilder i samarbeid mellom ulike ungdomsgrupper og ledende teknologiske miljøer.
- Å etablere samarbeid med leverandører av kommunikasjonstjenester og mobiltelefoni, slik at Ungdoms-OL, og særlig perioden fram til 2016, kan bli et ”utviklingslaboratorium” for integrert sosial og idrettsfaglig digital bruk.
- Å presentere resultatene av det fem år lange forberedelsesarbeidet for deltakere, ledere, frivillige, foreldre og publikum i form av seminarserier, workshops, ulike temaarrangementer og opplevelsesaktiviteter.

Prinsipper for kultur- og utdanningsprogrammet

Kultur og utdanningsdelen av ungdoms-OL skal:

- være interessevekkende og relevant for ungdom,
- åpne for nye tilnærminger og problemstillinger,
- være deltakerstyrt,
- bygge på interaktivitet og bruk av de nyeste digitale kommunikasjonsteknologier,
- ha lærings- og/eller underholdningsverdi (”edutainment”),
- være modulbasert og fleksibelt.

Sammenhengen mellom prestasjoner innen kultur, idrett og næringsliv

Idrettsprestasjoner på olympisk nivå forutsetter ikke minst en planmessig forberedelse, systematisk trening over lang tid og bruk av ulike former for relevant ekspertise. Det betyr bl.a. at en prestasjon på et slikt nivå krever et faglig støtteapparat og en tilrettelegging som kan bidra til ”å løse ut” den olympiske prestasjonen. Men idretten er ikke alene om å levere prestasjoner i verdensklasse; musikere i alle sjangre, dansere, scene- og filmkunstnere og flere andre grupper møter også tilsvarende krav når målet er å yte prestasjoner på toppnivå. Også i næringslivet kan man finne mange av de samme kravene til topp-prestasjoner og til ”støtteapparatet” i vid mening.

Et viktig siktemål for et Ungdoms-OL er å tydeliggjøre felleslinjene mellom idrett, kultur, forskning, utdanning og næringsliv. Hva kan områdene lære av hverandre? Hva gjør kunstnerne i sine forberedelser som idretten kan lære av? Hva gjør idretten som de andre kan trekke veksler på?

Slike tema kan vinkles på ulike måter og kan åpne for ny forståelse for de nære sammenhengene som finnes mellom prestasjonsrettede ytelser på ulike samfunnsområder. Med basis i bl.a. de erfaringer som er gjort i Olympiatoppen, er det et mål å legge til rette seminarer og workshops som kan anskueliggjøre og eksemplifisere dette fellesskapet for den aktuelle ungdomsgruppen.

Hvem deltar og hva kan de lære/oppleve?

Utøvere

Til Ungdoms-OL inviteres om lag 1000 unge idrettsutøvere i aldersgruppen 14-18 år, utvalgt av de forskjellige lands olympiske komiteer. Et særkjenne for dette arrangementet er at deltakerne også kommer til Lillehammer som representanter for sitt lands kultur, og inviteres med i et variert program innen utdanning og kultur. Det forutsettes at alle deltakere gjennomgår et program med både obligatoriske og valgfrie tema.

Arrangøren vil dessuten ved ulike kontaktformer invitere utøverne til å ta del i de forberedende aktiviteter frem mot arrangementet i form av deltakelse i nettbaserte fora for egenpresentasjon og som partner i idrettslige og kulturelle dialoger i ulike medier.

Utvikling av fellesskap, samhold, vennskap og kunnskap om idrettens felles verdigrunnlag er her like viktige resultater som idrettsprestasjonene.

Unge kulturambassadører

De ulike deltakernasjonene utnevner også representanter som har som særlig oppgave å presentere sitt lands kultur under lekene. De skal inngå i et internasjonalt team av unge hvor målet bl.a. er å fremme kjennskapet til ulike kulturer og kulturelle uttrykk. Samlet har de et ansvar for at presentasjonene utformes slik at de appellerer til et ungt publikum. I hele forberedelsesperioden vil kulturambassadørene være viktige nasjonale bindeledd og lokale prosjektmedarbeidere for arrangøren på Lillehammer.

Unge ledere

Ungdoms-OL på Innlandet vil være en viktig rekrutterings- og opplæringsarena for unge som ønsker å ta på seg lederoppgaver. Gjennom et eget tilrettelagt undervisnings- og treningsprogram og bruk av mentorer sertifiseres deltakerne i opplæringen for ledelsesoppgaver under lekene. Dette vil gi også en plattform for andre lederoppgaver senere innen idretten.

Unge frivillige

I Norge står dugnads- og frivillighetskulturen sterkt. Skal frivillighetskulturen bestå på samme nivå som i dag, må unge få sjansen til å "arve" den. Gjennom Ungdoms-OL skapes det en unik mulighet til å invitere et stort antall unge fra ulike deler av landet til å gjøre en innsats i de mange praktiske oppgavene knyttet til et så stort arrangement. Også her kan det utvikles et modulbasert opplegg for e-læring som kan gi deltakerne et sertifikat til bruk under lekene og et ferdighetsbevis til senere bruk. I tillegg gis det praktisk opplæring på Lillehammer av personer med stor erfaring fra gjennomføring av store arrangementer. Det er grunn til å tro at et slikt tilbud vil bli populært med de muligheter som det gir for interessante oppgaver og flotte idretts- og kulturopplevelser i et internasjonalt, ungt miljø.

Publikum

Et ungdoms-OL vil på en helt unik måte kunne viske ut skillet mellom publikum og deltakere. Siden det skal være et sterkt fokus på fellesskap også utover idrettskonkurransene, vil deltakerne på mange måter være både deltakere og tilskuere til hverandres aktiviteter og opptreden på kulturelle og utdanningsrettede arrangementer.

Publikum vil kunne oppleve at deltakerne i langt større monn enn under et mesterskap for voksne, setter sitt preg på lokalsamfunnene. På et Ungdoms-OL med vekt på kultur vil lokalbefolkningen og tilreisende publikum bli invitert til en rekke åpne arrangement av ulike slag, jf. nedenfor.

Aktuelle komponenter

a) et kulturprogram

Programmet har to hovedformål. For det første vil det gjennom programmet bli utført en rekke prosjektoppgaver knyttet til presentasjon av norsk kultur, med vekt på ungdomskulturen. Her vil både nasjonale, og ikke minst lokale kulturuttrykk og tradisjoner bli vektlagt. Deltakere fra andre land gis muligheter til tilsvarende profilering på arrangementets digitale plattformer og fysiske arenaer med det mål å skape kontakt med og dialog mellom ulike verdensdeler og kulturer.

For det andre sikter kulturprogrammet mot å tilby stede egne kulturelle opplevelser gjennom ulike arrangement i løpet av de dagene Ungdoms-OL foregår. Av eksempler kan nevnes ekskursjoner i regionen, gjerne kombinert med egenaktiviteter, samproduksjon "on site" av (multi)kulturelle programmer, hvor deltakerne og deres unge kulturambassadører og støttepersonale står for planlegging og gjennomføring.

Også landsdekkende norske kulturinstitusjoner som Rikskonsertene og Riksteatret vil her kunne bidra. Det samme gjelder for eksempel Ungdomssymfonikerne på Elverum og lokale musikk- og kulturskoler.

Det planlegges en idrettsgalla med tyngdepunkt i de olympiske kjerneverdier med medvirkende kunstnere på høyt internasjonalt nivå, tilreisende toppidrettsstjerner, representanter for deltakerlandene m.fl.

Et OL på vinterstid gir unike muligheter til å tilrettelegge opplevelseshet aktiviteter og temadager ute i naturen, også med vekt på forsvarlig ressursutnyttelse, miljøvern og klimaspørsmål.

Som samlende aktivitet vil det bli arrangert en kulturfestival for ungdom i Lillehammer sentrum for lokalbefolkningen, tilreisende og deltakerne på Ungdoms-OL m.fl. Her vil det bli etablert et samarbeid med norske ungdomsorganisasjoner innenfor et bredt felt av kunstneriske fag, med natur- og miljøorganisasjoner m.fl.

Et symboltiltak som vil kreve medvirkning fra og som vil vekke oppmerksomhet i hele landet, er den fakkelstafetten som blir arrangert gjennom alle de 19 fylkene, og hvor starten er tenkt lagt til Oslo i desember 2015 i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris. I tilknytning til de enkelte etapper kan det arrangeres ulike arrangementer som skaper oppmerksomhet omkring lekene og vektlegger de overordnede mål og tema for et Ungdoms-OL.

b) et utdanningsprogram

IOC har formulert en overordnet tematisk ramme for de opplæringstiltakene som skal foregå under lekene. I tillegg er det naturlig at det bl.a. inkluderes tema som det har vært arbeidet mye med innen norsk idrett de siste årene, og presentasjon av modeller for idrettsutvikling som har vist seg å gi gode resultater.

Idrettens og den olympiske bevegelses verdigrunnlag

Gjennom IOC, de nasjonale olympiske komiteer og de pågående forberedelsene av Ungdoms-OL i 2010 og 2012 foreligger det et omfattende materiale for bruk og videre utvikling. Det er planlagt at alle deltakere gjennomgår et e-læringsprogram om olympisme og de olympiske lekernes historie. Vel så viktig er det å gjennomgå og drøfte med de unge relevansen av de olympiske ideer i dagens idrett og i samfunnet. Aktualiserende eksempler vektlegges, bl.a. gjennom besøk på Olympiamuseet. Flere av tiltakene bør gjøres tilgjengelige for frivillige, foreldre og besøkende unge. Viktige samarbeidspartnere kan her være Gausdal videregående skole, som er en del av Pierre de Coubertin-nettverket av skoler, Nansenskolen, Nobels fredssenter m.fl.

Prestasjons- og personlighetsutvikling

Dette er et tema som det er arbeidet mye med i norsk idrett og hvor idretten har et rikt tilfang av erfaring og aktualiserende materiale, jf. slagordet "24-timersutøveren". Det signaliserer målet om en helhetlig utvikling av unge idrettsutøvere basert på idrettens kjerneverdier. Også her bør det i forberedelsesfasen utvikles instruktive og fengende læringsmateriale, hvor filmintervjuer med toppidrettsutøvere, ledere og unge utøvere står sentralt.

I forberedelsen av dette temaet kan det trekkes på en rekke personer og organisasjoner innen idretten, ikke minst Olympiatoppen og Idrettshøgskolen, og erfaringene fra NIFs kunnskapsturneer. Gjennom kontakt med ulike lands olympiske komiteer velges det ut tema og personer som kan gi presentasjonene et internasjonalt tilsnitt.

Helse og en sunn livsstil

Temaet kan gis en presentasjon i to ulike deler: Betydningen av god helse som basis for idrettsutøvelse og idrettens betydning som helsefremmende tiltak for brede samfunnsgrupper.

I løpet av mange år er det gjennom FoU-prosjekter og utviklingsprogrammer innen idretten blitt arbeidet med en rekke viktige helsespørsmål knyttet til idrett. Også her vil Idrettshøgskolen, Olympiatoppen og NIF sentralt være viktige medspillere ved valg av tema og presentasjonsformer. Dette hovedtema inkluderer også arbeidet med anti-doping og narkotikabekjempelse – og idrettens internasjonale bistandsarbeid på dette området. Temaområdet gir rike muligheter til å ta i bruk varierte formidlingsformer, både i forberedelsesfasen og i løpet av arrangementsdagene i Lillehammer-regionen – som kan strekke seg fra faktabaserte opplæringsprogrammer til intervjuer og case-studier.

Sosialt ansvar

Idretten blir nå mer og mer sett på som en viktig arena for læring av sosiale ferdigheter. Dersom idretten makter å skape varige samfunnsbyggende holdninger hos unge idrettsutøvere, blir idretten et kraftelement i en positiv samfunnsutvikling. Dette er en del av grunnlaget for den norske idrettsmodellen. Norsk idrett legger vekt på glede, fellesskap, ærlighet, lojalitet og likeverd. Slike verdier er også av overordnet betydning for samkvem i storsamfunnet. Det fins rike muligheter til å aktualisere temaområdet gjennom å vektlegge arbeid for likestilling mellom kjønnene, viktigheten av rollemodeller for unge, kvinnelig lederskap, bekjempelse av mobbing, arbeidet mot homohets, integrering av ulike etniske grupper og tilrettelegging av idrett for utøvere med funksjonshemming.

I det siste har betydningen av moralske holdninger i arbeidet med barn og unge fått stor oppmerksomhet, jf innføringen av politiattest. Dette er et følsomt og brennbart tema, som det er viktig å ta med under dette programpunktet. Innen en rekke av disse områdene kan norsk idrett med basis i faglig prosjektarbeid og informasjonskampanjer tilrettelegge et omfattende materiale for læring og allmennrettet formidling.

Av eksterne samarbeidspartnere nevnes Røde Kors, Fredskorpset, Nobels fredssenter, Nansenskolen og Norges idrettshøgskole.

På flere områder er Norge i frontposisjon internasjonalt i arbeidet. Det gjelder bl.a. regjeringens innsatsprogram mot mobbing og det vitenskapelige grunnlaget for innsatsen på dette området (jf. arbeidet til prof. Dan Olweus, UiB).

Som nevnt over, er det naturlig ved et Ungdoms-OL i Norge å legge til i temapaletten en rekke tema som er relatert til dem som er nevnt. Det tenkes bl.a. på idrett og miljø, naturvern og bærekraftig utvikling. Her vil bl.a. Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås være en viktig medspiller. Også klimautfordringene bør tas opp, jf. arbeidet ved Nansen-sentret i Bergen som gir rike muligheter for digital visualisering.

Kommunikasjon. Formidling gjennom digitale medier

Gjennom Ungdoms-OL ønsker IOC å bevisstgjøre unge toppidrettsutøvere om sitt forhold til media. Det er aktuelt å ta opp spørsmål og dilemmaer som gjelder grensesetting og skjerming av personlige forhold i intervjusituasjoner. Mediene oppleves ofte som pågående og på jakt etter sensasjoner, også slike som kan utnyttes kommersielt. Unge utøvere må bevisstgjøres i forhold til utilbørlig mediepress, og utvikle holdninger og prinsipper for omgangen med tekst-, lyd- og bildemediene.

På samme tid er det viktig å dyktiggjøre unge idrettsutøvere i å kunne presentere seg og sin idrett i mediene og gi dem ferdigheter i selv å tilrettelegge stoff i digital form. Derfor legges det bl.a. opp til praktisk orienterte introduksjonskurs i medietrening og digital stoffproduksjon i løpet av lekene, der ikke minst Høgskolen på Lillehammer ved Avdeling for film og fjernsynsfag vil be tillagt viktige oppgaver som tilretteleggere og kursledere.

Institusjonelle og faglige forutsetninger for samarbeid

1. Lokalt

Gjennom store idrettsarrangementer som OL i 1994 og de årlige Birkebeinerarrangementene er Lillehammer-regionen særlig godt skikket til å påta seg krevende oppgaver når det gjelder å forberede og gjennomføre et ungdoms-OL.

På Lillehammer er det i dag lokalisert en rekke institusjoner innen idrettsutdanning, som sammen med Olympiatoppen Innlandet og Oppland idrettskrets kan delta i tilretteleggingen av (også nye) idrettsgrener og være faglige medarbeidere ved utarbeidelse av digitalt informasjonsmateriale og lærestoff. Også på områder som digitale medier står Lillehammer sterkt med sine ulike studietilbud og produksjonslinjer. Lillehammers

store bredde av kulturinstitusjoner gir et utmerket grunnlag for både produksjon av kulturelle programmer i digitale former og for tilrettelegging av tradisjonelle arrangementer.

2. Regionalt

Regionen som helhet, har mange høyskoler med forskjellige spesialiteter som kan være bidragsytere til et ungdoms-OL. Kompetanse på idrett, kultur, teknikk og kommunikasjon kan nyttes inn mot og gjennom arrangementet, og ungdoms-OL i sin tur kan representere en utdanningsmessig interessant utfordring for mange institusjoner – både for langsiktig utviklingsarbeid og for enkeltprosjekter. F.eks. kan det inngås samarbeid med høyskolene slik at studentenes prosjektoppgaver, der det er naturlig, i årene frem mot 2016 styres mot tema som er av interesse for Ungdoms-OL. I tillegg til høyskolene med idrettsfaglig kompetanse i Lillehammer, på Hamar og i Elverum kan Høgskolen på Gjøvik, som har sterk kompetanse innen IKT og teknologi, trekkes fram.

3. Nasjonalt

Et så stort arrangement som et Ungdoms-OL, representerer gode muligheter for nasjonalt samarbeid over et bredt felt, og en del eksempler er gitt over. Et viktig tiltak i starten vil på basis av en presentasjon av målet for og innholdet i Ungdoms-OL være å invitere sentrale utdanningsinstitusjoner, kulturinstitusjoner, andre faginstitutioner og private firma til et samarbeid. Gjennom en oppfølgende idedugnad på Lillehammer kartlegges hvor og på hvilken måte de ulike aktører kan bidra ved forberedelsene og gjennomføringen. Samarbeidet vil kunne omfatte alt fra teknologi og mediasamarbeid til leder- og arrangementsutvikling.

4. Internasjonalt

I en grenseløs digital verden kan både individer og institusjoner over hele kloden utfordres til å ta del i Ungdoms-OL. Gjennom den store vekt IOC legger på å tilrettelegge lærings- og opplevelsesstoff til bruk internasjonalt som en tematisk "oppkjøring" til lekene, blir det helt avgjørende å finne frem til formidlingsformer og samarbeidspartnere som kan vekke interesse, både hos unge idrettsutøvere og

IOCs krav

IOC har formulert en overordnet tematisk ramme for de opplæringstiltakene som skal foregå under lekene:

- **Idrettens og den olympiske bevegelses verdigrunnlag**
- **Prestasjons- og personlighetsutvikling**
- **Helse og en sunn livsstil**
- **Sosialt ansvar**
- **Kommunikasjon. Formidling gjennom digitale medier**

Utdanningsprogrammet ledes administrativt og overordnet av organisasjonskomiteens kultur- og utdanningsansvarlige.

Forberedelsene og gjennomføringen av programmet vil i stor grad basere seg på bidrag fra samarbeidspartnere innen videregående- og høyskolesektoren, herunder Høgskolen på Lillehammer, Nansenskolen og Olympiatoppen. Disse leveransene forutsettes levert i størst mulig grad gjennom disse institusjonenes ordinære drift, eksempelvis gjennom utdanningsprogrammer og undervisningsopplegg som rettes inn mot forberedelsene og gjennomføringen av YOG 2016.

Utdanningsprogrammet forutsettes å bli utviklet, i et samarbeid med samarbeidspartnerne på området, innenfor organisasjonskomiteen og dens ledelse.

Budsjettpremisser blir derfor å betrakte som en øvre ramme for ambisjonsnivå.

Det må påregnes kostnader for engasjement av ledelse knyttet til bl.a. koordinering av utdanningsprogrammet, men i hovedsak bør konseptet baseres på medvirkning fra utdanningsinstitusjoner og ungdomsmiljøer.

	2014	2015	2016	Sum KNOK
--	-------------	-------------	-------------	-----------------

Programkoordinering utdanning	800 000	1 000 000	1 000 000	2 800 000
Media- og teknologikoordinering	800 000	1 000 000	1 000 000	2 800 000
Tematisk konsulentbistand	600 000	600 000	200 000	1 400 000
Contingency	1.000 000	1 000 000	500 000	2 500 000
SUM	3 200 000	3 600 000	2 700 000	9 500 000

18. Seremonier

Det skal gjennomføres et seremoniprogram med følgende elementer:

Seremonideltakelse 2012 Innsbruck	150
Åpning og avslutningsseremoni	7341
Medaljeseremonier- daglig	570
Blomsterseremonier på arenaer	85
Fakkelfstafett	200
Sum	8346

Seremoniprogram ledes administrativt og overordnet av organisasjonskomiteens kultursjef.

Alle kostnader til seremonier, inkl. kunstnerisk ledelse og utøvere, samt materiell og infrastruktur for å gjennomføre det kunstneriske program forutsettes inkludert i seremonibudsjett. Det er i tillegg noen budsjettposter innenfor teknologiområdet knyttet til scene, lys og lyd samt storskjermer på flere arenaer, sambruk vil bli vurdert når konseptene bearbeides nærmere.

Åpning og avslutningsseremoni

Sted

Det forutsettes at åpnings- og avslutningsseremoni gjennomføres på Stamplesletta. Tilskuerkapasiteten er av Olympiaparken vurdert til å være tilstrekkelig.

Ut fra tallene IOC oppgir kan vi sette opp denne oversikten over akkrediterte som kan tenkes å ville overvære seremoniene:

Kategori	Antall i kategori	Justert antall
Deltakere	1058	1058
Trenere/ledere	500	500
NOC	200*	300
IF	514*	600
IOC	200*	300
Marketing partners	300*	450
Media	800*	400
Funksjonærer YOGOC	2200	1900
Sum		5508

* - etter tall, - dette referer seg til oppgitt behov for antall rom for kategorien. Dvs. det kan komme flere mennesker enn antallet i kolonnen tilsier.

Iht. oppstillingen over kan det være opp mot 5 500 akkrediterte som vil se disse seremoniene.

Dersom videre prosjektutvikling skulle konkludere med at Stamplesletta har for liten kapasitet, vil Lysgårdsbakkene være alternativet for åpnings- og avslutningsseremonier. En fordel med Lysgårdsbakkene er fakkelen som fortsatt kan brukes til en ny OL-ild, om men med relativt liten flamme.

Innhold

Det anses ikke hensiktsmessig å legge føringer for det kunstneriske program i et budsjettokument per desember 2010. Det kunstneriske program må utvikles innenfor organisasjonskomiteen og dens ledelse.

Budsjettpremisser blir derfor å betrakte som en øvre ramme for ambisjonsnivå.

Det må påregnes noe kostnader for engasjement av kunstnerisk ledelse, men i hovedsak bør konseptet baseres på medvirkning fra ungdomsmiljøer.

Kompensasjonsmodell for kunstneriske innslag er ikke fastlagt. Valg av løsninger og utnyttelse av ramme må overlates til den kunstneriske ledelse. All bemanning, inkl. driftskostnader forutsettes å være inkludert i budsjettpost for seremoniene.

Avgifter til rettighetshaveres organisasjoner; TONO, FONO og IFPI skal være inkludert i rammen.

Sceneteknisk utstyr og drift av scenearena i rigg og gjennomføringsperiode er inkludert i budsjettammen. Tribuner kan bygges opp enkelt, evt. i snø og for eksempel med sitteplater – dette forutsettes å være inkludert i budsjettammen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
Arenaleie, lystårn, tribunekapasitet					1000	515	1515
Strøm, og propan til fakkel					0	245	245
Telt / Garderober					0	80	80
Service, rigging					0	400	400
Vakthold scenerigger					0	40	40
Gjerder og barrikader					0	100	100
Toaletter					0	120	120
Seremonideltakelse 2012	50	100	0	0	0	0	150
Kunstnerisk program, inkl. ledelse, driftskostnader, avgifter				100	2341	1400	3841
SUM	50	100		100	3341	2900	6491

Medaljeseremonier

Medaljeseremonier gjennomføres hver kveld i Lillehammer, sannsynligvis på Stortorget. I denne fasen er det ikke tatt stilling til om det skal være egne medaljeseremonier på Hamar, for skøyteøvelsene.

Budsjettet inkluderer medaljer og diplomer, sceneteknisk utstyr og kunstneriske innslag.

	2014	2015	2016	Sum KNOK
Teknisk rigg		150	250	400

Arrangørbemanning til medaljeseremonier forutsettes dekket i frivilligbudsjett.

Blomsterseremonier

Blomsterseremonier gjennomføres på arenaer ved avsluttet konkurranse. Seierspall og sceneteknisk utstyr forutsettes dekket innenfor de enkelte arenaer.

Denne budsjettpost inneholder kun rekvisita og blomster, samt eventuelle kunstneriske innslag.

	2014	2015	2016	Sum KNOK
Tribuner	0	50	50	100

Fakkelstafett

Det skal arrangeres fakkelstafett.

Budsjettmessig forutsettes det at dette profileringsarrangementet gjennomføres uten kostnadskompensasjon til medvirkende kommunale arrangører eller medvirkende deltakere.

Det forutsettes at det ikke skal betales kompensasjoner for mediadekning/profilering.

Kostnader for å lage konsept, dagsprogram og involvere organisasjoner forutsettes dekket innenfor organisasjonskomiteen.

Det budsjetteres kun for materiell (fakler, rekvisita). IOC skal ha 20 fakler fra YOGOC.

	2014	2015	2016	Sum KNOK
Fakkelstafett	0	80	120	200

19. Helse og sanitet

Helse og dopingkontroll, krav

IOC stiller krav om at det skal tilbys et helsesystem som er tilpasset Lekenes behov. Det stilles videre krav om at det skal tas dopingtester under lekene.

Helsetjenester

Under YOG vil førstehjelps-, pasienttransport- og nødhjelpstjenester være tilgjengelige på YOG-hotellene, YOY, MMC og alle arenaer. Hensikten er at disse tjenestene skal supplere de offentlige nødhjelps- og redningstjenestene. Skadete personer transporteres til offentlig sykehus for behandling. Helsetjenestene under YOG skal dekke behovene til IOC-representanter og utøvere samt tilskuere og frivillige.

Som tillegg til det som er beskrevet over kommer de gjestende lands eget helsepersonell.

I forbindelse med YOG vil det være nødvendig å styrke beredskapen med spesialister i fremskutt vakt innen ortopedi og noen av de kirurgiske og medisinske grenspesialiteter. Nevrokirurgisk kompetanse må leies inn.

Dopingkontroll

IOC krever at det skal tas et antall dopingtester som tilsvarer 30 % av antall utøvere.

Personell fra Antidoping Norge vil gjennomføre dopingkontrollen og forestå transport til laboratoriet hvor testene skal analyseres. Dopingprøvene vil bli transport til Aker universitetssykehus, Hormonlaboratoriet, for analyse. Transporten vil skje iht. WADAs krav. Antidoping Norge og WADA er akkreditert og godkjent i henhold til WADAs regelverk.

Budsjett

Kostnader til transport av dopingprøver til Aker Sykehus er medtatt i transportbudsjettet.

Budsjetterte kostnader (KNOK) for helse og dopingkontroll er vist under.

Helse	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Dopingkontroll						1580	1580

Sanitetspersonell fra Sykehuset innlandet						1320	1320
Total Helse						2900	2900

20. Forpleining

Deltakere og ledere/trenere skal fordeles på landsbyer i Hamar og Lillehammer.

Bespising i YOY Lillehammer skjer i Håkons Hall og for de som bor på Birkebeineren A&H – i deres lokaler. Mat tilberedes på anleggenes kjøkkener.

I YOY Hamar, dersom Hotell Scandic Hamar blir valgt, benyttes hotellets fasiliteter.

Budsjettoversikter

For YOY Lillehammer er forpleiningskostnadene kalkulert slik:

Forpleining Lillehammer YOY				Summer
	Antall	Ant. dager	Antatt pris	
Antall BB	346	16	350	1 937 600
SOPP	968	16	580	8 983 040
LOBB	inkl. over	inkl. over	inkl. over	
			Sum	10 920 640

For YOY Hamar er forpleiningskostnadene kalkulert slik:

Scandic Hamar	Antall beboere	Enhetspris	Ant. dager	Summer
Frokost	244	69	16	269 376
Lunsj	244	171	16	667 584
Middag	244	200	16	780 800
Snacks, frukt, brus	244	160	16	624 640
Sum				2 342 400

Periodisert budsjett for forpleining

Vi legger til grunn denne periodiseringen:

	2014	2015	2016	Sum KNOK
YOY Lillehammer, forpleining			10921	10921
YOY Hamar, forpleining			2342	2342
Summer			13263	13263

21. Transport

Reisetider og distanser

Vedlegg 1 viser avstander og reisetid mellom fasiliteter (arenaer, MMC, VMC, Oslo hovedflyplass, etc.) som benyttes under YOG 2016.

Mål for transportavviklingen

Målene for transportavviklingen under YOG 2016 er at transporten skal være

- Rask
- Effektiv
- Punktlig
- Tilgjengelig
- Miljøvennlig

Dette skal måles ved at alle deltakere, akkrediterte, funksjonærer og publikum skal få en behagelig transport mellom ulike arenaer og bosteder til rett tid og uten forsinkelse.

Transporten skal være effektiv ved at den skal bringe deltakerne fram på en enkel måte uten unødvendige omveier eller stopp underveis. Det vil bli lagt opp til at hovedforbindelser, i så stor grad som mulig, skal trafikkeres uten bytte av transportmiddel.

Punktligheten skal være høy. Alle avganger skal kjøres i henhold til rutetabell eller avtalt tidspunkt.

Alle kjøretøy skal være tilgjengelige for brukere også med ulike handikap. Det skal være lav innstigningshøyde på busser og det skal være god merking av holdeplasser på og ombord i bussene slik at det er lett å finne fram. Det skal utarbeides godt og enkelt tilgjengelig informasjonsmateriell for å lette bruken. Det vil bli benyttet mobiltelefonssystemer for informasjon om ruter og bestilling av transport. På sentrale holdeplasser skal det være sanntidsinformasjon som opplyser om ruteavganger og tiden fram til neste avgang.

All transport skal ledes av en heltids transportsentral som blir samordnet med den regionale bestillingssentralen for offentlig transport. Her vil det være trafikkledere og informasjonssystemer som til enhver tid sørger for informasjon og styring av systemet. Det legges opp til at alle kjøretøy i YOG-transporten skal benytte mest mulig miljøvennlig drivstoff. Sjåførene vil få opplæring i energieffektiv kjøring.

Transportopplegget

Aktivitetene under YOG på Lillehammer vil i stor grad være konsentrert rundt deltakerlandsbyen og Olympiaparken, der mange av idretts-, kultur- og læringsaktivitetene vil foregå innenfor gangavstand, eller svært korte reiseavstander, for eksempel Høgskolen i Lillehammer, på Storhove nord for sentrum. Denne kompakte løsningen har gjort det enkelt å designe et transporttilbud der rutegående busstrafikk er hovedløsningen. Dette tilbudet vil knytte alle idretts- og kulturarenaer sammen med bosteder og bysentrum på en rask og effektiv måte.

Følgende transportruter skal dekkes (jf. krav fra IOC):

	Youth Olympic Village	IOC Hotel(s)	IF representative accommodation	Main Media Centre (MMC)	Competition and Warm-up venues	Culture & Education Programme sites	Ceremonies venues	Training venues	Media accommodation	Host City port of entry (e.g. Airport)
Youth Olympic Village	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IOC Hotel(s)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
IF representative accommodation	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Main Media Centre	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Competition / Warm-up venues	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Culture & Education Programme sites	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ceremonies venues	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Training venues	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Media accommodation	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Host City port of entry (e.g. Airport)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Alle akkrediterte til YOG og frivillige vil reise gratis med det ordinære kollektivtilbudet og med YOG pendelrute i regionen under YOGs totale varighet.

Publikum med billett vil reise gratis med regionens kollektivtilbud den dagen de har billett til en øvelse. Det vil bli solgt billetter til øvelsene der også togreisen til/fra Lillehammer inngår i billettprisene.

Tabellen under viser transporttilbudet som skal etableres for ulike personellkategorier.

YOG Client	Service Levels Description				Comment
	Common Shuttle Service	BY EXCEPTION		Free Public Transport	
		Pre-Planned transport Service	Pool Vehicle		
NOC (athletes, team officials)	✓	✓	✓	✓	
IF Representatives	✓	✓	✓	✓	
IOC (Members, Guests & administration)	✓	✓	✓	✓	Any additional transport will be decided between the IOC and YOGOC. Transport of dignitaries to be as per international security regulations and/or local policies
Media	✓			✓	
Marketing Partners				✓ (with valid ticket)	Any additional transport will be decided between the IOC and YOGOC.
Workforce				✓	Some functions will require operational vehicles to travel between YOG venues.
Spectators				✓ (with valid ticket)	

YOGs transportsystem vil bestå av følgende elementer:

Ordinære ruter

Lillehammer og regionen har et godt utbygd kollektivnett, og er for tiden et satsingsområde for kollektivtransport i distriktene i Norge med ekstra bevilgninger fra Samferdselsdepartementet. Denne satsingen bygges det videre på i det transportopplegget som er tenkt benyttet under YOG. Det ordinære bybusstilbudet i Lillehammer og Hamar, samt regionale ruter i området dekker arenaer som skal benyttes under YOG, og vil danne grunnstammen i transportsystemet under YOG. Disse rutene har ledig kapasitet og vil være gratis for alle akkrediterte, inklusive frivillige i hele perioden. Det vil bli satt inn nødvendige forsterkninger av rutetilbudet på søndager og på rutene til/fra Hafjell. Publikumsstransport inn til Lillehammerområdet baseres på bruk av ordinære togavganger mellom Oslo, Gardermoen og Lillehammer, mens publikum med gyldig billett til arrangement innen området vil ha gratis tilgang til det ordinære bussnettet.

YOG Shuttlebuss

I tillegg til det ordinære rutetilbudet vil det bli opprettet dedikerte pendelruter for transport av akkrediterte. Pendelrutene vil være hovedtilbudet for utøvere, ledere, funksjonærer, presse og andre akkrediterte. Innenfor arenaområdene vil pendelrutene også benyttes av frivillige.

Tilbudet vil bestå av fire pendelruter:

- Pendelrute 1: Lillehammer skystasjon - Stapesletta - Hoppbakken - Kanthaugen Birkebeineren skistadion.
Avgang hvert 15. minutt (hvert 30. minutt i lavtrafikkperioder).
- Pendelrute 2: Lillehammer skystasjon - Stapesletta - Hafjell - Hunderfossen bob og akebane.
Avgang hvert 30. min. (hver time i lavtrafikkperioder).
- Pendelrute 3: Stapesletta - Lillehammer skystasjon - Hotel Scandic Hamar - Hamar OL-amfi - Olympiahallen - Hamar stasjon.
Avgang hver time.
- Pendelrute 4: Hotel Scandic Hamar - Olympiahallen - Hotel Scandic Hamar - Hamar OL-amfi - Hotel Scandic Hamar (9,5 km, 30 min.).
Avgang hvert 15. min (hvert 30. min. i lavtrafikkperioder).
- Pendelrute 5: Hamar - Gjøvik - Hamar (av. av konkurranse og trening).
- Pendelrute 6: Lillehammer - Gjøvik - Lillehammer (avh. av konkurranse og trening).
-

Shuttlebuss til Gardermoen

Pendelbusser vil bli satt opp mellom Gardermoen og Stapesletta og mellom Gardermoen og Scandic hotell i Hamar for transport til Lillehammer og Hamar før YOG starter, og for retur etter YOGs slutt. Bussene settes opp i forhold til de enkelte lagenes forventede ankomst tur/ retur flyplassen. Der det er mulig, kan flere små lag benytte samme buss. Bussene vil også bli tilbudt til presse og IOC-officials der det er praktisk. For presse, sponsorer, IOC osv. vil det også bli avtalt et transporttilbud med jernbane til/fra flyplassen, samt at det for enkelte gjester vil bli tilbudt dedikert biltransport til/fra flyplassen.

Bestillingstransport (Call-a-Bus-service)

Det vil bli opprettet et system for bestilling av transport av IOCs delegasjon, Marketing Partners, dommere, media, leger og andre med spesielle transportbehov. Transporten vil kjøre dør-til-dør og vil bli kjørt med vanlige personbiler og minibusser som legges inn i et bestillingssystem, slik at de aktuelle brukerne enkelt kan bestille transport via Internett, MMS, og telefon. Transporten vil bli samordnet og de nyeste kommunikasjonssystemer for bestilling og tilbakemelding vil bli benyttet. Transporten betjenes av frivillige sjåførere med spesiell opplæring.

Transport av utstyr

Noen lag og øvelser stiller krav til spesialtransport av utstyr. Disse vil få tilbud om transport med varebil som legges inn i samme bestillingssystem som beskrevet ovenfor.

Transport av publikum

Transport av publikum til/fra YOG-regionen vil skje med ordinære rutetilbud via tog og ekspressbuss. Publikum med gyldig billett til YOG-arrangement vil ha fri tilgang til ordinært rutetilbud den dagen arrangementet finner sted.

Publikumstransporten internt i regionen og byen vil være basert på det ordinære by- og regionbusstilbudet, med noen forsterkninger. Knyttet til arrangementene i disse anleggene vil det i tillegg til det ordinære rutetilbudet bli satt opp egne ruter:

- mellom Lillehammer og Hamar, Hamar og Gjøvik, og Lillehammer og Gjøvik,
- mellom Lillehammer og Hafjell/ Hunderfossen,
- mellom Lillehammer sentrum og Olympiaparken.

Infrastruktur og tiltak

Transporten under YOG vil, som beskrevet over, i hovedsak være basert på eksisterende infrastruktur og bygget opp rundt det regionale og lokale busstilbudet, med utvidelser og tilpasninger for å ivareta YOGs spesielle behov.

Det regionale og lokale veinettet vil ha god kapasitet til å avvikle trafikken under YOG, og det utvidede kollektivtilbudet vil ha nødvendig frekvens og kapasitet til å tilby fleksibel, presis og komfortabel transport for alle deltakere, funksjonærer, gjester og publikum.

For å sikre fremkommelighet og punktlighet, er det lagt opp til at sentrale veier i Olympiaparken skal reserveres for YOGs interne ruter og transporter. I øvrige deler av veinettet vil rutetilbudet bli lagt på veier med tilstrekkelig reservekapasitet.

Transporten vil bli styrt gjennom en forsterking av tjenestene i det eksisterende regionale transportsenteret for offentlig transport. Her sitter det personell med lang erfaring i formidling og styring av brukerstyrte transporttjenester og lang erfaring i drift av kollektivtrafikk. Gjennom planlagt forbedring av programvare og kommunikasjonsløsninger vil denne enheten være oppdatert med tidsriktige løsninger som vil sikre god styring av transporten under YOG, og samtidig en god og miljøvennlig utnyttelse av den planlagte transportkapasiteten.

Ansvar

Oppland fylkeskommune har det daglige ansvaret for driften av kollektivtrafikken i regionen, og vil være operasjonelt ansvarlig for driften av transporttilbudet under YOG. Det vil bli etablert et samarbeid med Statens vegvesen både for planlegging og gjennomføring av YOG. Det vil være nær operativ samordning av transport og sikkerhet både i forberedelsen av YOG og under selve lekens gjennomføring.

En transportsjef i YOG sin organisasjon vil ha det daglige ansvaret for transportopplegget under Lekene.

Budsjett transport

Budsjetterte kostnader (kNOK) for transport er vist under.

Transport	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Transportsjef, inkl. i admin-budsjett						0	0
Forsterkning av ordinære bussruter						210	210
Shuttlebuss						2389	2389
Charterbuss til/fra Gardermoen						493	493
Bestillingsbuss/bil						2128	2128
Transport av utstyr						504	504
Transport av publikum						96	96
Informasjons- og styringssystemer					300	100	400
Total Transport					300	5920	6220

22. Sikkerhet

Sikkerhet, aktører og gjennomføring

Norge og Lillehammer og Hamar har omfattende erfaring med å arrangere store internasjonale idrettsarrangement og å ivareta sikkerheten ved disse. OL i 1994, VM i ishockey i 1999 og VM på skøyter i 2009 er eksempler på store idrettsarrangementer der også sikkerheten har vært ivaretatt på en god måte.

Sikkerhetsfunksjonen vil, sammen med lokale og nasjonale myndigheter, ivareta sikkerheten under Lekene. Lekene skal gjennomføres på en sikker og trygg måte. Det er en målsetning å oppfylle IOC sine krav med et så lite synlig sikkerhetsopplegg som mulig.

Politiet har det overordnede ansvaret for sikkerheten.

YOGOC vil etablere en organisasjon bestående av frivillige og studenter fra Politiskolen. Organisasjonen vil samarbeide med Politiet og sørge for ro og orden på arenaene, på IOC-hotellet og der det vurderes å være behov. Der adgang krever akkreditering vil det være bemannede poster. Akkrediteringssentre vil bli etablert i mediasentrene i Lillehammer og på Hamar. Innkvarteringen for de aktive (YOY på Lillehammer og deltagerhotellet på Hamar) samt IOC-hotellet/hotellene vil være adgangskontrollerte. Et gjerde vil bli bygget rundt YOY.

Lokale brann- og redningsmyndigheter har ansvar for redningsplaner i fredstid, mens retningslinjer for unntakstilstander utarbeides av sivilforsvaret. De aktuelle utførende myndighetene får organisatorisk bistand fra politiet, helsemyndighetene, velferdstjenestene og miljømyndighetene, samt fra diverse ikke-statlige organisasjoner, iht. avtalte retningslinjer og planer. Retningslinjene utarbeides i samarbeid med Norsk Luftambulans, Norges Røde Kors, Forsvaret, Sivilforsvaret og flere frivillige organisasjoner. Om nødvendig vil disse organisasjonene også delta under gjennomføringen av disse planene. YOG kommer til å forholde seg til disse redningsplanene, og vil ikke forandre ansvarsfordelingen eller redningsorganisasjonene. Under hele YOG kommer disse organisasjonene til å øke sin bemanning og evakueringskapasitet. Redningstjenestene kommer også til å ha beredskap til å utføre redningsaksjoner med helikopter om nødvendig.

Det vurderes å være lite sannsynlig at YOG 2016 vil tiltrekke seg oppmerksomhet fra internasjonale antiglobaliseringsgrupper og voldelige ekstreme grupperinger. Imidlertid vil Lillehammer iverksette særskilte sikkerhetstiltak og etablere et eget sikkerhetsapparat i forbindelse med arrangementet. Både politiet og forsvaret vil være involvert i sikkerheten for YOG. Det vil bli produsert lister med personinformasjon som vil bli samkjørt med politiets registre. Frivillige som er uønsket som funksjonærer vil ikke få anledning til å delta i utviklingen av arrangementet.

Budsjett

Det forutsettes at det ikke skal betales for bistand fra Politiet, brann og redningsmyndigheter Forsvaret (eventuelt) og andre myndigheter. Frivilliges innsats er medtatt i budsjett for frivillige. Som supplement til frivillige er det tatt med noe kjøp av sikkerhetstjenester (vakter). Sambandsutstyr er tilgjengelig på arenaene og er inkludert i arenaleien. Det er også tatt med noe suppleringer for sambandsutstyr i teknologibudsjettet. Akkrediteringssentre etableres i MMC på Lillehammer og i VMC på Hamar. Kostnader for dette er tatt med i mediabudsjettet.

Budsjetterte kostnader (kNOK) for sikkerhetsopplegget er vist under.

Sikkerhet	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Gjerde rundt YOY (3000 m á kr 800) + riving					2000	400	2400
Sikkerhet YOY Hamar						100	100
Sikkerhetsvakter, kjøp fra sikkerhetsselskap (supplement til frivillige/militæret)					500	500	1000
Total Sikkerhet					2500	1000	3500

23. PR og Profilering

PR og profilering, krav

YOGOC skal etablere et designprogram. Programmet skal godkjennes av IOC. Alle arenaer skal være dekorert med bannere med det olympiske symbol og andre YOG-motiv under Lekene. Sammen med arrangørbyene skal YOGOC finne andre egnede steder (langs veier, på bygninger, etc.) hvor bannere også kan henges opp.

Løsning

Etablering av designprogram YOG 2016 er beskrevet under bemanning. Det vil ikke bli engasjert dyre byråer for å utvikle programmet. I stedet legges det opp til å engasjere relevante studiemiljøer i en konkurranse.

Bannere med OL-symbol og YOG-motiv vil bli plassert på aktuelle steder på arenaer og ellers i og rundt byene arenaene og byene.

Budsjett

Bannere vil bli hengt opp/montert av frivillige.

Noe "før-olympisk" PR er inkludert i budsjett for "Før-olympiske arrangementer og internasjonal koordinering".

Budsjetterte kostnader (kNOK) for PR og profilering er vist under.

PR og profilering	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Profileringsmaterieil og reklame (ut over bannere)		200	200	600	900	125	2025
Trykkerikostnader	0	100	120	240	240	128	828
Markedsføring	0	100	240	360	480	110	1290
Dekor arenaer og i byene	0	0	0	0	600	900	1500
Design	0	147	200	120	120	30	617
Total PR og profilering	0	547	760	1320	2340	1293	6260

24. Administrasjon

Budsjettkapittel for administrasjon omfatter den administrative bemanning i YOG organisasjonen, samt kostnader til drift av YOG.

Budsjettet omfatter disse kostnadspostene i kNOK:

Lønn fast ansatte og deltidsansatte, inkl sosiale kostnader	68080
Kontorleie	680
Kontorutstyr	280
Tele/datakommunikasjon	855
IT for driftsorganisasjon, inkl utstyr/lisenser og supportavtaler	1300
Reiser	2500
Møtekostnader og representasjon	1340
Styrekostnader	1200
Konsulenttenester prosjektstyring	2300
Regnskap og revisjon	1600
Konsulenttenester marked	3800
Konsulenttenester design	900

Konsulenttjenester oversettelse	500
Konsulenttjenester annet	0
Forsikringer organisasjon og arrangementer	1350
Sum	86685

I tillegg vil det under andre budsjettkapitler ligge en indirekte bemanning i de tjenester som bestilles for planlegging og produksjon av prosjektleveransen. Den bemanning som i dag er fast ansatt i ledelse og drift av de ulike arenaer medregnes ikke i YOG administrasjonen.

Organisering og bemanning

Den administrative bemanning må dekke opp en del funksjonsområder, hvor vi velger å skille mellom organisasjonskomité og arrangementskomité.

Organisasjonskomité

En organisasjonskomité må etableres for overordnet planlegging og koordinering.

Organisasjonskomiteen må bemannes med personell og roller innenfor følgende områder:

Posisjon
Leder
Nestleder juridisk (sponsor & marked)
Idrett & arenaer (fra NIF)
Sponsor & Marked
Utdanning
Kultur
Transportkoordinator
PR og Media
Presse og mediasjef MMC
Akkrediteringsleder
Spes. koordinator samarbeidende organisasjoner
Innkvartering
IT - prosjektleder
IT - applikasjoner
IT - drift
Kontor og frivillige

Arrangementskomité

For hver idrett må det etableres en arrangementskomité. Følgende idretter er medregnet i programmet.

Skiskyting
Curling
Ishockey

Bob
Aking
Kunstløp
Shorttrack
Hurtigløp
Alpin
Langrenn
Freestyle
Kombinert
Hopp
Snowboard og skicross

Den bemanning som i dag er fast ansatt i ledelse og drift av de ulike arenaer medregnes ikke i YOG-administrasjonen. Dette forutsettes å være inkludert i de leieavtaler som inngår med de ulike arenaeiere.

Om seremoniprogram. Den kunstneriske ledelse og bemanning av seremonier er ikke inkludert i organisasjonskomiteén. Se egen post for seremonier.

Bemanningsstrategi og budsjettforutsetninger

Det forutsettes at organisasjonskomiteen opprettes som en juridisk enhet, og at kostnader påløper fra det tidspunkt personer er ansatt eller har avtaler med organisasjonskomiteen.

Bemanningen av organisasjonskomité og arrangementskomité må dekkes av en kombinasjon av faste ansatte og innleide konsulenter og timeengasjert personell.

Organisasjonen bør gradvis bygges opp av personell som har fast ansettelse i hele eller reduserte stillinger. Organisasjonslederen må ha en seniorkompetanse og relevant erfaring. For øvrig bør YOG ha en profil hvor yngre medarbeidere får muligheter og utfordringer. YOG bør ikke være lønnsledende arbeidsgiver i regionen, men kunne tilby lønninger som sikrer god kompetanse.

I budsjettet legges det til grunn en miks av 3 lønnskategorier:¹

- Kategori 1 – mnd lønn 90 000 kr
- Kategori 2 – mnd lønn 60 000 kr
- Kategori 3 – mnd lønn 40 000 kr

I tillegg til fast ansatte er det antatt at det vil være behov for bruk av konsulenter.

- Behov for å kjøpe tjenester som inkluderer at konsulenten medbringer et metodeverk. Det vil ta for lang tid å utvikle metodeverk i en organisasjon som vokser med egne ansatte. En konsulent vil raskt kapitalisere på et metodeverk utviklet av konsulentens selskap.
- Behov for standardiserte tjenester, hvor ytelsen blir raskt operativ.
- Behov for fleksibilitet ved deltidsarbeid og varierende belastning over tidsperioden.
- Behov for at konsulenten går inn i en veileder/mentor rolle for en organisasjon med YOG-ansatte, og etterlater metodekompetanse.

De tjenester hvor det antas og forutsettes bruk av konsulenter er:

- Regnskap og revisjon
- Prosjektstyring
- Markedsarbeid
- Oversettertjenester
- IT

¹ Basert på erfaringstall fra Oslo 2011

Videre vil det være behov for å engasjere deltidsansatte/timehonorerte.

For noen roller/funksjoner vil det ikke være grunnlag for å etablere fulltidsstillinger. Det vil da være behov for å trekke på ressurser som må kjøpes ut av sin daglige jobb, fra selskaper som ikke har som forretningsidé å levere konsulenttjenester, for å utføre bidrag for YOG.

Bruk av frivillige

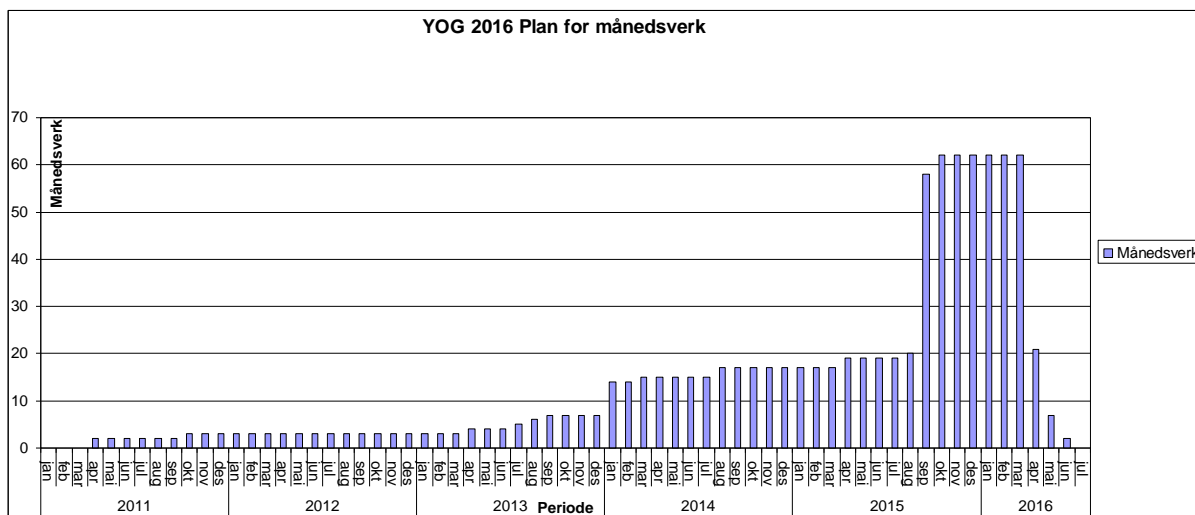
Kostnader for å mobilisere det frivillige apparat, og ulike kompensasjonsbidrag til frivillige organisasjoner er ikke medregnet i budsjettpost for administrasjon.

Oppbyggingsplan

Den foreslåtte strategi er å bygge opp YOG-organisasjonen over 6 år, med start i 2011.

Organisasjonen bør etableres så snart det foreligger formelt grunnlag for å ta beslutninger. Det antas at en tidlig oppstart vil gi en positiv effekt på muligheten til å få med langsiktige sponsorer, samt å etablere inntektsgivende aktiviteter over et lengre tidsrom.

I de første par årene forsøkes organisasjonen holdt på et nivå med kun en sentral kjernegruppe i organisasjonskomiteén. Arrangementskomiteer på arenaer mobiliseres ca. ½ år før arrangementsgjennomføring.

Figuren viser bemanningsutviklingen, dette er ansatt personell.

Bemanningskostnader

Kostnader til lønn og sosiale ytelser.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
2 430	3 888	5 306	15 444	27 054	13 959	68 081

Kontorleie

Det forutsettes nøktern standard. Organisasjonen vil vokse fra 2-3 personer og opp til 60 fast ansatte pluss engasjerte konsulenter. Det vil være nødvendig med fleksible leiekontrakter som kan endres over tid.

Det antas ca 1200 kr/m² som budsjettforutsetning som en miks av kontorplasser og fellesarealer/møterom

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
60	60	60	100	300	100	680

Kontorkostnader

Med kontorkostnader menes møbler/innredning/kopimaskiner/printere/ telefoner og andre uspesifiserte kostnader til kontordrift.

Det forutsettes i hovedsak digitale arkivløsninger for YOG.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
30	30	40	60	100	20	280

Tele og datakommunikasjon

Utviklingen i tele/datakostnader frem mot 2016 er vanskelig å forutse. Både mhp. hvilke bredbåndstjenester som blir tilgjengelig, og hvordan dette vil påvirke og endre forretningsrutiner og kommunikasjonsform. Som en sjablongmessig forutsetning antas ca. 1 000 kr per månedsværk.

Budsjett for tele/datakommunikasjon for gjennomføring av det tekniske arrangement er ikke medregnet under administrasjon. Dette er budsjettert under teknologiområdene.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
20	35	60	190	350	200	855

IT for driftsorganisasjonen

Fra tidlig i oppstart bør det tilrettelegges for en virtuell prosjektarbeidsplass. Det bør etableres et web basert "prosjektarbeidsrom", med dokumentbehandlingssystem. Videre bør alle ansatte/engasjerte ha laptop/PC tilrettelagt for mobilt arbeid, og med en standard applikasjonspakke av kontorapplikasjoner.

Mobile kontorer og en virtuell prosjektarbeidsplass anses å være en viktig forutsetning for kostnadsbudsjettet:

- kan redusere på kontorlokaler/parkering med mer og tilrettelegge for hjemmekontor og arbeid på reise.
- Dette gir et bredere rekrutteringsgrunnlag for riktig kompetanse ved å tilrettelegge for deltidsstillinger.
- Kan involvere leverandører og samarbeidspartnere i det virtuelle prosjektarbeidsrom.
- Felles deling av dokumenter.
- Utsettelse av it-kostnader for kontoradministrative server/support/backup tjenester.

Det finnes flere kommersielle aktører som forestår utleie av serverkapasitet, kombinert med programvare for dokumentbehandling og prosjektadministrasjon.

Totalt ca. 60 personer forutsettes i komiteen.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
100	50	50	200	300	600	1 300

IT ytelser med maskinkostnader, applikasjoner, nettverk og kommunikasjonskostnader og driftstjenester som er planlagt som en del av arrangementstøtte medregnes ikke under hovedpost *administrasjon*. Dette er budsjettert under teknologiområdene.

Reiser

Reisekostnader omfatter billetter, overnattinger, dietter og annen kostnadsrefusjon som gis til ansatte. Det forutsettes et reiseregulverk med offentlige satser.

Reiser er en viktig del av nettverksbygging og må påregnes i betydelig omfang.

Reisekostnader er sjablongmessig estimert.

Antar at en tredjedel av organisasjonen har hyppige reiser. Ca. 6 000 kr per måned.

Periodisering er avrundet til runde summer.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
100	200	200	500	1000	500	2 500

Møtekostnader og representasjon

Som en del av arbeidet med å bygge nettverk og mobilisere den totale organisasjon må det gjennomføres en del møter hvor det er nødvendig å leie møtefasiliteter og tilby enkel bevertning.

Posten er basert på estimerte runde summer.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
40	80	100	350	510	260	1 340

Styrekostnader

Det forutsettes et styre med 5 personer.

Styreleder : 60 000 kr pr. år. Andre 30 000 kr.

Styredrift: 20 000 kr pr. år, inkl. møtekostnader, styremiddager med mer.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum KNOK
200	200	200	200	200	200	1 200

Kostnader til prosjektstyring

Det forutsettes at YOG 2016 organiseres som et prosjekt, og at styringsstruktur og styringsmetodikk følger anerkjente metoder for prosjektstyring. Det forutsettes derfor at YOG inngår avtale med et konsultantselskap som kan bistå med metoder og verktøy for å etablere fremdriftsplaner og styringsmetode for å håndtering av rapportering, endringsstyring og avviksoppfølging og dokumentbehandling, samt fungere som ledelsens sekretariat for tilrettelegging av rapportering og beslutningssaker for styret.

Det antas fagressurser på deltid. Å få etablert en god styringsstruktur og kultur tidlig i prosjektet er viktig. Markedsrater for denne type tjenester antas å ligge i spennet 900-1500 kr/t.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum
300	300	400	500	500	300	2 300

Kostnader til regnskap og revisor

Det forutsettes at YOG organiseres som et Aksjeselskap, og at det må føres regnskap etter dertil gjeldende lovverk.

Dette forutsettes utført ved å inngå avtale med et etablert regnskapsbyrå, evt. at NIF med sitt regnskapskontor utfører dette. Regnskapsbyrået forutsettes å ivareta all formell bilagshåndtering, lønnskjøring og skattemessig rapportering.

Revisjonskostnader inkludert i talloppstilling nedenfor.

Posten må også sees i sammenheng med prosjektstyring. Controllerarbeid og analyser ligger også i disse to postene.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	sum
100	100	100	200	500	500	100	1 600

Konsulenttjenester markedsarbeid

Markedsarbeidet forutsettes ledet av YOGs nestleder, hvor det forutsettes en kompetanseprofil med kunnskap om sponsormarkedet og lisens/rettighetsproblematikk i IOC s og idrettens regelverk. Arbeidet må samkjøres med NIF, evt. helt eller delvis legges hit.

Sponsor og markedscoordinatorer forutsettes ansatt fra 2015.

I hele perioden forutsettes det at det må kjøpes bistand fra konsulentfirmaer med spesialkompetanse på sponsormarkedet og juridiske avklaringer av rettighets- og avtaleutfordringer opp mot IOC og idrettens markedsavtaler ellers.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	sum
300	300	800	1400	900	100	3 800

Konsulenttjenester design

Det må etableres et designprogram for arrangementet.

For å kunne selge opp et sponsor/lisensprogram må det etableres en visuell profil med logoer, og profileringsdesign, både for papir og på webmateriell.

Videre må de utvikles festivaler elementer med logoer, piktogrammer, programmateriell fakler, og festivaler bannere.

I utviklingen av dette programmet bør man legge til grunn mottoet: YOG: for ungdom, av ungdom. Det må søkes å etablere avtaler med høyskoler innenfor design/profilering, og gjennomføre konkurranser på design/profileringsprogram. Det må beregnes kostnader til gjennomføring av konkurranser.

Posten er lavt budsjettert, Det forutsettes at det ikke skal kjøpes tjenester og designrettigheter fra de etablerte kommersielle designbyrå/konsulenter.

Periodisering:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	Sum
100	100	300	300	50	50	900

Produksjon og materiellkostnader for festivaler elementer er ikke inkludert i denne post.

Konsulenttjenester oversettelse

IOCs regelverk sier at en del dokumentasjon skal finnes på både engelsk og fransk. Det budsjetteres med en post for innleie av profesjonell oversettelse.

2011	2012	2013	2014	2015	2016	sum
0	0	0	0	300	200	500

Forsikringer, obligatoriske deknings

Forsikringer kreves etablert iht. manualer fra IOC.

Public and product Liability

Denne dekningen er som regel en kombinert løsning med product Liability i det norske markedet

Det må etableres forsikring for å dekke det rettslige erstatningsansvaret som YOG kan komme ut for som følge av en fysisk skade på tredje person eller deres eiendeler. Dette er som regel den fysiske skaden pluss det direkte økonomiske tapet som følge av dette. Dekning av *pure financial loss* under denne dekningen er svært vanskelig å få i det norske markedet. De fleste deknings i det norske markedet har en forsikringssum som begrenses til pr. skade og pr. forsikringsår. Her skal begrensningen gjelde kun pr. skadehendelse.

Det forutsettes å etablere forsikringsdekning på minst 2 x 20 mill US dollar (2 x 120 mill NOK) for *Public Liability*.

For produktansvaret er det produktets skadevoldende egenskaper det må etableres forsikringer for. Når det gjelder produktansvaret så forutsettes det at forsikringsansvar etableres av de som skal levere produkter til YOG.

Professional liability

Dette er en profesjonsansvarsforsikring som skal dekke rent formuestap dersom noen i YOGs organisasjon eller innleide opptre faglig uaktsomt. Dette er deknings som greit kjøpes i det norske markedet for kjente yrkesgrupper som advokater, revisorer, etc. Dog er det litt vanskeligere å definere YOG som organisasjon og estimere en markedsrate for denne type arbeid.

Forsikring av personell og utøvere

Det må etableres forsikringer for tilsvarende lovpålagt yrkesskadeforsikring. I tillegg må det etableres en ulykkesforsikring inkludert dekning av kostnader for tilbaketransport av deltakere til hjemlandet.

Property insurance (vanlig tingforsikring)

Det forutsettes å forsikre verdier som YOG har kjøpt inn og eier.

Cancellation insurance (avbruddsforsikring)

Dette må etableres et forsikringsprodukt på basis av en all risk forsikring på verdier involvert i gjennomføringen av arrangementet. Det kan også kjøpes avbruddsforsikring basert på vær, sykdomsutbrudd, etc. . Dette må kjøpes i London-markedet og er ofte dyrt.

Her må en vurdere kost nytte mht. innhentede priser da dette er en kostbar dekning og fjerner mye av gjennomføringsrisikoen.

D & O (Styreansvar)

Det må etableres styreansvarsforsikring. Denne bør ikke være frivillig, men må kjøpes.

Crime (kriminalitetsforsikring inkludert data kriminalitet)

Dette er en billig forsikring som kan være grei å ha som en katastrofeforsikring da organisasjonen har begrenset tid til innarbeidelse av rutiner, etc.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	sum
Forsikringer	50	50	100	100	300	600	1 200
Forsikringsmegling	20	30	50			50	150
Sum							1 350

25. Før-olympiske arrangementer inkl. koordinering

Krav

IOC stiller krav om at det, de to årene forut for YOG, skal gjøres før-olympiske tiltak som henvender seg til et lokalt og et internasjonalt publikum.

Løsning

Arrangementene/tiltakene vil henvende seg til potensielle norske deltagere, til lokalbefolkningen, til internasjonale deltagere og til deltagerlandenes olympiske komiteer.

Internett vi bli brukt for å henvende seg til et internasjonalt marked.

Kultur og utdanningsansvarlig i YOGOC må planlegge og gjennomføre arrangementene/tiltakene.

Fakkelfstafetten er et før-olympisk arrangement som vil foregå umiddelbart før Lekene.

Budsjett

Det inkluderes en rund sum for før-olympiske arrangementer. Fakkelfstaffet er medtatt i budsjett for seremonier.

Før-olympiske arrangementer	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt
Rund sum, innhold ikke definert				1000	1000		2000
Sanitetspersonell fra Sykehuset innlandet							
Total Før-olympiske arrangementer				1000	1000		2000

26. Annet / Reserve

Det er beregnet en reserve for usikkerhet og risiko tilsvarende 12,5 % av budsjettet for gjennomføringsutgifter, i alt 28,4 mill. kroner.

27. Referanseliste til IOCs Event Manual og Procedure & questionnaire

	Procedure & questionnaire	Event manual
	Page	Page
YOGOC		
Etableres senest 3 mnd etter valg av host city. Skal bestå av bl.a. the IOC member or members in the host country, the President and the Secretary General of the host NOC, and at least one member representing, and designated by, the city.		11
Brand management		
YOGOC marks, graphics and designs created by YOGOC ...		27
Brand protection		
YOGOC responsible for ensuring that no advertising, publicity or branding of any kind appears on or from the field of play or field of performance at any YOG venue or other YOG site, nor appears within the sightlines of viewing spectators, nor within view of the television cameras, except as expressly permitted by ...		28
... no venues or access points shall be shall be encumbered during the one wk periode before YOG and during YOG by any franchise, concession or any other commercial agreement ...		29
Cleaning, waste and snow removal		
A function (organisation) in YOGOC		
YOGOC responsible for this		36
Snowremoval in all YOG areas (competition and training, Culture & Education, other YOG venues and the YOY.		36
Communications		
A function (organisation) in YOGOC		
... all communication strategies and activities ...		37
... includes a press and media office ...		37
Environment		
... the concept of sustainable development in relation to a long-lasting positive Olympic legacy		47
All construction work (temporary and, if applicable, permanent) necessary for the organisation of the Youth Olympic Games should comply with:		48
- Local, regional and national environmental regulations and acts		
- International agreements and protocols regarding planning, construction and protection of the environment		
Event services		
YOGOC responsible for this		49
Managemt of crowds, personnel flows, information, lost&found, control of ticketed seating and standing areas, control of access points to venues, assistance for PRMs.		49
Finance & administration		
IOC shall pay for following:		
- Room and board at the YOY, during the YOG period for the duly qualified and accredited competitors, international non athlete participants, if applicable, and team officials entitled to be accommodated in the YOY		50

- Accommodation for the IOC, and the IF Representatives	50
- IF reps' per diem and travel to and from host city for the YOG	50
- pre YOG visit for IFS	50
- return travel to the airport designated by the YOGOC of all athletes and team officials	50
- OBS broadcasting operations	50
IOC shall bear cost for return travel to the host city off all athletes, team officials	81
IOC shall receive royalties from the Marketing Programme revenues generated by YOGOC ...	50
Payments to be made by IOC/third parties: City and/or YOGOC shall bear all taxes (withholding taxes, customs duties, VAT, indirect taxes ...)	51
Carrying out YOG functions: All people who are temporarily in the host country carrying out their Youth Olympic-related business ... shall not be required to pay any tax in the host country ...	51
Food & beverages	
.. services to meet needs of all accredited and ticketed YOG clients at all YOG venues including YOV	53
YOGOC organisation for F&B services	53
Concession designs must comply with requirements ... not be visible ...	53
YOGOC shall provide F&B services to all YOG client groups ...	53
Requirements for food: written identification (minimum french and english)	53
Spec of service	54
Prices same as elsewhere in host city	55
Government relations and city operations	
YOGOC, NOC and host city to arrange for entry before, during and after YOG into host country (free of charge visas, work permits, import of equipment and supplies ...)	56
YOGOC and host city ensure that the host city has adequate signage indicating routes and pathways to areas or locations for all YOG clients ... reflecting YOG identity	57
HR (incl workforce)	
YOGOC organisation for HR	58
... exempt from restrictions with respect to labour rules	58
Workforce uniform	58
Internet and digital media	
Internet solutions (dissemination of info, communication etc) - subject to IOC approval, must respect IOC partners' rights	59
IOC services and protocol	
IOC offices for admin shall be located in YOV, MMC and either at IOC hotels or YOGOC Main Op Centre. Space, furniture and IT connectivity to be provided free of charge	61
Flags (Olympic, YOGOC and host nation + national flag of all participating NOCs) at all venues, MMC, YOV, IOC hotels etc	61
Languague services	
Interpretation services	63
Translation services	63
Operational support to all YOGOC functions	63

	All information and documentation produced in relation to the YOG (e.g. publications, signage, internet...) shall be in English and French, unless agreed otherwise with the IOC	13, 63, 88
	YOGOC to cater for multi-lingual and multi-cultural nature of audience	63
Logistics		
	YOGOC organisation for Logistics	66
	... responsible for coordinated delivery of all materials necessary for performance of YOG.	66
	All warehousing	66
	Demob after YOG	66
	... transport locally all freight and equipment for NOCs	66
Marketing and licensing		
	... sales of official merchandise of the YOG, may provide income for YOGOC	67
	YOGOC organisation for Marketing?	
	Marketing partners to be fully protected	
Medical services and doping control		
	YOGOC to provide medical response and acute service to all clients and spectators at venues and YOV	76
	Med services shall be free-of-charge	76
	YOGOC, at its expense, shall establish Doping Control Programme ...	77
	... number of tests equal to 30 % of no of athletes ...	78
	Doping control staff from national anti-doping agency reinforced by regional anti doping agency or next YOG host	79
	... analysis of samples at WADA accredited lab ...	80
NOC services		
	Chefs de Mission Seminar prior to YOG	81
	YOGOC organisation for NOC services	81
	... responsible for DRP, Sport entries, Accreditation, YOV mgmt, Arrivals and Departures ++	81
	Participating athletes are required to stay for the duration of the YOG, from opening to closing of YOV	81
	NOCs shall deliver NOC freight, through their own assigned freight forwarders to the YOGOC-designated location within the host city	82
	YOGOC shall transport locally NOC freight and equipment between the official designated location and the Youth Olympic venues or Youth Olympic Village on arrival and departure	82
Planning and info management		
	YOGOC organisation for Planning and info mgmt	83
	... corporate planning, operations&integration planning, information mgmt	83-86
Procurement		
	YOGOC organisation for Procurement	87
Publications		
	YOGOC organisation for Publications	88
	Publications relates to the production of content, publications and forms, and the use of photographic images for the YOGOC. It acts as a service provider to the YOGOC to provide effective delivery of editorial, design, electronic and print production services.	88
Risk and insurance		
	YOGOC to cover liability insurance	89

YOGOC to cover adequate accident and medical health insurance for athletes, team officials etc.	89	
YOGOC to cover insurance for risk of construction, property damage, cancellation, personal accident, director and officers liability, car fleet, crime, other risks	89, 90	
Ticketing		
YOGOC organisation for ticketing	99	
Ticket pricing to be defined with aim of accessibility	99	
Venue development		
Venue management		
YOV		
The duration of the competitions shall not exceed 10 days	39	
... sustainable development in all three dimensions: environmental, socio cultural, economic) ..	41	
... coherent and complementary communication strategies	42	
digital media platforms are most relevant to youth		
IOC encourages host city to create programmes for inhabitants of their territory and for visitors ...	42	
2. Political and economic climate and structure		
ingen punkter med kostnader		
3. Legal aspects		
ingen punkter med kostnader		
4. Customs and immigration formalities		
ingen punkter med kostnader		
5. Finance		
... financial guarantee from competent authorities to cover a potential economic shortfall of the YOGOC	51	
6. Marketing		
... conservative revenue forecasts from major marketing sources (eg local sponsorship and suppliers, ticketing, hospitality, licensing, coins, lotteries and other revenue generating initiatives)	54	
... YOGOC's unconditional commitment to respect and protect TOP partners' and other IOC marketing partners' rights	54, 56	
... two weeks before opening to closing eliminate street vending and control advertising space	55	
... reduce and sanction ambush marketing (eg prevent competitors of Olympic sponsors...)	56	
YOG	57	
7. Sport		
Competition schedule, duration of YOG: 10 days	58, 60, 39	
The duration of the competitions shall not exceed 10 days	39	
Sports organisation personnel	63	
Sport programme shall be established on basis of seven sports included in Sochi 2014 (Biathlon, Bobsleigh, Curling, Ice Hockey, Luge, Skating, Skiing)	60	92
The duration of the competitions shall not exceed 10 days	39	

Final dates incl. number of dates of competition and scheduling of Opening and Closing Ceremonies, shall be decided by the IOC Executive Board in consultation with the YOGOC	93, 94
The competition standards shall correspond to Junior Intl level competitions (Junior world championships or junior world cup)	93
The YOGOC, at its expense, shall provide each IF with the final results in electronic form	94
Live announcers must be at each venue	94
Training facilities to be available for use by NOCs until end of YOG period.	94
YOGOC prepares, publishes and distributes an explanatory brochure (e-format) for each sport, containing the general programme and technical arrangements	95
Requirements for services to IFS pre YOG and during YOG:	95. 96
- Pre YOG visits (paid by IOC)	
- YOG travel (paid by IOC)	
- Travel costs within host country for National technical Officials (judges, referees and other sports officials) paid by YOGOC	
- Accommodation (paid by IOC)	
- Transportation, see Transportation (paid by YOGOC)	
- Office and Equipment during YOG, premises and facilities necessary (paid by YOGOC)	
- Per Diem during YOG (paid by IOC)	
To be approved by IFS and IOC:	96
- Format of timing, scoring and results (IF)	
- Field of play (IF)	
- FOP camera and positions (IF)	
- "Sports entry" forms and "instruction brochures" (IOC)	
Venues	106-110
Biathlon, bobsleigh, curling, ice hockey, luge, skating, skiing	
The capacity, content, location, structure (permanent/temporary) and construction schedule (if applicable) of the YOG venues	107
Rental cost (incl. "scoreboards, video boards, staff, early access for test events, technology installations, commissioning, testing and fit-out")	59, 62
Compensation for venue owner's lost commercial income (sponsors) during games (if not incl. in rental cost) Ref Clean	62
Venue Appendix	
El power	58
Works (permanent refurbishment, temporary infrastructure, "overlay, operations and retrofit")	60
Test events	59
Venues must meet requirements (gross seating/standing capacity)	61, 70-71
Venues must meet requirements (technical)	
Sustainability, in general and event infrastructure (permanent vs temp facilities)	60
Competition venues, training venues (are training venues other than camp. venues?)	61
Existing venues, no permanent works, Existing venues permanent works required, Venues to be built as new permanent structures, Venues built as totally temporary venues	61
Renaming and rebranding venues before (and after?) YOG	107
Signage (English and French), signage must reflect YOG identity	107

8. Culture & education and ceremonies

Venues			
	Location of venues for athletes: at YOY		
	Rental cost (incl. installations, staff, early access for test events, commissioning, testing and fit-out")	72	
	Venues for culture and education - "such as an auditorium, exhibition centre, celebration sites. "Sites such as museums, theatres ..... should not be listed as permanent and/or mail venues ...."	73	
	Compensation for venue owner's lost commercial income (sponsors) during games (if not incl. in rental cost) Ref Clean Venue Appendix	72, 73	
	El power		
	Works (permanent refurbishment, temporary infrastructure, "overlay, operations and retrofit")		
	Renaming and rebranding venues before (and after?) YOG2016?		
	Existing venues, no permanent works, Existing venues permanent works required, Venues to be built as new permanent structures, Venues built as totally temporary venues	74	
	Venues for opening and closing ceremonies, medals plaza for victory ceremonies	76	
	Team welcome session		30
	Any other ceremonies		30
	Ceremonies to be held in compliance with IOC protocol, plans to be submitted to IOC prior to games		30-35
	Opening and closing ceremonies, location within host city, in accordance with IOC protocol, cauldron	60	30, 31
	The Olympic flame, the cauldron to be limited in size and complexity to limit cost /environment		31
	Victory ceremonies		
	Medals and diplomas, who pay for		35
Torch relay			
	... passage of the Olympic flame in the host country		30
	torches to be produced (20to IOC)		34
Culture and education programmes			
	During the two years leading up to the Games, host territory and throughout the world	73	
	During the Games, host territory	73	
	Activities should cover at least the period at which YOY is open		46
	Main venues should not be "museums, theatre etc..."	73	
	... a unique, once-in-a-lifetime learning and sharing experience for the young athletes and participants ...		38
	A fundamental component of YOG		38
	Målgruppe, innhold, temaer (mandatory og optional)		38-44
	Contract with content providers		
9. Youth Olympic Village, YOY			
	Capacity of 5000 beds	77	
	Compensation for venue owner's lost commercial income (sponsors) during games (if not incl. in rental cost) Ref Clean Venue Appendix	77	
	Existing venues, no permanent works, Existing venues permanent works required, Venues to be built as new permanent structures, Venues built as totally temporary	78	

venues		
Duration to include time required for fit out and retrofit	79	
Dining halls, access points and transport mall	79	
Surface area (sqm) of SINGLE and DOUBLE ROOMS	79	
Average and maximum bed to bathroom ratio	79	
Digital Media Centre	80	
COST BORNE BY IOC: Full board accommodation for NOC team delegations (competitors, non-athlete participants, team officials.	80	18
10. Medical services and doping control		
Health system adapted to the YOG.	81	
Doping control programme consistent with Olympic charter and World Anti-Doping Code.	81	
Personnel necessary for the health services required for the YOG	83	
WADA-accredited laboratory to be used at Games-time	83	
11. Security		
Necessary infrastructure to guarantee total security and to provide a safe environment	84	
Guarantee from authorities	84, 85	
Public and private organisations involved with security	85	
YOGOC organisation for security		91
appropriate authorities/agencies of host country responsible for security		91
12. Accommodation		
Requirements and demands in terms of no of rooms, room location and rates, time accommodation plan. Reference to Event Manual for requirements.	86	
Rooms within 20 km of city centre and within 10 km of major competition cluster. 4, 3, 2 stars	87	
Not obligation to secure accomm for spectators. Recommended for YOGOC to ensure availability.		18
In candidature phase: ensure access to accomm		18
In addition to YOY, around 2000 hotel rooms to be assured for YOG clients		19
Number of rooms and Service levels for NOCs, Ifs, IOC, Marketing partners, Media, Other (spectators, family and friends)		19, 20, 21
13 Transport		
1 The YOGOC is required to transport locally all freight and equipment for National Olympic Committees as outlined in the NOC Services section of this Manual		67
2 Transport and support for meetings must be provided at no cost to the working members of the IOC Medical Delegation		81
3 The YOGOC shall transport locally, free-of-charge, NOC freight and equipment between the official designated location and the Youth Olympic venues or Youth Olympic Village on arrival and departure		83
4 The IOC shall pay the cost of one pre-YOG visit per IF		96
5 Travel to and from the host city for the YOG: travel expenses for the IFs shall be borne by the IOC		97
6 Transport Mall area in YOY 3.500 m2		119
7 Transport services for residents must be provided to/from warm-up or competition venues, training venues, Culture & Education venues, and upon		131

arrival and departure from the Host City		
8	The Transport Mall at the YOY shall be the main hub for these services and all services should start and finish at this point	131
9	Efficient, safe and reliable transport system/concept	92 101
10	Shuttle service common to all accredited persons/YOG client groups (eg. Media, IF reps)	92, 93 102
11	New infrastructure, upgrading infrastructure - motorway and main road network - public transport	92
12	Traffic coordination and management (games-time transport command centre)	93 101
13	Transport concept for spectators	93
14	Measures to facilitate traffic flow, punctuality and reliability	93
15	Road and traffic transport measures to be implemented	93
16	Transport is free for all accredited YOG clients as designated by IOC, shuttle service & public transport network. Free for at least period from day of opening to one day after closing. Includes all available transport systems (rail, tram , bus, etc.)	101, 102, 103
17	Free or reduced fares for spectators?	93
18	Sufficient capacity of vehicles in case of break down	101
19	Monitoring systems for rerouting YOG vehicles	101
20	Pool vehicles for YOG accredited clients ("by exception"). Exact arrangements to be defined with IOC.	102, 103
21	Insurance for vehicles and drivers	103
22	YOGOC responsible for all fuel (except for client own vehicles)	103
23	Drivers understanding local conditions and with language skills	103
24	Shuttle service with sufficient schedule for the YOG event schedule and working hrs for media etc, routes to be covered shown in table on page 102	102, 103
25	Vehicles according to demands and standard	102
26	Transport shall be available between YOY and village centre	103
27	Accredited clients movements between venues	103
28	Public transport routes with sufficient schedule for the YOG event schedule and working hrs for media etc. Supplementary service if no public transport available	103
29	The YOGOC is responsible for providing appropriate, free-of-charge, arrival and departure services to the NOCs IFs, IOC and Media, including transfer for clients and their accompanying baggage between the nominated port of arrival and departure and their accommodation	104
30	Transport service levels by clients, ref Event Manual table on page 104: - common shuttle service available for: NOC (athletes, team officials), IF reps, IOC, Media - pre planned transport service by exception: NOC, IF reps, IOC - pool vehicle, by exception: NOC, IF reps, IOC - free public transport: NOC, IF reps, IOC, Media, Marketing partners and spectators (w valid ticket), workforce	104
31	MMC - A Transport Hub with connection to all media accommodation sites, competition venues, the YOY, and the IOC Hotel shall be provided near the main entry of the MMC. A designated taxi drop-off and pick-up location shall be nominated in easy walking distance of the MMC. A parking area for at least 100 vehicles shall be provided within walking distance of the MMC.	73
32	Transport of doping control samples to WADA accredited lab	80

33	YOGOC responsible for transport of IOC medical delegation		80
14	Technology		
	Technology includes information systems, telecom and other technologies, internet, computer services to for operation of the YOG	97	97
	Telecom and mobile needs to be provided	96	
	Frequencies for organisation of YOG, free of charge from one month before opening to one week after closing for IOC, NOCs, Ifs, Media, Marketing Partners	96	97
	Infrastructure and technology networks linking venues that will support the traffic necessary for org of games (telephony, data network audio and video)	97	
	Alternative path for back up (redundancy)	97	
	All games-time telecom/mobile needs	97	
	Frequencies for radio transmissions	98	
	Allocate, manage and control frequencies for YOG, free to all client groups from one month before opening to one week after closing.	98	
	YOGOC to provide internet connectivity to all venues		
	YOGOC to provide technology for timing, scoring and results, scoreboards		
15	Media operations		
	... the accredited media and host broadcaster (f applicable) be provided with appropriate facilities and services ...	99	
	OBS (Olympic Broadcasting Services) to provide services or host broadcaster. IOC covers cost of OBS.	100	
	YOGOC responsible for providing certain facilities, services and other requirements for broadcasting, at its cost, at the MMC and venues as required by OBS, details to be set out in agreement btw IOC and YOGOC	100	70, 71
	Press conference room, requirements: Seating for 80 persons, speakers podium for 8 persons, Appropriate "FF&E", technology, sound equipment, lighting etc.		71
	Simultaneous interpretation services to be provided according to Language service policies of YOGOC		71
	Media workroom for 100 persons (seated), with appropriate FF&E power and internet access. Desk phones with user-pay system from intl calls, Information/Help desk staffed by YOGOC, a number of lockers for storage of personal equipment,		71
	Common facilities and services shall operate at all times the MMC is open, shall include; Accreditation Centre and Day Pass Office (located immediately outside main entry and prior to security check point), Main Entry (with security screening and access control procedures), Information Desk (staffed, supplying YOG and general info) News/Communication Desk (staffed, providing YOG editorial info, language assistance and interview coordination), Cafe (seating cap: 80 persons, with wireless internet, food and beverages acc to Event Manual) ,First aid station (staffed), Prayer room		72
	MMC access to be available three months before opening for installation and set-up. To be open min 2 days before opening and 1 day after closing		73
	MMC; size 3000 m2 broadcast 2000, press 1000)	100	
	MMC; transport hubs, parking and facilities, existing or to be built/refurbished, fibre optic network between MMC and venues	100	

MMC, YOGOC responsible for power supply, lighting, heating/air conditioning, compound space, parking, access control, security, cleaning and janitorial, FF&E, food and beverage services, building services	73
MMC taxi drop off and pick-up, parking area for at least 100 vehicles	73
MMC venue, existing - no permanent works, existing - permanent work required, new permanent structures, new temporary	101
MMC location: within YOY, within an established media at a competition venue, within established convention or exhibition centre close to YOG venues or another location proposed by host city	70
Mountain MMC to be established if needed (depending on travelling time), requirements about size to be agreed with IOC and OBS.	71
Rental cost (incl. time for out and retrofit) + compensation for venue owner's lost commercial income (sponsors) during games (if not incl. in rental cost) Ref Clean Venue Appendix	101
"New media" technology should be a primary focus	69
Organisation for Media Operations function	69, 70
YOGOC to support Young Reporters Training Programme	45, 69
Principles in Olympic Charter for media coverage of OG applies for YOG	69
All venues, facilities, services and other requirements for the media and their use, incl. infrastructure to be provided free of charged by YOGOC (if not specified otherwise).	69
IOC owns all broadcast and exhibition rights for media	69, 70
YOG Venues - Fibre optic links to/from MMC, Television and photographic positions (dedicated, w power), Lighting, Seating in Media Stand, Mixed zones (w backdrop to field of play where possible), Media Workrooms (appropriately sized, staffed by YOGOC), Parking facilities, Food and Beverage services, Taxi facilities	73, 74
Ceremonies Venues - Fibre optic links, Seating in Media Stand, Photograph positions, Power, Food and beverage services	74
Dependant on broadcast scope: television positions, lighting, Venue Media Workroom (staffed by YOGOC)	74
Yong Reporters Training Program (requirements not specified)	75
Youth Olympic News Service (requirements not specified)	75
Publications - YOG Media Guide with Event info and other info	75